



**Latvijas Republikas
Valsts kontroles
gada pārskats
2008**

Gada pārskats 2008

SATURS

Valsts kontroleres priekšvārds	3
1. Valsts kontroles misija, vīzija, vērtības un uzdevumi	4
2. Valsts kontroles tiesiskais regulējums un struktūra	5
3. Valsts kontroles Stratēģiskās attīstības plāna īstenošana	7
3.1. Valsts kontroles revīzijas darba pilnveidošana	7
3.2. Valsts kontroles resursu attīstība	16
3.3. Valsts kontroles komunikācijas un sadarbības stiprināšana	21
4. Valsts kontroles revīzijas darba rezultāti	29
4.1. Likumības revīzijas	29
4.2. Finanšu revīzijas	55
5. Prioritārie darbības virzieni nākamajā gadā	61
1.pielikums. Valsts kontroles budžets	63
2.pielikums. Valsts kontrolē 2008.gadā veiktie auditi	64

Gada pārskats 2008

Godātie lasītāji!

Valsts kontrole kā neatkarīga institūcija, kas darbojas sabiedrības interesēs, arī 2008.gadā ir turpinājusi stiprināt un attīstīt augstus kvalitātes standartus, efektīvi un profesionāli sasniedzot izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Atbildība, atklātība un attīstība ir vērtības, ko ievērojam katru dienu, gan plānojot darbu, gan veicot revīzijas, gan analizējot to rezultātus.

Mūsu darbības principi vienmēr ir balstīti rīcībā, kas ir mērķtiecīga, efektīva un vērsta uz rezultātu sasniegšanu. To pašu mēs sagaidām arī no mūsu revidējamām vienībām, tāpēc aizvadītajā gadā Valsts kontrole mērķtiecīgi turpināja izvērtēt ne tikai nodokļu maksātāju kopīgo resursu izmantošanas likumību, bet arī to lietderību un tālāku efektīvu ieguldīšanu, lai iegūtu maksimāli iespējamo peļņu. Piemēram, lidostas „Rīga” saimnieciskās darbības revīzija parādīja, ka vēl joprojām ir uzņēmumi, kas, neizmantojot visas iespējas palielināt ieņēmumus, savu attīstību plāno, regulāri piesaistot valsts budžeta līdzekļus. Īpaši sarežģītās ekonomiskās situācijas apstākļos ļoti svarīgi ir vairāk uzmanības veltīt tam, lai finanšu līdzekļi tiktu izlietoti efektīvi un lietderīgi.

Kopumā Valsts kontroles revidenti 2008.gadā pabeidza 61 revīziju, tai skaitā 29 finanšu revīzijas un 32 likumības revīzijas, savukārt sagatavoto revīzijas ziņojumu skaits ir ievērojami lielāks - 74, tai skaitā 31 ziņojums par finanšu revīzijām un 46 – par likumības revīzijām.

Diemžēl joprojām vērojama nekompetence un neieinteresētība ne tikai valsts un pašvaldību uzņēmumos, bet arī to politisko pārraudzītāju rindās. Kūtri un negribīgi tiek laboti normatīvie akti, kas ļautu efektīvāk un caurspīdīgāk izmantot nodokļu maksātāju naudu un mantu.

Atbildīgās amatpersonas tā vietā, lai atzītu un labotu pieļautās kļūdas, nereti cenšas meklēt attaisnojumus un apelēt pie tiesas, taču mūsu uzdevums nav kādu sodīt, bet gan uzrādīt trūkumus un pārkāpumus tur, kur tie ir. Pateicoties mūsu darbinieku augstajai profesionālajai kompetencei, starptautiskajai autoritātei un ļoti lielam sabiedrības atbalstam, mēs to darām un turpināsim darīt.

Izvērtējot pagājušajā gadā paveikto, gribu teikt, ka beidzot Latvijā ir jāveido un jāstiprina politiskās atbildības tradīcijas, kas veicinātu godīgākas un tiesiskākas valsts attīstību, kur valsts pārvalde tiešām strādātu iedzīvotāju labā un apdomīgi, profesionāli un lietderīgi rīkotos ar tai uzticētajiem sabiedrības resursiem.

Latvijas Republikas valsts kontroliere
Inguna Sudraba

Gada pārskats 2008

1. Valsts kontroles misija, vīzija, vērtības un uzdevumi

Valsts kontrole ir neatkarīga, koleģiāla augstākā revīzijas (audita) iestāde, būtiska finanšu sistēmas sastāvdaļa, kas darbojas sabiedrības interesēs, nodrošinot uzraudzību valsts un pašvaldību līdzekļu lietderīgai un efektīvai izmantošanai.

Valsts kontrole ir viena no sešām konstitucionālajām valsts varas iestādēm Latvijā un ir pakļauta vienīgi likumam.

Misija

Sekmēt:

- efektīvu un likumīgu sabiedrisko līdzekļu (nodokļu maksātāju naudas) izlietojumu;
- finanšu pārvaldības attīstību un atbildību par izlietotajiem līdzekļiem;
- godīgu un caurskatāmu lēmumu pieņemšanas procesu publiskajā sektorā.

Vīzija

Palīdzēt valstij gudri pārvaldīt un izlietot resursus.

Valsts kontroles vērtības

Atbildība, atklātība un attīstība.

Uzdevumi

Valsts kontrole ar savu rīcību:

- sekmē finanšu kontroles sistēmas attīstību valstī;
- sekmē likumu ievērošanu;
- mazina kļūdu un pārkāpumu risku;
- sekmē iekšējā audita attīstību un iekšējo revīzijas dienestu atbildības palielināšanos;
- sekmē iekšējās kontroles sistēmas uzlabošanu;
- veicina likumu un citu normatīvo dokumentu pilnveidošanu, pamatojoties uz revīzijās izdarītajiem secinājumiem.

Lai nodrošinātu noteikto uzdevumu izpildi, Valsts kontrole atbilstoši Valsts kontroles likumam:

- katru gadu sniedz Saeimai atzinumu par finanšu ministra iesniegto saimnieciskā gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem (to finansiālo stāvokli);
- katru gadu sniedz atzinumus par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu gada pārskatu sastādīšanas pareizību;
- iesniedz Saeimai un Ministru kabinetam ziņojumu par finanšu revīzijām tajās revidējamās vienībās, kurām sniegti Valsts kontroles atzinumi ar piezīmēm, negatīvi atzinumi vai atteikts sniegt atzinumu; par visām Valsts kontroles veiktajām lietderības revīzijām; par īpaši svarīgiem un nozīmīgiem konstatējumiem;
- ziņo valsts iestādēm par konstatējumiem, kas skar šo iestāžu darbību, kā arī tiesībsargzības iestādēm par revīzijās konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem;

Gada pārskats 2008

- sadarbojas savas kompetences ietvaros ar Eiropas Savienības institūcijām un citām starptautiskām organizācijām vai institūcijām.

2. Valsts kontroles tiesiskais regulējums un struktūra

Valsts kontroles tiesiskais statuss

Latvijas Republikas Satversmes 87.pants nosaka, ka Valsts kontrole ir neatkarīga koleģiāla iestāde, savukārt 88.pants paredz, ka Valsts kontroles iekārtu un kompetences nosaka sevišķs likums.

Valsts kontroles darbību reglamentē:

- Valsts kontroles likums (pieņemts Saeimā 2002.gada 9.maijā, grozījumi: 2004.gada 9.decembrī, 2005.gada 22.jūnijā un 2008.gada 12.decembrī);
- Valsts kontroles nolikums (apstiprināts Valsts kontroles padomes sēdē 2005.gada 3.oktobrī, grozījumi: 2005.gada 19.decembrī, 2007.gada 12.februārī 2007.gada 29.oktobrī, 2008.gada 17.martā un 18.jūlijā, 2009.gada 5.janvārī).

Atbilstoši Valsts kontroles likumam Valsts kontrole pati nosaka revidējamo vienību, revīzijas laiku, veidu un uzdevumu.

Valsts kontroles tiesības

Atbilstoši Valsts kontroles likumam Valsts kontrolei ir tiesības saņemt Saeimā un Ministru kabinetā izskatāmo normatīvo aktu projektus un sniegt par tiem atzinumus, ja normatīvie akti var ietekmēt valsts un pašvaldību ieņēmumus un izdevumus vai paredzēt rīcību ar valsts mantu, kā arī Eiropas Savienības un citu starptautisko organizāciju vai institūciju piešķirtajiem līdzekļiem.

Valsts kontrolieris, Valsts kontroles padomes loceklis, revīzijas departamenta sektora vadītājs un valsts kontroliera pilnvaroti darbinieki, ja tas ir nepieciešams Valsts kontroles uzdevuma veikšanai, var netraucēti apmeklēt iestādes un uzņēmumus (komercsabiedrības) neatkarīgi no to pakļautības un īpašuma piederības un pieprasīt visu nepieciešamo informāciju.

Pēc Valsts kontroles pieprasījuma, ja tas ir nepieciešams revīzijas veikšanai, bankām un citām kredītiestādēm ir pienākums Kredītiestāžu likumā noteiktajā apmērā un kārtībā sniegt Valsts kontrolei tās pieprasītās ziņas par revidējamo vienību kontiem un veiktajiem darījumiem.

Valsts kontroles struktūra un personāls

Valsts kontroles sastāvā ir valsts kontrolieris, Valsts kontroles padome, revīzijas departamenti un atbalsta struktūrvienības.

Valsts kontrolieri amatā ieceļ Saeima uz četriem gadiem, savukārt Valsts kontroles padomes locekļus pēc valsts kontroliera ieteikuma apstiprina Saeima uz četriem gadiem.

Valsts kontrolieris ir Valsts kontroles padomes priekšsēdētājs. Valsts kontrolieris ieceļ amatā Valsts kontroles revīzijas departamentu direktorus, revīzijas departamentu sektoru vadītājus, nosaka Valsts kontrolē lietojamus revīziju standartus atbilstoši Latvijas Republikā atzītajiem starptautiskajiem standartiem, revīziju metodoloģiju un prasības revīziju kvalitātes kontrolei, kā arī atbild par iekšējās kontroles un iekšējā audita sistēmas izveidošanu.

Gada pārskats 2008

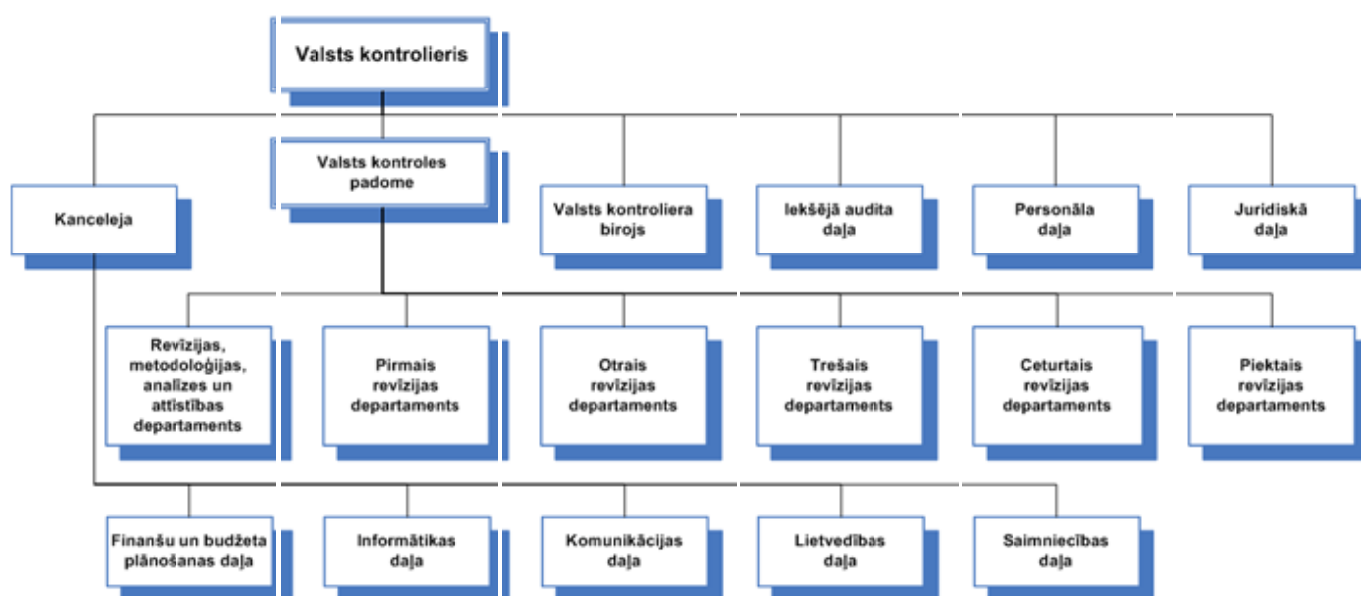
Valsts kontroles padome apstiprina nolikumu un citus Valsts kontroles iekšējo darbību reglamentējošos normatīvos aktus, revīziju gada plānu un stratēģiskās attīstības plānu, lemj par revīziju jomu sadali starp departamentiem, kā arī par revīziju ziņojumiem, par kuriem nav pieņemts revīzijas departamenta lēmums.

Revīzijas departamentu direktori pārbauda un apstiprina revīziju rezultātus, revīziju ziņojumus un atzinumus.

Atbalsta struktūrvienību vadītāji nodrošina iestādes pamatfunkciju efektīvu veikšanu.

Valsts kontroles revidenti ir Valsts kontroles darbinieki, kas veic revīzijas un sagatavo revīzijas ziņojumus un atzinumus, sniedz ieteikumus, kas izriet no revīzijā konstatētā un secinātā, un nodrošina revīzijas ieteikumu ieviešanas uzraudzību.

1.attēls. Valsts kontroles struktūra



Pārskata gada laikā Valsts kontroles struktūra kopumā nav mainījusies. 2008.gadā tika pārskatītas Revīzijas, metodoloģijas, analīzes un attīstības departamenta funkcijas, izveidojot atsevišķu struktūrvienību informācijas sistēmu auditoriem. Informācijas sistēmu auditori piedalās revīzijās, izstrādā metodoloģiju informācijas sistēmu auditam un informācijas tehnoloģiju atbalsta rīku izmantošanai revīzijās, kā arī sniedz konsultācijas metodoloģijas izmantošanai praksē.

2008.gada 30.decembrī Valsts kontrolē strādāja 191 viens darbinieks, tajā skaitā 153 revidenti un 38 atbalsta darbinieki. 152 jeb 80% darbinieku bija sievietes un 39 darbinieki jeb 20% - vīrieši. Darbinieku vidējais vecums Valsts kontrolē pārskata gadā bija 35,7 gadi.

2008.gadā Valsts kontrolē darbu uzsāka 37 jauni darbinieki. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir būtiski samazinājusies darbinieku mainība (2008.gadā - 15%, 2007.gadā - 45%), kas izskaidrojams ar kvalificētu darbinieku pieņemšanu darbā un viņu motivāciju strādāt iestādē.

Gada pārskats 2008

3. Valsts kontroles Stratēģiskās attīstības plāna īstenošana

Valsts kontroles attīstības virzienus, mērķus un sasniedzamos rezultātus nosaka 2006.gadā apstiprinātais Valsts kontroles *Stratēģiskās attīstības plāns 2006.-2009.gadam* (turpmāk – Stratēģiskās attīstības plāns). Stratēģiskās attīstības plāna uzdevumus mērķu un rezultātu sasniegšanai, kā arī termiņus šo uzdevumu izpildei nosaka *Stratēģiskās attīstības plāna ieviešanas pasākumu plāns*.

Daudzi no Stratēģiskās attīstības plāna uzdevumiem jau ir izpildīti vai kļuvuši par pastāvīgi veicamiem darbiem, taču, lai nodrošinātu nepārtrauktu Valsts kontroles attīstību, ik gadu tas tiek aktualizēts, iekļaujot jaunus uzdevumus, kas vērsti uz institūcijas attīstību un darba kvalitātes pilnveidošanu.

Stratēģiskās attīstības plānā atbilstoši Valsts kontroles ilgtermiņa vajadzībām ir noteikti trīs galvenie stratēģiskās attīstības virzieni:

- Valsts kontroles revīzijas darba pilnveidošana;
- Valsts kontroles resursu attīstība;
- Valsts kontroles komunikācijas un sadarbības stiprināšana.

Katram attīstības virzienam ir noteikti apakšvirzieni un atbilstoši mērķi, savukārt mērķa īstenošanai – sasniedzamie rezultāti.

3.1. Valsts kontroles revīzijas darba pilnveidošana

Ilgtermiņa stratēģiskie mērķi

Valsts kontroles revīzijas darba pilnveidošanai ir noteikti šādi ilgtermiņa stratēģiskie mērķi: Valsts kontrolē ir ieviesta kvalitātes vadības sistēma; revīzijas tiek veiktas par sabiedrībai svarīgām tēmām; revīziju rezultātā tiek uzlabota valsts pārvaldes iestāžu darbība un sniegti priekšlikumi normatīvo aktu grozījumiem finanšu vadības pilnveidošanai; revīziju ieteikumi palīdz uzlabot institūciju darbību, un tās augstu vērtē Valsts kontroles darbību; pilnveidota revīziju darba plānošanas sistēma, nosakot revīzijām nepieciešamo budžeta līdzekļu apjomu, un izveidota efektīva rezultātīvo rādītāju sistēma.

2008.gadā paveiktais

▪ pilnveidota darba kvalitāte

Lai nodrošinātu pastāvīgu revīziju veikšanas kvalitātes uzraudzību un veicinātu Valsts kontroles darba pilnveidošanu, 2008.gadā Valsts kontrolē ir ieviesta kvalitātes vadības sistēma, apstiprināta Valsts kontroles kvalitātes vadības sistēmas rokasgrāmata un izstrādāti 20 darba procesu apraksti, kas nosaka Valsts kontroles darbību.

Kvalitātes vadības sistēma ir ieviesta ar mērķi dokumentēt Valsts kontroles darbību, norādot darba procesu secību un to savstarpējo saistību. Šī sistēma nodrošina, ka revīziju veikšanas procesa laikā tiek nodrošināta starptautisko revīzijas standartu prasību izpilde un sagatavots kvalitatīvs ziņojums un atbilstošs atzinums.

2008.gadā Valsts kontrole turpināja revīzijas darba kvalitātes pilnveidošanu, kas ietvēra kvalitātes veicināšanas pasākumus revīzijas laikā un slēgtu revīziju kvalitātes kontroli.

Gada pārskats 2008

Kvalitātes veicināšanas pasākumu laikā par revīzijas metodoloģiju atbildīgie darbinieki sniedz konsultācijas revidentiem revīzijas procesā. Šie pasākumi nodrošina, ka revīziju ziņojumi atbilst Valsts kontroles metodikai un sniedz skaidru un saprotamu informāciju.

Pabeigtu revīziju darba dokumentu izvērtēšana ļauj novērtēt revīzijas darba organizāciju, konstatēt nepieciešamos uzlabojumus metodikā un identificēt labāko praksi. 2008.gadā slēgtu revīziju kvalitātes kontrole tika veikta vienai finanšu un vienai likumības revīzijai.

Lai uzlabotu Valsts kontroles darbības efektivitāti un veicinātu informācijas apriti starp revīzijas departamentiem, 2008.gada tika organizēti četri pieredzes apmaiņas semināri par labākās prakses piemēriem revīziju darbā un revīzijās konstatētajiem riskiem. Lai veicinātu efektīvu resursu izmantošanu revīziju laikā, semināri tika organizēti pirms katra revīzijas posma uzsākšanas.

Valsts kontroles darbu, ļaujot efektīvāk analizēt datus un izdarīt secinājumus, lielā mērā atvieglo plašā informācijas sistēmu izmantošana. Valsts kontroles darbam ir pielāgoti četri revīzijas procesa atbalsta informācijas sistēmas *TeamMate* moduļi: elektronisko darba dokumentu sistēma (*EWP*), darba laika uzskaitē (*TEC*), plānošanas sistēma (*Schedule*) un revīzijas ieteikumu uzraudzības sistēma (*Central*). Pārskata gadā revīziju darbā plaši tika izmantotas datu analizēšanas programmatūras *IDEA* iespējas.

▪ palielināta Valsts kontroles pievienotā vērtība finanšu pārvaldības attīstībai

Ekonomiskās nestabilitātes apstākļos arvien vairāk uzmanības tiek veltīts finanšu līdzekļu efektīvam un lietderīgam izlietojumam. Valsts kontrole 2009.gadā plāno ieviest tās darbību vislabāk raksturojošo rezultātīvo rādītāju - valsts budžetā ietaupīto un atgūto finanšu līdzekļu apjoms pret katru Valsts kontroles iztērēto latu.

Lai ieviestu šo rezultātīvo rādītāju, ir izstrādātas vadlīnijas revīzijas ieteikumu finanšu ietekmes aprēķinam, kas ļaus izvērtēt revīzijas ieteikumu finansiālo ietekmi – valsts līdzekļu ietaupījumu vai ieņēmumu palielinājumu. Atbilstoši vadlīnijām Valsts kontrole plāno revīzijās lielu uzmanību pievērst valsts un pašvaldību budžeta līdzekļu racionālam izlietojumam, lai novērstu to nelietderīgu lietošanu, atklātu funkciju dublēšanos un neefektīvu rīcību ar īpašumiem, kā arī veicinātu normatīvajos aktos noteikto maksājumu iekasēšanu atbilstošā apjomā.

Valsts kontrole, apstiprinot 2009.gada darba plānu, ir lietojusi jaunu pieeju tā izstrādei – darba plāns ietver sasniedzamos rezultātus un veicamās aktivitātes to sasniegšanai, konkrētus atbildīgos un izpildes termiņus, kā arī plānotās cilvēkstundas un budžetu. Līdz ar to Valsts kontroles vadībai ir pilna informācija par to, cik izmaksā vajadzīgo rezultātu sasniegšana, kā arī darba plāns satur pilnu informāciju par katras struktūrvienības ieguldījumu kopīgo Valsts kontroles mērķu sasniegšanā.

Vienlaikus ar iepriekš minēto pasākumu ieviešanu noris darbs, lai sekmētu revīzijas departamentu revīzijas darba intensitātes paaugstināšanu – pārskata gadā revīzijām ir izlietoti 77,4% no kopējā darba laika patēriņa (plānots -75%). Salīdzinot ar 2007.gada rādītājiem, revīzijas departamentos revīziju veikšanai patērētais laiks ir palielinājies par 13,3 procentiem.

Valsts kontroles revidenti revīzijas noslēgumā sagatavo un saskaņo ar revidējamām vienībām revīzijas ieteikumus, kas nodrošina revīzijās atklāto trūkumu novēršanu. Revīzijas ieteikumu ieviešana notiek atbilstoši to ieviešanas laika grafikam.

Gada pārskats 2008

Pārskata gadā revidējamām vienībām bija jāievieš 1217 revīzijas ieteikumi, no kuriem ieviesti ir 907 jeb 75%, ieviešanas stadijā bija 198 jeb 20% un netika ieviesti 69 ieteikumi jeb 5 procenti.

Valsts kontroles revīzijas ieteikumi tiek sniegti par šādām jomām:

- likumdošana – ieteikumi ir vērsti uz normatīvajos aktos noteikto prasību sakārtošanu, radot likuma normu nepārprotamu skaidrojumu;
- grāmatvedības politika - ieteikumi vērsti uz grāmatvedības politikas izstrādi vai tās pilnveidošanu atbilstoši Ministra kabineta *Noteikumu par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju* un noteikumu *Valsts budžeta iestāžu un pašvaldību gada pārskatu sagatavošanas kārtība* prasībām;
- iekšējās kontroles sistēma - ieteikumi vērsti uz iekšējās kontroles sistēmas sakārtošanu vai pilnveidošanu institūcijā atbilstoši Ministru kabineta *Noteikumos par iekšējās sistēmas izveidošanu pamatprasībām* noteiktajam;
- publisko pakalpojumu kvalitāte - ieteikumi vērsti uz revidējamās iestādēs sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu;
- informācijas tehnoloģiju sakārtošana - ieteikumi vērsti uz informācijas tehnoloģiju un sistēmu sakārtošanu revidējamā nozarē.

2008.gadā ieviestie ieteikumi vērsti uz tālāku valsts pārvaldes, finanšu vadības un likumdošanas pilnveidošanu, atsevišķu institūciju darbības uzlabošanu, sniegtā pakalpojuma pieejamības un kvalitātes veicināšanu, kā arī valsts budžeta līdzekļu atgūšanu un nelietderīgu un neefektīvu darbību veikšanas apturēšanu.

Revidējamās vienībās pārskata gadā ieviestie ieteikumi, kas pilnveido valsts pārvaldes finanšu vadību:

- pēc finanšu revīzijas „Par Latvijas Republikas 2005.gada pārskata par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem” Valsts kontrole sniedza ieteikumus, pēc kuriem tika izdarīti grozījumi likumā *Par nodokļiem un nodevām*, nosakot vienotus kritērijus lēmumu pieņemšanai par nodokļu samaksas termiņu pagarināšanu un nosakot Valsts ieņēmumu dienesta pilnvaras sadalīt termiņos uz laiku līdz vienam gadam nokavēto nodokļu maksājumu samaksu, vienojoties ar nodokļu maksātāju par maksātāju parāda nomaksas grafiku;
- pēc finanšu revīzijas „Par Latvijas Republikas 2007.gada pārskata par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem” Valsts kontrole sniedza ieteikumus, pēc kuriem tika izdarīti grozījumi Ministru kabineta *Noteikumos par valsts budžeta iestāžu un pašvaldību gada pārskatu sagatavošanas kārtību*, detalizēti nosakot konsolidētajā pārskatā veicamās korekcijas, ja iestādēm ir atšķirīgas grāmatvedības politikas, kā arī tika izdarīti grozījumi šajos noteikumos, lai nodrošinātu, ka, veicot labojumus pašvaldību gada pārskatā pēc tā iesniegšanas Valsts kasē, labojumi jāaskaņo ar zvērinātu revidentu vai Valsts kontroli un atkārtoti jāiesniedz Valsts kasē.

Revidējamo vienību pārskata gadā būtiskākie ieviestie ieteikumi, kas nodrošina tālāku institūciju darbības pilnveidošanu:

- Kultūras ministrija, lai pilnveidotu kontroles sistēmu, paredzot regulāru krājuma uzskaites un krājuma drošības kontroli un pārbaužu veikšanu muzejos, ir izstrādājusi vienotu metodiku un veikusi pārbaudes vairāku muzeju krātuvēs;
- Valsts ieņēmumu dienests, lai nodrošinātu muitas nodokļu parādu savlaicīgu uzskaiti un kontroli, Centrālajā muitas informācijas sistēmā ir radījis iespēju atlasīt informāciju par muitas administrēto nodokļu parādu apjomu un rašanās laiku uz noteiktu datumu, līdz ar to ir iespējams laikus uzsākt muitas maksājumu parādu piedziņu;

Gada pārskats 2008

- Izglītības un zinātnes ministrija, lai uzlabotu likumus un normatīvos aktus profesionālās izglītības kvalitātes un satura nodrošināšanas jomā, ir izdarījusi grozījumus Ministru kabineta noteikumos *Par valsts profesionālās vidējās izglītības standartu un valsts arodizglītības standartu*, Ministru kabineta noteikumos *Par profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību* un Ministru kabineta noteikumos *Par centralizēto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu norises kārtību*, kā arī ir izstrādāti un apstiprināti iekšējie normatīvie akti, kas regulē profesiju standartu projektu izstrādes, ekspertīzes, saskaņošanas un reģistrācijas kārtību un profesiju standartu reģistra uzturēšanas kārtību;
- Tieslietu ministrija, lai nodrošinātu kārtību par interneta vidē publicējamās tiesu informācijas apjomu ar mērķi nodrošināt fizisko personu datu aizsardzību, ir izstrādājusi Ministru kabineta noteikumus *Noteikumi par tiesu informācijas publicēšanu mājaslapā internetā un tiesu nolēmumu apstrādi pirms to izsniegšanas*;
- Aizsardzības ministrija, lai nodrošinātu valsts aģentūras „Latvijas kara muzejs” Nacionālā krājuma priekšmetu uzglabāšanas apstākļus, pamatojoties uz Ministru kabineta rīkojumu, ir noslēgusi līgumu ar fiziskajām personām, kuras aizņēma valsts aģentūras „Latvijas kara muzejs” telpās esošo dzīvokli. 2008.gada 24.septembrī personām tika izmaksāta kompensācija Ls 75 tūkst. apmērā, un telpas tika atbrīvotas 2008.gada 25.novembrī, parakstot Telpu pieņemšanas – nodošanas aktu;
- lai nodrošinātu *lekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un leslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likumā* noteikto, lekšlietu ministrija ir izstrādājusi un Ministru kabinets ir pieņēmis noteikumus *lekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un leslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm formas tērpu un atšķirības zīmju apraksts, speciālā apģērba, inventāra un individuālo aizsardzības līdzekļu veidi un to izsniegšanas normas*;
- Veselības ministrija:
 - ir uzsākusi *Ambulatorās un stacionārās veselības aprūpes sniedzēju attīstības programmas* izstrādi plānošanas periodam no 2010.līdz 2017.gadam, kurā, izvērtējot aktuālo situāciju veselības aprūpē, saslimstības un pakalpojumu apjoma prognozi, kā arī finanšu līdzekļu apjoma pieejamību, tiks aktualizēti un pilnveidoti politikas plānošanas dokumentā 2005.-2010.gadam noteiktie salīdzināmie rādītāji, līdz ar to arī konkrēti veicamie pasākumi un to īstenošanai nepieciešamais finansējums;
 - ir izstrādājusi grozījumus Ministru kabineta noteikumos *Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība*, lai nodrošinātu, ka Rezerves fonda līdzekļi tiek piešķirti tikai institūcijai, kura, pamatojoties uz normatīvo aktu vai publisko tiesību līgumu, ir saistīta ar veselības aprūpes nodrošināšanu saskaņā ar tai piešķirto kompetenci;
- Labklājības ministrija ir izstrādājusi Ministru kabineta noteikumus *Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtība*, kas nosaka kārtību, kādā persona saņem sociālos pakalpojumus, kā rezultātā ir pilnveidoti normatīvie akti un pakalpojumu kvalitāte un pieejamība. Grozījumi izdarīti arī Ministru kabineta noteikumos *Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem*, kas pastiprina minimālās prasības pakalpojumu sniedzējiem, kuri nodrošina sociālās rehabilitācijas

Gada pārskats 2008

pakalpojumu sniegšanu redzes un dzirdes invalīdiem, kā arī Ministru kabineta noteikumos *Sociālās integrācijas valsts aģentūras nolikums*, precizējot aģentūras funkcijas un veicot valsts budžeta līdzekļu pārdali;

- Satiksmes ministrijas padotības iestāde valsts akciju sabiedrība „Latvijas valsts ceļi”:
 - ir pieņēmusi lēmumu pārskatīt un papildināt metodiku autoceļu posmu prioritāšu noteikšanai, līdz ar to tiks novērsts subjektivitātes risks un uzlabota kvalitatīvas infrastruktūras pieejamība. Ir izstrādāta arī autoceļu būvdarbu vidējo cenu piemērošanas kārtība, līdz ar to tiks nodrošināta precīzāka valsts budžeta līdzekļu izlietojuma plānošana, kā arī ir radīta iespēja precīzāk un pamatoti pieņemt lēmumu par autoceļu būvdarbu iepirkuma līguma noslēgšanu;
 - ir grozījusi *Vadlīnijas valsts autoceļu finansēšanas programmu izstrādāšanai 2009.-2011.gadam*, nosakot kārtību inflācijas piemērošanai autoceļu atjaunošanas būvdarbu izmaksām, līdz ar to tiks nodrošināta precīzāka valsts budžeta līdzekļu izlietojuma plānošana;
- lai uzlabotu iekšējās kontroles sistēmu, Satiksmes ministrija ir izstrādājusi iekšējo normatīvo aktu *Kārtība, kādā tiek organizēts publiskais iepirkums Satiksmes ministrijā*;
- Rīgas rajona Baložu pilsētas pašvaldība ir apstiprinājusi pašvaldības nolikumu *Lēmumu projektu tiesiskuma un lietderības izvērtēšanas kārtība*, lai nodrošinātu sabiedrības interesēm atbilstošu pašvaldības lēmumu pieņemšanu, demokrātisku, tiesisku un efektīvu lēmumu sagatavošanu un procesuālo virzību. Ir apstiprināts arī pašvaldības nolikums *Kapitāla daļu pārvaldīšanas kārtība*, lai nodrošinātu informācijas pieejamību par kapitālsabiedrības darbību un finansiālo stāvokli un iespējas kapitāla daļu turētājam īstenot savas dalībnieka tiesības;
- Būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūras iekšējās kontroles sistēmas un darba organizācijas pilnveidošanai ir apstiprināta *Kārtība dzīvojamo māju privatizācijas tehniskās izpildes nodrošināšanai un dzīvojamo māju privatizācijas uzsākšanai*, kārtība *Par valsts īpašumā esošās izīrētās, neprivatizētās dzīvojamās mājas daļas piedāvāšanu un nodošanu pašvaldības īpašumā*, kārtība *Par privatizācijai nododamo valsts dzīvojamo māju vai to daļu pārņemšanu Būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūras valdījumā un nodošanu pārvaldīšanā un apsaimniekošanā* un *Kārtība, kādā Būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūra kontrolē valsts dzīvojamo māju pārvaldnieku darbību*.

Pēc 2008.gadā veiktajām finanšu un likumības revīzijām Valsts kontrole ir sniegusi šādus būtiskus revīzijas ieteikumus, kuru izpildes termiņš ir 2009.gads un dažos gadījumos - 2010.gads:

- Finanšu ministrijai:
 - veikt pasākumus, lai nodrošinātu ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību finanšu pārskatos visu tām piederošo nekustamo īpašumu uzskaiti;
 - izvērtēt iespēju veikt valsts budžeta ieņēmumu uzskaiti atbilstoši uzkrājuma principam, kā to nosaka Starptautiskais publiskā sektora grāmatvedības standarts;
 - izvērtēt nepieciešamību izstrādāt grozījumus tiesību aktos, nosakot, ka atalgojums tiek plānots, izvērtējot valsts pārvaldes iestādes uzdevumus un uzdevumu veikšanai nepieciešamo darbinieku skaitu atbilstoši iestādes rezultatīvajiem rādītājiem;

Gada pārskats 2008

- izvērtēt iespēju pilnveidot tiesību aktus, nodrošinot caurskatāmu dienesta transportlīdzekļu izmantošanas izdevumu sistēmu un pilnveidojot kontroli pār izdevumiem dienesta transportlīdzekļu izmantošanai, kā arī nodrošinot sakaru pakalpojumu un reprezentācijas izdevumu plānošanas un izlietojuma caurskatāmību un lietderīgu izmantošanu;
- nodrošināt, ka Valsts ieņēmumu dienests atbilstoši *Likumam par budžetu un finanšu vadību* apkopo informāciju par visām nesaņemtajām uzņēmumu ienākuma nodokļu summām, vai izvērtēt lietderību un efektivitāti apkopot visu normatīvajā aktā minēto informāciju un sniegt priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem;
- sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienestu izvērtēt iespēju izstrādāt kārtību, kādā novērtēt un uzskaitīt administratīvās izmaksas, kas saistītas ar konkrētā nodokļa administrēšanā ieguldītajiem līdzekļiem;
- sadarbībā ar Tieslietu ministriju izvērtēt iespēju izstrādāt grozījumus normatīvajos aktos, lai nodrošinātu nerezidentu identificēšanu, reģistrējot nekustamo īpašumu atsavināšanas darījumus Zemesgrāmatā, un Valsts ieņēmumu dienestam noteikt kārtību, procedūras un termiņus, lai nodrošinātu nerezidentu nekustamo īpašumu atsavināšanas darījumu identificēšanu un savlaicīgu ienākumu nodokļu nomaksu;
- Valsts ieņēmumu dienestam sadarbībā ar Finanšu ministriju izstrādāt risinājumus, lai nodrošinātu pilnvērtīgu tehnisko aprīkojumu kontroles funkcijas realizācijai uz Eiropas Savienības ārējās robežas, izvērtēt iespēju pilnveidot transportlīdzekļu un konteineru automatiskās identificēšanas sistēmas (TLKAIS) darbību iespējamo muitas noteikumu pārkāpumu atklāšanai un novēršanai, nodrošināt muitas modernizācijas projekta efektīvu vadību un īstenošanu, kā arī nodrošināt pilnīgu informācijas apmaiņu ar Krievijas Federācijas atbildīgajām institūcijām;
- Izglītības un zinātnes ministrijai:
 - izveidot mehānismu, lai veiktu tās padotībā esošo profesionālo skolu attīstības plānošanu, apstiprinātu profesionālo skolu ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentus un veiktu to izpildes uzraudzību, kā arī izstrādāt kārtību, kādā tiek plānots profesionālo skolu valsts finansēto vietu skaits akreditētās profesionālās izglītības programmās un nodrošināta profesionālajām skolām lietošanā nodoto nekustamo īpašumu lietderīga izmantošana;
 - izstrādāt iekšējās kontroles mehānismus, lai novērstu gadījumus, ka valsts finansē neakreditētas profesionālās izglītības programmas, kā arī pilnveidot budžeta plānošanas procesu iekšējos normatīvajos aktos, nosakot vienotu un izsekojamu profesionālās izglītības budžeta plānošanu;
 - pilnveidot *Izglītības attīstības pamatnostādnes 2007.-2013.gadam* noteikto uzdevumu izpildes plānu, nosakot pirmsskolas izglītībā veicamus detalizētus pasākumus un to izpildes termiņus;
 - nodrošināt normatīvo aktu izstrādi, nosakot pirmsskolas izglītības obligātā pamatsatura izstrādi, programmu saturu un to paraugus, kā arī pirmsskolas izglītības iestāžu un pirmsskolas izglītības programmu akreditācijas kārtību un nodrošināt normatīvajos aktos noteikto kompetenču realizāciju pirmsskolas izglītības jomā;

Gada pārskats 2008

- sadarbībā ar pašvaldībām veikt pašvaldību pirmsskolas izglītības programmu īstenošanas izmaksu uz vienu izglītojamo gadā analīzi un vienoties par izmaksu minimumā ietveramajiem rādītājiem un izmaksu minimuma noteikšanai uz vienu izglītojamo gadā ietveramajām izmaksām;
- Iekšlietu ministrijai, lai nodrošinātu pietiekamu uzraudzību pār aģentūru darbības un finanšu līdzekļu plānošanu, sagatavot atzinumu par resursu izlietojumu un efektivitāti un sasniegto rezultātu atbilstību plānotajam Veselības un sociālo lietu valsts aģentūrā un valsts aģentūrā „Materiālās rezerves”, kā arī uzraudzīt pārvaldes līguma izpildi un nodrošināt pārvaldes līgumā noteiktās aģentūru direktoru un darbinieku materiālās stimulēšanas kārtības ievērošanu;
- Veselības ministrijai izvērtēt tās pakļautībā esošās iestādes Katastrofu medicīnas centrs un plānotās jaunizveidojamās iestādes Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta funkcijas un uzdevumus, novēršot to pārklāšanos, kā arī izvērtējot finanšu līdzekļu apjoma pieejamību un, ņemot vērā aktuālo situāciju neatliekamās medicīniskās palīdzības jomā, aktualizēt politikas plānošanas dokumentus neatliekamās medicīniskās palīdzības jomā;
- Labklājības ministrijai:
 - kopīgi ar tās padotības iestādēm ņemt grāmatvedības uzskaitē to valdījumā esošos valstij piekrietošos nekustamos īpašumus, kuru kopējā kadastrālā vērtība uz 2008.gada 1.janvāri bija Ls 3,3 milj., kā arī saistībā ar projektu „Sociālo pakalpojumu infrastruktūras un pakalpojumu attīstīšana klientu rehabilitācijai, integrācijai sabiedrībā un darba tirgū Rīgas reģionā” veiktos rekonstrukcijas, remonta un labiekārtošanas darbus un izveidotos vai iepirktos aktīvus par kopējo summu Ls 820 tūkst.;
 - izstrādāt grozījumus Ministru kabineta *Noteikumos par valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumu atlīdzināšanas apmēru un kārtību, nodrošinot ārstēšanu, rehabilitāciju, tehniskos palīglīdzekļus un pensiju un pabalstu izmaksas*, nosakot detalizētu informācijas apmaiņas kārtību par ceļu satiksmes negadījumos cietušām personām, tai skaitā kārtību, kādā tiek nosūtītas detalizētas ziņas par ceļu satiksmes negadījumiem, kuros cietušas personas;
 - lai nodrošinātu likuma *Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam* mērķa sasniegšanu, izdarīt grozījumus likumā *Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam*, nosakot, ka, piešķirot bezdarbnieka pabalstu atkārtoti gada laikā, ir jāņem vērā ne tikai pabalsta saņemšanas ilgums, bet arī ar pabalsta saņemšanas ilgumu saistītā pabalsta apmēra procentuālā diferenciācija atbilstoši iepriekš saņemtajam;
 - lai nodrošinātu valsts budžeta līdzekļu efektīvu izmantošanu, izstrādāt grozījumus likumā *Par valsts sociālo apdrošināšanu*, nosakot, ka valsts neveic obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai un apdrošināšanai pret bezdarbu par personām, kuras bērna kopšanas pabalsta vai vecāku pabalsta, vai arī bērna invalīda kopšanas pabalsta saņemšanas laikā ir nodarbinātas un par kurām obligātās iemaksas vienlaikus veic arī darba devējs vai pats nodarbinātais;
 - lai nepieļautu, ka persona vienlaikus var saņemt gan bezdarbnieka pabalstu, gan arī slimības pabalstu, tā gūstot materiālo nodrošinājumu ne tikai zaudēto darba ienākumu apjomā, bet papildu ienākumus slimības pabalsta veidā, un novērstu valsts budžeta līdzekļu neefektīvu izmantošanu, izstrādāt grozījumus likumā *Par*

Gada pārskats 2008

- maternitātes un slimības apdrošināšanu*, nosakot, ka minētā likuma norma nav piemērojama personām, kuras saņem bezdarbnieka pabalstu;
- lai veicinātu bezdarbnieka pabalsta pārmaksu savlaicīgu atgūšanu, izskatīt iespēju izdarīt grozījumus normatīvos aktos, nosakot, ka bezdarbnieka pabalsta pārmaksas, pamatojoties uz Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras amatpersonas lēmumu, var tikt atgūta, veicot ieturējumus no ikviena aģentūras sniegtā pakalpojuma, no kura saskaņā ar normatīvajiem aktiem šādus ieturējumus ir iespējams veikt;
 - Labklājības ministrijas padotības iestādēm:
 - Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai atgūt valsts budžeta līdzekļus par 3562 ceļu satiksmes negadījumā cietušām personām, kurām pabalsti un pensijas ir piešķirtas Ls 2,6 milj. apmērā;
 - Tehnisko palīglīdzekļu centram atgūt valsts budžeta līdzekļus par 212 ceļu satiksmes negadījumā cietušām personām, kurām izsniegti tehniskie palīglīdzekļi Ls 34,6 tūkst. apmērā;
 - Sociālās integrācijas valsts aģentūrai Ministru kabineta *Noteikumos par valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumu atlīdzināšanas apmēru un kārtību, nodrošinot ārstēšanu, rehabilitāciju, tehniskos palīglīdzekļus un pensiju un pabalstu izmaksas paredzētajā kārtībā* atgūt valsts budžeta līdzekļus par trīs ceļu satiksmes negadījumā cietušām personām, kurām profesionālās rehabilitācijas pakalpojumi sniegti ceļu satiksmes negadījumā gūto traumu rezultātā Ls 1178 apmērā;
 - Zemkopības ministrijai noteikt pamatotu akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” valsts budžetā veicamo maksājumu apmēru, ievērojot normatīvo aktu prasības un ņemot vērā akcionāra veiktos ieguldījumus pamatkapitālā, ievērojot nākamā gada investīciju apmēru, prognozēto tīrās peļņas apmēru, vides un sociālo mērķu sasniegšanas izmaksas, risku izvērtējumu rezultātus un tirgus situāciju Latvijā un pasaulē;
 - Satiksmes ministrijai izvērtēt iespēju rosināt grozījumus normatīvajā aktā, aktualizējot tarifus par lidostas „Rīga” sniegtajiem pakalpojumiem, izvērtēt iespēju noteikt maksu par pakalpojumiem tranzīta pasažieriem, kā arī izvērtēt budžeta dotācijas pamatotību lidostai „Rīga”;
 - lidostai „Rīga” papildināt iekšējos normatīvos aktus, paredzot nomas attiecību dibināšanu pēc atklātu konkursu rezultātiem, nosakot kritērijus nomas attiecību dibināšanas gadījumiem, kad atklāta procedūra nav piemērojama, kā arī nosakot kritērijus telpu un zemes nomas minimālās garantētās maksas noteikšanai un izvērtēt iespēju organizēt darbību tā, lai lidostas ieņēmumi segtu izdevumus;
 - Ekonomikas ministrijai izvērtēt iespēju rosināt grozījumus likumā *Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju* un likumā *Par valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas fondiem*, lai novērstu situāciju, ka no privatizācijas procesā iegūtajiem līdzekļiem valsts īpašuma privatizācijas fondā tiek ieskaitīta tikai neliela daļa, bet lielākā daļa tiek izlietota valsts pamatbudžeta izdevumu finansēšanai;
 - Rīgas pilsētas pašvaldībai nodrošināt, lai saistošajos noteikumos, kuri reglamentē palīdzības sniegšanu dzīvokļu jautājumu risināšanā, paredzētajiem palīdzības veidiem būtu noteikta to sniegšanas kārtība, kā arī izveidot palīdzības reģistru, kas nodrošinātu trešajām personām skaidru un caurskatāmu personu rindas secību, un

Gada pārskats 2008

izvērtēt nepieciešamību izstrādāt kārtību lēmumu pieņemšanai par neatliekamās palīdzības sniegšanu;

- Rīgas pilsētas pašvaldībai izvērtēt Rīgas pilsētas attīstības fonda nepieciešamību un izstrādāt priekšlikumus grozījumiem attiecīgajos normatīvajos aktos, lai nodrošinātu likumīgu fonda ieņēmumu iekasēšanu;
- Garkalnes novada pašvaldībai izvērtēt no dabas resursu nodokļa ieņēmumiem veiktās samaksas par pakalpojumiem Ls 93 tūkst. apmērā atbilstību *Dabas resursu nodokļa likuma* prasībām un noteikt kontroles pasākumus, lai nodrošinātu pašvaldības dabas resursu nodokļa līdzekļu izlietošanu tikai ar vides aizsardzību saistītu pasākumu īstenošanai;
- Rīgas rajona Baložu pilsētas pašvaldībai izstrādāt kārtību, kādā tiek noskaidrota pašvaldības īpašumu nepieciešamība pašvaldības funkciju pildīšanai. Izstrādāt kārtību, kādā tiek veikta pašvaldības lēmumu tiesiskuma un lietderības kontrole, lai nodrošinātu tikai sabiedrības interesēm atbilstošu lēmumu virzīšanu izskatīšanai Domē, kā arī kārtību pašvaldībai piederošo nekustamo īpašumu ieguldīšanas kapitālsabiedrību pamatkapitālā pamatotības un lietderības izvērtēšanai, lai nodrošinātu sabiedrības interesēm atbilstošu publisko līdzekļu apsaimniekošanu.

Kopumā 2008.gadā Valsts kontrole Ģenerālprokuratūrai ir nosūtījusi 19 revīziju ziņojumus, tai skaitā 11 likumības revīziju ziņojumus un astoņus finanšu revīziju ziņojumus.

Ģenerālprokuratūrai ir nosūtīta informācija par 32 likumpārkāpumiem. No tiem 10 pārkāpumi ir par interešu konflikta situācijām valsts amatpersonu darbībā, pieci – par valsts un pašvaldības finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanu, četri - finanšu, grāmatvedības un nodokļu disciplīnas pārkāpumi, kā arī 13 citi dažāda rakstura pārkāpumi.

Saistībā ar 2008.gada revīzijās konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem ir uzsākti trīs kriminālprocesi, vienā gadījumā Valsts kontroles revīzijas materiāli tika pievienoti uzsāktajam kriminālprocesam, trīs gadījumos tika pieņemti lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu. Vienpadsmit pārbaudes ir uzsācis Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, divas pārbaudes - Valsts policija, trīs pārbaudes - Valsts ieņēmumu dienests un vienu pārbaudi - Ģenerālprokuratūra.

Izvērtējot Valsts kontroles 2008.gadā konstatētos tiesību normu pārkāpumus, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs ir saucis pie atbildības divas valsts amatpersonas; ievērojot pārkāpuma raksturu, vienai amatpersonai tika izteikts mutvārdu aizrādījums un viena amatpersona tika atbrīvota no atbildības, piecas amatpersonas noilguma dēļ nevarēja saukt pie administratīvās atbildības.

Lai sekotu iesniegto revīzijas materiālu virzībai, Valsts kontrole no tiesībsargājošām iestādēm regulāri saņem informāciju par to izskatīšanas procesu un pieņemtajiem lēmumiem.

▪ pilnveidota Valsts kontroles revīziju darba plānošana un vadība

Revīzijas tiek veiktas saskaņā ar Valsts kontroles padomes apstiprinātu revīziju gada plānu, kurš tiek izstrādāts, pamatojoties uz Valsts kontroles padomes apstiprinātām revīziju prioritātēm. Lai sekmētu valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu efektīvu pārvaldību, 2008.gadā Valsts kontrole kā prioritātes izvirzīja lietderīgas un efektīvas rīcības ar valsts un pašvaldību mantu un finanšu līdzekļiem izvērtējumu, sniegto

Gada pārskats 2008

pakalpojumu pieejamības un kvalitātes un nozaru politikas dokumentos izvirzīto mērķu sasniegšanas izvērtējumu, kā arī ieņēmumu administrēšanas un uzskaites izvērtējumu.

Valsts kontrole ir izveidojusi efektīvu revīziju tēmu identificēšanas sistēmu, kas ietver revidējamo nozaru visaptverošu analīzi – revidenti analizē nozares tiesisko regulējumu, finanšu un darbības rezultātus, problēmas un identificē riskus, kā rezultātā nosaka revīziju tēmas, kas atbilst tā brīža aktualitātēm un revīziju prioritātēm. Līdz pārskata gada beigām Valsts kontrole ir izstrādājusi deviņas nozaru analīzes. Sekojot līdzi nozares aktualitātēm, nozaru analīzes periodiski tiek aktualizētas.

Kopumā Valsts kontrole 2008.gadā pabeidza 61 revīziju, tai skaitā 29 finanšu revīzijas un 32 likumības revīzijas, savukārt sagatavoto revīzijas ziņojumu skaits ir ievērojami lielāks - 74, tai skaitā 31 ziņojums par finanšu revīzijām un 46 – par likumības revīzijām.

Finanšu revīzijās revidenti veic nepieciešamās pārbaudes, lai iegūtu pietiekamus revīzijas pierādījumus un izvērtētu, vai finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu vai neatbilstību, izvērtē, vai finanšu pārskats ir sagatavots atbilstoši normatīvo aktu prasībām un vispārztītām grāmatvedības prasībām.

Likumības revīzijās revidenti veic pārbaudes par revidējamo vienību darījumu un darbības atbilstību normatīvajiem aktiem un plānotajiem rezultātiem, kā arī šajās revīzijās pārbauda revidējamo vienību darbības ekonomiskumu, efektivitāti un produktivitāti.

2.attēls. Valsts kontroles 2008.gadā veikto revīziju un sagatavoto revīzijas ziņojumu skaits

	Finanšu revīzijas	Likumības revīzijas	Kopā
Revīziju skaits	29	32	61
Ziņojumu skaits	31	46	74

3.2. Valsts kontroles resursu attīstība

Ilgtermiņa stratēģiskie mērķi

Valsts kontroles attīstības nodrošināšanai ir izvirzīti šādi ilgtermiņa stratēģiskie mērķi: Valsts kontrole ir nodrošināta ar atbilstošas kvalifikācijas darbiniekiem; darbiniekiem ir nodrošināta iespēja regulāri pilnveidot profesionālās zināšanas un pieredzi; ir nodrošināta darbinieku motivācija; ir nodrošināti kvalitatīvi informācijas tehnoloģiju pakalpojumi. Informācijas tehnoloģijas tiek izmantotas darba efektivitātes paaugstināšanai.

2008.gadā paveiktais

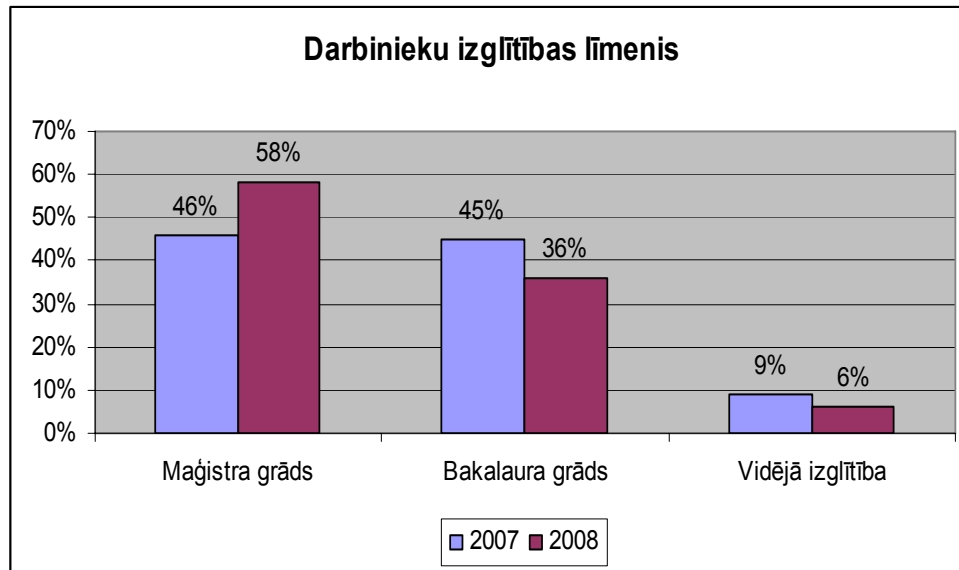
- veikti pasākumi darbinieku profesionālai izaugsmei un attīstībai

Gada pārskats 2008

Pārskata gadā Valsts kontrole sekmēja savu darbinieku izglītības līmeņa paaugstināšanos un profesionalitātes tālāku pilnveidošanos.

No Valsts kontrolē strādājošajiem 2008.gada 31.decembrī augstākā izglītība bija 94%, kas ir par 3% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Studijas augstākajās izglītības iestādēs turpināja 45 darbinieki, kas liecina, ka darbinieki ir ieinteresēti paaugstināt savu kvalifikāciju.

3.attēls. Valsts kontroles darbinieku izglītības līmenis



Mācību vajadzības katram Valsts kontroles darbiniekam tika apzinātas individuāli, tās apkopojot, Personāla daļa sagatavoja mācību plānu nākamajam gadam.

2008.gadā Valsts kontrolē turpināja pievērst uzmanību vadītāju (augstākā un vidējā līmeņa) kompetenču paaugstināšanai, organizējot mācības un pieredzes seminārus par darbinieku vadīšanu. Revidenti pilnveidoja savas profesionālās zināšanas, apmeklējot mācības un seminārus par aktualitātēm tiesību aktos, starptautiskajos revīziju standartos u.c. ar revīziju veikšanu saistītajos jautājumos. Valsts kontroles darbinieki pilnveidoja savas zināšanas arī rakstiskajā komunikācijā un revīzijas ziņojumu sagatavošanas prasmēs.

Sadarbībā ar Pārejas programmas finansētajiem mērķsadarbības ekspertiem pārskata gadā turpinājās Valsts kontroles darbinieku - iekšējo mācībspēku apmācības. Valsts kontrolē tika organizēts seminārs par lietderības revīzijas veikšanu, sniedzot darbiniekiem zināšanas un ieteikumus, kas jāņem vērā, organizējot iekšējās mācības par lietderības revīziju. Ekspertu sniegtās konsultācijas un ieteikumi palīdzēja sagatavot lietderības revīziju mācības atbilstoši dažādiem zināšanu līmeņiem.

Pārskata gadā revīzijas darbinieki sāka lietot jaunas darba metodes, tāpēc tika organizētas mācības un pieredzes apmaiņas semināri par *TeamMate* programmatūru. Turpinājās arī pieredzes apmaiņas semināri par *IDEA* programmatūru, kas revidentiem palīdz veikt dažāda veida darbības ar statistiskiem datiem, tai skaitā nodrošina arī datu salīdzināšanas iespējas.

Gada pārskats 2008

2008.gadā Valsts kontrole nodrošināja darbiniekiem mācības par 66 dažādām tēmām 10 513 stundu apmērā. 2008.gadā vidēji viens Valsts kontroles darbinieks mācījās 55 stundas gadā. Revīzijas personāls pārskata gadā mācījās 9794 stundas, vidēji viens darbinieks - 64 stundas; atbalsta personāls - 720 stundas, vidēji viens darbinieks - 19 stundas.

Ārējo mācībspēku pakalpojumi nodrošināja 19 mācības Valsts kontroles darbiniekiem (kopā mācības apmeklēja 861 dalībnieks). Ārējo mācību nodrošināšanai pārskata gadā Valsts kontrole izlietoja Ls 77 056. Ārējie mācību spēki tika piesaistīti, lai organizētu mācības par starptautiskajiem revīzijas un grāmatvedības standartiem, ar revīziju saistītiem metodiskiem (tehnikas) jautājumiem, darbinieku vadīšanu, argumentācijas prasmēm, rakstiskās komunikācijas prasmēm un dažādiem juridiskiem jautājumiem.

Valsts kontroles iekšējie mācībspēki nodrošināja 14 dažādas mācības (kopā mācības apmeklēja 564 dalībnieki), gan nodrošinot mācības jaunajam revīzijas personālam, gan organizējot pieredzes apmaiņas seminārus par dažādiem revīzijas veikšanas jautājumiem un ar informācijas sistēmu saistītiem risinājumiem. Valsts kontroles iekšējie mācībspēki nodrošināja 42% no kopējā mācību apjoma, neskaitot darbinieku individuālās mācības ārpus Valsts kontroles.

Pārskata gadā darbinieki apmeklēja arī individuālās mācības un seminārus par 33 dažādām tēmām (kopā 60 darbinieki). Individuālo mācību nodrošināšanai 2008.gadā Valsts kontrole izlietoja Ls 1944. Mācību un semināru tēmas bija par juridiskiem, personālvadības, darba aizsardzības un informācijas sistēmas jautājumiem.

2008.gadā tika izstrādātas mācību programmas amatu kategorijām, lai palīdzētu darbiniekiem attīstīt spējas un sasniegt savus individuālos un iestādes mērķus. Mācību programmās ir norādīti galvenie mācību bloki un temati, kā arī noteikts laika grafiks, kādā darbiniekam vēlams apgūt norādītos mācību tematus.

Veicinot mācību efektivitāti un daudzveidību, 2008.gadā Valsts kontroles darbiniekiem tika izveidotas e-apmācības par dažādām datorprogrammām (*Microsoft Visio, PowerPoint, Outlook*). 2009.gadā paredzēts sagatavot ieteikumus darbiniekiem par mācību nozīmīgumu personības izaugsmē un darba rezultativitātes paaugstināšanā (t.sk. par e-apmācību priekšrocībām).

▪ veikta darbinieku darba izpildes vērtēšana

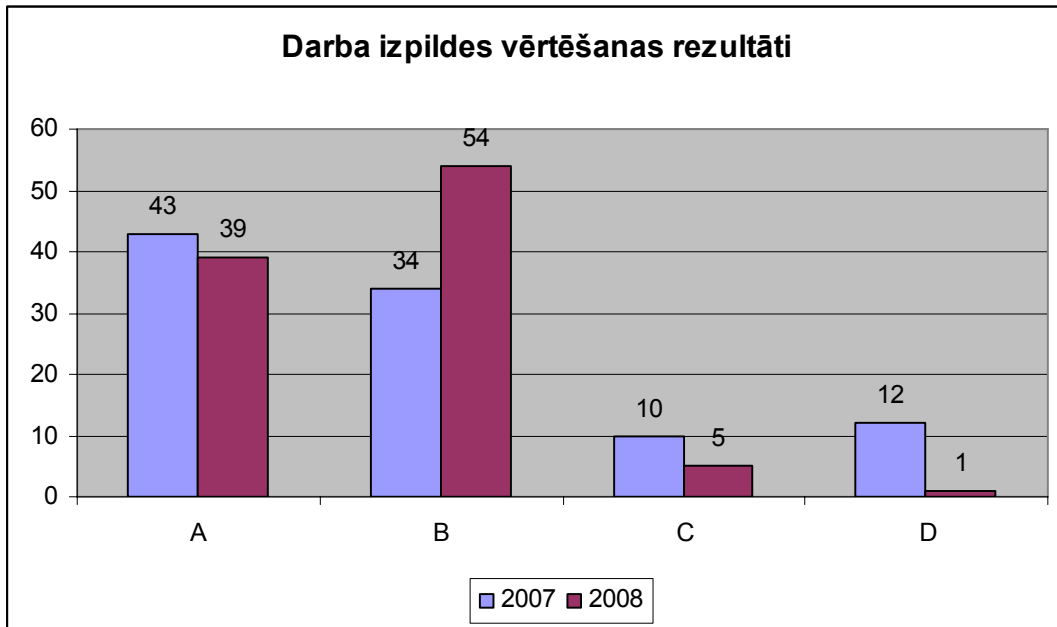
Pārskata periodā turpinājās Valsts kontroles darbinieku vērtēšanas process. Darba izpildes noslēguma vērtēšanas procesā piedalījās 155 darbinieki.

2008.gadā darbinieku darba izpildes novērtēšanu pilnībā veica struktūrvienību vadītāji, nepieaicinot ārējos speciālistus.

No kopējā darbinieku skaita, kuri piedalījās noslēguma darba izpildes vērtēšanā, 94% saņēma A vai B vērtējuma kategoriju, t.i., par 17% vairāk nekā 2007.gadā, kas norāda uz kopējo darbinieku profesionālo kompetenču palielināšanos.

2009.gadā ir paredzēts aktualizēt darbinieku darba izpildes vērtēšanas kritērijus, lai veicinātu vērtēšanas procesa objektivitāti.

4.attēls. Valsts kontroles darbinieku darba izpildes vērtējuma rezultāti



▪ pilnveidotas informācijas tehnoloģijas un informācijas tehnoloģiju pakalpojumi

2008.gadā tika veiktas vairākas aktivitātes informācijas tehnoloģiju drošības izvērtēšanā un uzlabošanā. Lai samazinātu iespēju neautorizētai piekļūšanai sistēmai un datiem, tika ieviesta datu šifrēšanas programmatūra. Visaptveroša informācijas tehnoloģiju risku analīzes veikšana nodrošināja to drošības vājo vietu identificēšanu, kā rezultātā tika sagatavoti daudzi priekšlikumi informācijas tehnoloģiju drošības uzlabošanai.

Informācijas tehnoloģiju infrastruktūras uzlabošanas jomā veikta datu pārraides ātruma palielināšana lokālajā datortīklā. Lielākas kapacitātes datu rezerves kopiju veidošanas iekārtas ieviešana nodrošina arvien pieaugošā datu apjoma uzglabāšanu. Revīzijas procesa atbalsta informācijas sistēmas darbības nodrošināšanai tika ieviesta atbilstošas jaudas servera aparatūra. Pāreja uz tīkla drukas iekārtām nodrošina centralizētu drukas iekārtu pārvaldību un veikto izdruku uzskaiti.

Lai nodrošinātu informācijas tehnoloģiju pārvaldību un sniegto pakalpojumu kvalitāti, 2008.gadā tika uzsākta informācijas tehnoloģiju pakalpojumu pārvaldības sistēmas ieviešana. Pārskata gadā tika ieviesta informācijas tehnoloģiju konfigurācijas vienību pārvaldība, kas nodrošina informācijas tehnoloģiju vienību uzskaiti, konfigurāciju un tās dokumentāciju, lai nodrošinātu citu informācijas tehnoloģiju pakalpojumu pārvaldības procesu veikšanu.

Pārskata gadā pilnībā tika nodrošināta revīzijas darba plānošana un dokumentēšana *TeamMate* vidē, tā uzlabojot revīzijas dokumentu vadības sistēmu, pilnveidojot uzraudzības iespējas un vienlaikus samazinot papīra dokumentu aprites daudzumu. *TeamMate* darba laika uzskaites funkcionalitāte ir pielāgota Valsts kontroles prasībām,

Gada pārskats 2008

pilnībā aizvietojuot līdz šim izmantoto darba laika uzskaites sistēmu *Excel* vidē. *TeamMate* darba laika uzskaitēi izmanto gan Valsts kontroles revīzijas personāls, gan atbalsta struktūrvienību darbinieki.

Pilnveidots *TeamMate* Elektronisko darba dokumentu modulis, nodrošinot tā izmantošanu ne tikai finanšu revīzijās, bet arī likumības un lietderības revīziju darbā, kā arī specifiskas - saimnieciskā gada pārskata - revīzijas veikšanai.

Pārskata gadā ir uzsākta *TeamMate* moduļa revīzijas ieteikumu uzraudzībai ieviešana, veikti moduļa pirmsieviešanas darbi, lai 2009.gadā nodrošinātu pāreju no revīzijas ieteikumu uzskaites un uzraudzības *Excel* vidē uz organizēšanu *TeamMate* vidē.

Arvien plašāk revīziju darbā tiek izmantotas datu analizēšanas programmatūras *IDEA* iespējas. Regulāri notiekošie Valsts kontroles *IDEA* lietpratēju pieredzes apmaiņas semināri, kā arī pieaugošā revidējamo vienību izpratne, nodrošinot revīzijas pārbaužu veikšanai liela apjoma informācijas pieejamību strukturizētā elektroniskā veidā, veicina *IDEA* izmantošanu. Līdz ar to pārskata gada beigās aktīvi *IDEA* iespējas revīzijas darbā izmantoja 80% revīzijas struktūrvienību, salīdzinājumam pārskata gada sākumā – 47 procenti.

Analizējot datus ar *IDEA* programmatūru, likumības revīzijā par akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” rīcību ar tai valdījumā un pārvaldībā nodoto valsts īpašumu konstatētas neatbilstības starp faktiski izcirsto un sākotnēji novērtēto apaļo kokmateriālu apjomu katrā cīsmā, kā arī konstatēts sagatavotā un realizētā apaļo kokmateriālu apjoma pieļaujamo noviržu pārsniegums.

IDEA tika izmantota arī Satiksmes ministrijas 2007.gada pārskata finanšu revīzijā, pārbaudot ilgtermiņa ieguldījumus. Piecos gadījumos tika konstatētas nepilnības pamatlīdzekļu inventarizācijā - dažādiem pamatlīdzekļiem bija piešķirts vienāds inventarizācijas numurs un vairākiem pamatlīdzekļiem inventarizācijas numurs nebija piešķirts.

leklīetu ministrijas Veselības un sociālo lietu aģentūrā veiktajā likumības revīzijā par izdienas pensiju un pabalstu piešķiršanas un izmaksas atbilstību normatīvo aktu prasībām leklīetu ministrijas sistēmas darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm, izmantojot *IDEA*, konstatēts, ka veikta nepamatota izdienas pensiju izmaksa. Pensijas izmaksātas gan personām, kas vienlaikus ir saņēmušas bezdarbnieka pabalstus, gan personām, kas izceļojušas no valsts, gan mirušām personām, kā arī konstatēta izdienas pensiju pārākuma personām, kurām Veselības un sociālo lietu aģentūra ir veikusi vecuma pensijas pārrēķinu, bet nav mainījusi izmaksājamās izdienas pensijas daļas apmēru.

Revīzijā par Labklājības ministrijas padotības iestāžu darbību, nodrošinot valsts budžeta izdevumu atgūšanu par ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas sociālo un profesionālo rehabilitāciju, tehnisko palīgīdzekļu izsniegšanu un pensiju un pabalstu izmaksu, Valsts kontroles revidenti, lietojot *IDEA*, konstatēja, ka Labklājības ministrijas padotības iestādes revidējamā laika posmā nav atguvušas no apdrošinātāja vai Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja valsts budžeta līdzekļus Ls 2,7 milj. apmērā, kas izlietoti, nodrošinot ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas rehabilitāciju, tehniskos palīgīdzekļus un pensiju un pabalstu izmaksu.

Revīzijā par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanas un aprēķināšanas atbilstību normatīvo aktu prasībām ir identificēti darījumi, kuros persona ir saņēmusi bezdarbnieka pabalstu un slimības pabalstu vienlaikus, un, veicot modelēšanas procedūras, ir noteikta šādā veidā izmaksāto slimības pabalstu kopsumma Ls 910 tūkst. apmērā. Pamatojoties uz

Gada pārskats 2008

veiktajām modelēšanas procedūrām, bija iespējams revidējamai vienībai ne tikai norādīt uz risku, bet arī noteikt neefektīvi izmantoto valsts speciālā budžeta līdzekļu apjomu.

3.3. Valsts kontroles komunikācijas un sadarbības stiprināšana

Ilgtermiņa stratēģiskie mērķi

Lai nodrošinātu Valsts kontroles komunikācijas un sadarbības stiprināšanu, Valsts kontrole ir izvirzījusi šādus ilgtermiņa stratēģiskos mērķus: Valsts kontrole ir pilnveidojusi starptautisko sadarbību un nostiprinājusi savu pazīstamību un autoritāti ārvalstu institūciju vidū; komunikācija ar revidējamām vienībām un plašsaziņas līdzekļiem veicina sabiedrības, politiķu un revidējamo vienību izpratni par Valsts kontroles uzdevumiem un darba rezultātiem; Valsts kontrolē ir atvērta, abpusēja komunikācija starp vadību un darbiniekiem.

▪ stiprināta sadarbība ar starptautiskajām organizācijām un citu valstu augstākajām revīzijas institūcijām

Starptautiskās sadarbības mērķis ir paaugstināt Valsts kontroles spējas veikt publiskā sektora revīzijas un pilnveidot darbinieku profesionālo kompetenci. Lai to sasniegtu, Valsts kontrole aktīvi darbojas augstāko revīzijas iestāžu starptautiskajās organizācijās INTOSAI un EUROSAI, piedalās starptautiskās konferencēs un semināros, veic paralēlās revīzijas, kā arī veicina divpusēju un daudzpusēju pieredzes apmaiņu ar citu valstu augstākajām revīzijas iestādēm.

Sadarbība ar INTOSAI

INTOSAI ir neatkarīga augstāko revīzijas iestāžu starptautiska organizācija – ārējās revīzijas institūciju augstākais sadarbības līmenis –, un tās mērķis ir veicināt pieredzes apmaiņu starp dažādu valstu augstākajām revīzijas iestādēm. Organizācijai ir īpašs konsultatīvs statuss Apvienoto Nāciju Organizācijas Ekonomisko un sociālo lietu padomē.

Jau kopš 1953.gada INTOSAI kalpo kā forums publiskā sektora revīzijas jomas stiprināšanai, augstāko revīzijas iestāžu profesionālai attīstībai, kā arī zināšanu un labākās prakses savstarpējai apmaiņai. Patlaban INTOSAI apvieno 189 augstākās revīzijas iestādes un trīs asociētos dalībniekus.

Lai nodrošinātu INTOSAI mērķu sasniegšanu, ir izveidotas reģionālās augstāko revīzijas iestāžu organizācijas, reizi trijos gados tiek organizēts kongress, notiek regulāras pastāvīgo komiteju un darba grupu sanāksmes un citi informatīvi pasākumi.

2007.gadā notikušajā INTOSAI kongresā tika izveidota Nacionālo pamatrādītāju darba grupa, kuras darbā 2008.gadā aktīvi iesaistījās arī Latvijas Valsts kontroles speciālisti, sniedzot savu skatījumu par nacionālo pamatrādītāju būtību un augstāko revīzijas iestāžu lomu to izvērtēšanā.

Gada laikā Valsts kontroles speciālisti turpināja darbu INTOSAI Profesionālo standartu komitejā, izvērtējot vairāku vadlīniju projektus.

Sadarbība ar EUROSAI

EUROSAI ir INTOSAI reģionālā organizācija, kas apvieno Eiropas valstu augstākās revīzijas iestādes un Eiropas Revīzijas palātu. Organizācijas mērķi ir šādi: veicināt profesionālo sadarbību starp Eiropas augstākajām revīzijas iestādēm un citām INTOSAI reģionālajām organizācijām, atbalstīt informācijas un dokumentācijas apmaiņu, veicināt

Gada pārskats 2008

publiskā sektora revīzijas izpēti, stimulēt akadēmisko amatu izveidi šajā jomā un panākt revīzijas terminoloģijas vienādošanu. 2008.gadā organizācijai pievienojās Melnkalne, kopumā EUROSAL dalībnieku skaits kopš tās izveidošanas 1990.gadā ir pieaudzis no 30 līdz 49 institūcijām.

Līdzīgi kā INTOSAL arī EUROSAL reizi trijos gados organizē kongresu, kā arī darba grupu sanāksmes, mācības un seminārus. 2008.gada jūnijā Polijas pilsētā Krakovā notika VII EUROSAL kongress, kurā Latviju pārstāvēja valsts kontroliere un pārstāvis no Valsts kontroles padomes. Kongresa darba kārtībā bija trīs tematiskās diskusijas, organizācijas darba grupu un komiteju ziņojumu izskatīšana par paveikto laika posmā kopš iepriekšējā kongresa 2005.gadā, darba plānu apstiprināšana turpmākajiem trīs gadiem, kā arī daudz administratīvu jautājumu.

Kongresa tematiskās diskusijas bija par kvalitātes vadības sistēmas ieviešanu augstākajās revīzijas iestādēs un sociālo programmu revīzijām izglītības jomā un saistībā ar invalīdu profesionālo integrāciju. Dalībvalstis par minētajām tēmām bija iepriekš sagatavojušas informāciju par savu pieredzi, un pirmās tematiskās diskusijas laikā valsts kontroliere iepazīstināja kongresa dalībniekus ar Valsts kontrolē ieviesto kvalitātes vadības sistēmu.

2008.gada sākumā Valsts kontroles pārstāvji piedalījās EUROSAL darba grupās par nodokļiem, lai sniegtu savu ieguldījumu darba grupu ziņojumu EUROSAL kongresam sagatavošanā. Nodokļu atvieglojumu revīziju darba grupas sanāksmē tika saskaņots kopīgais ziņojums un prezentācija par paralēlajām revīzijām par pievienotās vērtības nodokļa samazināto likmju (atvieglojumu) administrēšanu un par uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumu administrēšanu. Nodokļu administrēšanas revīziju darba grupas ietvaros Valsts kontrole piedalījās anketas izstrādē, lai veiktu salīdzinājumu par valstu nodokļu administrācijas iestāžu izmaksām un darbības rezultātiem atbilstoši tādiem rādītājiem kā efektivitāte, pakalpojumu kvalitāte, nodokļu atbilstība un izmaksas.

Valsts kontroles pārstāvji piedalījās arī EUROSAL IT darba grupas un IT audita pašnovērtējuma apakšgrupas sanāksmēs un seminārā, kurā gūtā pieredze tiks izmantota Valsts kontroles informācijas sistēmu auditoru darba strukturēšanai, izstrādājot standarta revīzijas programmas IT kontroļu novērtēšanai revidējamajās vienībās.

2008.gadā Valsts kontroles pārstāvji turpināja darbu EUROSAL Vides revīzijas darba grupā, kopā ar Dānijas, Igaunijas, Somijas, Vācijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Krievijas un Zviedrijas augstākajām revīzijas iestādēm veicot paralēlo revīziju par zivsaimniecības nozares vadības un vides ietekmes uz Baltijas jūras zivju resursiem uzraudzību un sagatavojot kopīgu revīzijas ziņojumu.

Sadarbība ar Eiropas Revīzijas palātu

Eiropas Revīzijas palāta (turpmāk – Palāta) ir Eiropas Savienības augstākā revīzijas institūcija. Palātas darba mērķis ir uzlabot Eiropas Savienības līdzekļu finanšu pārvaldību, lai nodrošinātu Eiropas Savienības līdzekļu optimālu izmantošanu iedzīvotāju interesēs.

Palāta, revidējot Eiropas Savienības līdzekļu iekasēšanu un izlietošanu, vērtē, kā Eiropas Savienības iestādes veic minētās funkcijas. Palāta pārbauda, vai finanšu darbības tiek reģistrētas, likumīgi un pareizi izpildītas un pārvaldītas tā, lai nodrošinātu ekonomiskumu, efektivitāti un produktivitāti. Palāta informē par sava darba rezultātiem, laikus publicējot pārskatus, ziņojumus un atzinumus.

Gada pārskats 2008

2008.gada novembrī oficiālā vizītē Latvijā uzturējās Palātas pārstāvis no Latvijas I.Ludboržs, kurš Valsts kontrolē prezentēja Palātas ikgadējo ziņojumu par Eiropas Savienības budžeta izpildi iepriekšējā finanšu gadā, kā arī sniedza informāciju par aktualitātēm Eiropas Savienības finanšu pārvaldībā.

2008.gadā Valsts kontroles revidenti piedalījās divās Eiropas Revīzijas palātas tematisko auditu vizītēs Latvijā:

- revīzijā saistībā ar Eiropas Savienības vispārējā budžeta izpildi 2007.gadā un ticamības deklarācijas sagatavošanu. Revīzijas laikā tika pārbaudīta Kohēzijas fonda projekta „Saulkrastu apvedceļa būvniecība un *Via Baltica* autoceļa uzlabojumi uz valsts galvenā autoceļa A1” īstenošana;
- lietderības revīzijā par veselības veicināšanas projektiem, kurus finansē no Eiropas Savienības Sabiedrības veselības programmas 2003.-2008.gadam.

Pēc audita vizītēm saņemti Palātas sākotnējie konstatējumi un Valsts kontrole nodrošinājusi vizītē piedalījušos Latvijas institūciju komentāru un atbilžu sniegšanu Palātai galaziņojumu sagatavošanai.

Sadarbība ar Eiropas Savienības dalībvalstu augstākajām revīzijas iestādēm

Sadarbība ar Eiropas Savienības dalībvalstu augstākajām revīzijas iestādēm galvenokārt norisinās Eiropas Savienības Kontaktu komitejas un tās izveidoto darba grupu ietvaros. Kontaktu komiteja ir Eiropas Savienības dalībvalstu augstāko revīzijas iestāžu vadītāju un Eiropas Revīzijas palātas vadītāja autonoma un neatkarīga apvienība, kuras darbības mērķis ir stiprināt Eiropas Savienības finanšu vadību un labu pārvaldību.

Eiropas Savienības Kontaktu komitejas sanāksmes notiek reizi gadā. Sanāksmē izskatāmo jautājumu sagatavošanu veic sakaru koordinatori, kuru tikšanās notiek divas reizes gadā. 2008.gada decembrī Eiropas Savienības Kontaktu komitejas ikgadējā sanāksme notika Luksemburgā, tās darba kārtībā bija ietvertas diskusijas par Eiropas Savienības budžeta reformu un Lisabonas stratēģijas ieviešanu.

2008.gadā Valsts kontroles pārstāvji turpināja darboties četrās no astoņām Eiropas Savienības Kontaktu komitejas izveidotajām darba grupām:

- Eiropas Savienības struktūrfondu III darba grupas Vadības komitejas ietvaros Valsts kontroles pārstāvji piedalījās koordinētās paralēlās revīzijas „Struktūrfondu atbalstīto vides un nodarbinātības programmu efektivitātes izvērtējums” kopīgā revīzijas ziņojuma sagatavošanā, izvērtējot citu valstu sagatavotos ziņojumus un sagatavojot kopīgā ziņojuma vienu sadaļu. Paralēlās revīzijas ietvaros Valsts kontroles revidenti veica likumības revīziju „Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansēto vides projektu plānošanas, uzraudzības un izmaksu efektivitātes nodrošināšanas atbilstība ES fondu plānošanas dokumentu un normatīvo aktu prasībām” un pēc pārbaudi, lai pārlicinātos par likumības revīzijā „Eiropas Savienības (ES) līdzfinansēto projektu plānošanas, uzraudzības un izmaksu efektivitātes nodrošināšanas atbilstība ES fondu plānošanas dokumentu un normatīvo aktu prasībām” identificēto trūkumu novēršanu, izstrādājot 2007.-2013.gada plānošanas perioda normatīvos aktus. Darba grupas Vadības komitejas sanāksmē, izskatot priekšlikumus turpmāko paralēlo revīziju tēmām, atbalstu guva Valsts kontroles iesniegtais priekšlikums par kontroļu izmaksām, tai skaitā ES fondu tehniskās palīdzības izmantošana kontroļu nodrošināšanā.

Gada pārskats 2008

- Darba grupas par Nacionālo ziņojumu par Eiropas Savienības līdzekļu finanšu vadības sistēmu sagatavošanu ietvaros Valsts kontroles pārstāvji piedalījās anketas izstrādē, saskaņā ar kuru augstākās revīzijas iestādes sniedz informāciju par veiktajām revīzijām.
- Dalība pievienotās vērtības nodokļa revīziju darba grupas sanāsmēs, lai gūtu starptautisko pieredzi par pasākumiem cīņā pret krāpšanu pievienotās vērtības nodokļa nomaksā. Tāpat arī Valsts kontroles pārstāvji PVN krāpšanas apkarošanas stratēģijas novērtēšanas apakšgrupas ietvaros piedalījās aptaujas anketas izstrādē un rezultātu apkopošanā par to, kā dalībvalstīs tiek ievērota Eiropas Savienības līmenī izstrādātā PVN krāpšanas apkarošanas stratēģija. Gūtā pieredze Valsts kontrolē tiek izmantota, nosakot iespējamās revīziju tēmas un veicot valsts budžeta ieņēmumu revīzijas.
- Dalība darba grupas par vienotiem revīzijas standartiem sanāsmēs, lai iepazītos ar citu valstu augstāko revīzijas iestāžu pieredzi lietderības revīziju jomā, kā arī Eiropas Revīzijas palātas revīzijas pieeju un metodiku. Gūtā pieredze Valsts kontrolē tiek izmantota, izvērtējot lietderības jautājumus likumības revīzijās.

Baltijas un Ziemeļvalstu augstāko revīzijas iestāžu sadarbība

Baltijas valstu un Ziemeļvalstu augstāko revīzijas institūciju pārstāvju ikgadējā tikšanās, kuras galvenais mērķis ir informācijas apmaiņa par aktualitātēm un attīstības tendencēm augstākajās revīzijas institūcijās, 2008.gada 4. un 5.septembrī notika Lietuvā, un tajā piedalījās pārstāvji no astoņām valstīm: Dānijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Norvēģijas, Polijas, Somijas un Zviedrijas. Tikšanās dalībnieki dalījās pieredzē par revīziju kvalitātes kontroles veicināšanas pasākumiem, augstākās revīzijas iestādes darbības novērtēšanas iespējām un kritērijiem, kā arī diskutēja par tāda budžeta veidošanas ietekmi uz saimnieciskā gada pārskata revīzijas pieeju, kas vērsts uz rezultātu. Kā ierasts, ikgadējās tikšanās ietvaros pārstāvji prezentēja nozīmīgākās paveiktās revīzijas un pārrunāja būtiskākās izmaiņas katras institūcijas darbā kopš iepriekšējās tikšanās Igaunijā 2007.gadā.

Divpusējas sadarbības gaitā 2008.gada jūnijā Valsts kontrolē ieradās Lietuvas valsts kontrolieres vadīta delegācija, lai pārrunātu dažādos augstāko revīzijas iestāžu uzdevumus publiskā sektora pārvaldības pilnveidošanā. Vizītes laikā Lietuvas Valsts kontroles pārstāvji tikās arī ar Saeimas priekšsēdētāju un Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju, kura tika iepazīstināta ar Lietuvas Valsts kontroles un Latvijas Valsts kontroles svarīgākajām aktivitātēm.

Sadarbība ar citu valstu augstākajām revīzijas iestādēm

2008.gadā līdztekus citu valstu kolēģu uzņemšanai Valsts kontrolē tika veikta arī paralēlā revīzija.

Valsts kontrole, sadarbojoties ar Krievijas Federācijas Revīzijas palātu, veica likumības revīziju par valsts institūciju darbību, nodrošinot preču un citu priekšmetu pārvietošanu Latvijas – Krievijas robežkontroles punktos. Revīzijas noslēgumā 2008.gada decembrī Valsts kontrolē ieradās Krievijas Federācijas Revīzijas palātas priekšsēdētāja vadīta delegācija, lai pārrunātu revīzijas pēcpārbaudes rezultātus un informētu par tiem Valsts prezidentu, Ministru prezidentu, Saeimu un sabiedrību.

Divpusējās sadarbības gaitā notika arī Vācijas un Čehijas Republikas augstāko revīzijas iestāžu vizītes Valsts kontrolē:

Gada pārskats 2008

- 2008.gada aprīlī Valsts kontrolē viesojās Vācijas augstākās revīzijas iestādes pārstāvji, lai pārrunātu abu valstu sadarbības iespējas;
- 2008.gada jūnijā Valsts kontrolē viesojās Čehijas Republikas valsts kontroliera vadīta delegācija, lai iepazītos ar Valsts kontroles uzdevumiem un darbību, ieviesto kvalitātes vadības sistēmu un revīziju kvalitātes kontroli, personāla vadības politiku un sadarbību ar Saeimu.

Sadarbība ar citām ārvalstu institūcijām

Par Valsts kontroles svarīgo lomu publiskā sektora finanšu pārvaldības pilnveidošanā liecina tas, ka par Valsts kontroles darbu interesējas ne vien citu valstu ārējie revidenti, bet arī citas ārvalstu publiskā sektora institūcijas:

- 2008.gada janvārī Valsts kontrolē viesojās Vjetnamas Finanšu ministrijas pārstāvji, kuru vizītes mērķis bija iepazīties ar Valsts kontroles darbības tiesisko regulējumu, revīzijas procesu un metodoloģiju, kā arī revīziju rezultātu publiskošanu un pieejamību;
- 2008.gada jūnijā Valsts kontrolē ieradās Tadžikistānas Prezidenta administrācijas un vairāku ministriju pārstāvji. Tikšanās laikā delegācija tika iepazīstināta ar Valsts kontroles darbības mandātu, darba organizāciju un darbības stratēģisko plānošanu, revīzijas procesu, revīziju rezultātiem un revīzijas ieteikumu uzraudzību, kā arī Valsts kontroles ārējo komunikāciju un sadarbību;
- 2008.gada septembrī Valsts kontroli apmeklēja Armēnijas Ekonomikas ministrijas pārstāvji, lai iepazītos ar Valsts kontroles pieredzi Eiropas Savienības programmu finansēto mērķsadarbības projektu ieviešanā.
- 2008.gada novembrī ar tādu pašu mērķi Valsts kontrolē ieradās Azerbaidžānas Finanšu ministrijas, Ekonomiskās atbildības ministrijas un citu institūciju pārstāvju delegācija.

Gada laikā valsts kontroliere tikās arī ar vairākiem Latvijas Republikā akreditētajiem ārvalstu vēstniekiem.

▪ pilnveidota komunikācija un sadarbība ar sabiedrību un citām institūcijām

Valsts kontrolieres vizītes 2008.gadā

Pārskata gadā valsts kontroliere ir piedalījies vairākās ārvalstu vizītēs:

- 2008.gada janvāris. Valsts kontroliere Inguna Sudraba Berlīnē, Vācijā, piedalījās forumā „Vadības modernizēšanas perspektīvas”;
- 2008.gada aprīlis. Valsts kontroliere Inguna Sudraba Berlīnē, Vācijā, piedalījās seminārā „Valsts augstākās revīzijas iestādes menedžments”;
- 2008.gada maijs. Valsts kontroliere Inguna Sudraba Maskavā, Krievijā piedalījās INTOSAI Nacionālo indikatoru darba grupas sanāksmē;
- 2008.gada jūnijs. Valsts kontroliere Inguna Sudraba Krakovā, Polijā piedalījās EUROSAI VII kongresā;
- 2008.gada decembris. Valsts kontroliere Inguna Sudraba piedalījās Eiropas Savienības valstu Augstāko revīzijas iestāžu vadītāju Kontaktu komitejas sanāksmē Luksemburgā.

Gada pārskats 2008

Preses konferences

2008.gadā Valsts kontrolē tika organizētas divas preses konferences, sniedzot sabiedrībai informāciju par Valsts kontroles aktivitātēm:

- 2008.gada 19.martā Valsts kontrole rīkoja preses konferenci, kurā valsts kontroliere I.Sudraba sniedza informāciju par revīzijā „Profesionālās izglītības sistēmas realizācija atbilstīgi izvirzītajiem mērķiem” konstatēto. Preses konferencē piedalījās arī Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore E.Egle;
- 2008.gada 22.decembrī Valsts kontrole rīkoja preses konferenci, kurā valsts kontroliere I.Sudraba un Krievijas Revīzijas palātas priekšsēdētājs S.Stepašins informēja par abu institūciju 2007.gadā kopīgi veiktās revīzijas „Valsts institūciju darbība, nodrošinot preču un citu priekšmetu pārvietošanu Latvijas – Krievijas robežkontroles punktos” ietvaros sniegto ieteikumu ieviešanas gaitu.

Publikācijas presē

2008.gadā ir bijis vairāk nekā 210 publikāciju centrālajā un reģionālajā presē par Valsts kontroles revīziju rezultātiem, kuri tika publiskoti 2008.gadā.

Nozīmīgākās intervijas presē 2008.gadā:

- „Inguna Sudraba: „Ar nodokļu maksātāju naudu jārikojas tāpat kā ar savējo”. Intervija ar Ingunu Sudrabu. „Rīgas Balss”, 2008.gada 3.janvāris;
- „Mūsu mērķis – sakārtota LTV”. Intervija ar Ingunu Sudrabu par Valsts kontroles secinājumiem un LTV pozīciju pēc revīzijas „VB SIA „Latvijas Televīzija” 2005.gada saimnieciskās darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām” konstatēto nepilnību novēršana un turpmāka saimniecisko darījumu veikšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām”. „Diena”, 2008.gada 26.februāris;
- „Valsts kontroles ziņojumi pārtop krimināllietās”. Par konstatētajiem pārkāpumiem, uzsāktajiem kriminālprocesiem un resoriskām pārbaudēm pēc 2007.gadā Valsts kontroles veiktajām revīzijām. „Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai”, 2008.gada 4.marts;
- „Sudraba: nenostādām sevi pret varu”. Intervija ar valsts kontrolieri par Valsts kontroles ikdienas darbu un revīziju Satiksmes ministrijā. „Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai”, 2008.gada 9.aprīlis;
- „Bankas tā neatļautos”. Intervija ar valsts kontrolieri par Valsts kontroles ikgadējām revīzijām valsts pārvaldes iestādēs. „Diena”, 2008.gada 13.maijs;
- „Я уверена, смета „Замка света” слишком шикарна”. Ingunas Sudrabas intervija par finanšu revīziju aģentūrā „Jaunie Trīs brāļi” un Valsts kontroles darbu. „Телеграф”, 2008.gada 15.maijs;
- „I.Sudraba pie premjera nav aicināta. Bet vēlas”. Intervija par ieteikumiem valsts budžeta veidošanā un par revīziju Valsts ieņēmumu dienestā. „Latvijas Avīze”, 2008.gada 15.septembris;
- „Халатность ценой в полмиллиарда латов”. Intervija ar I.Sudrabu. „Бизнес и Балтия”, 2008.gada 16.oktobris;
- „Госконтроль – главный бухгалтер общества”. Intervija ar I.Sudrabu. „Час”, 2008.gada 21.oktobris;
- „Экономику губят интересы группировок”. Intervija ar I.Sudrabu „Телеграф”, 2008.gada 21.decembris;
- „Pusmiljardu vērtēs kļūdās”. Par konstatēto pēc revīzijām par 2007.gada finanšu pārskatiem ministrijās un centrālajās valsts iestādēs, par neuzskaitīto valsts īpašumu problēmu. „Latvijas Avīze”, 2008.gada 29.decembris.

Gada pārskats 2008

Valsts kontrolieres uzstāšanās televīzijā, radio

2008.gada laikā vairākkārt notikušas valsts kontrolieres uzstāšanās Latvijas televīzijā un radio. I.Sudraba ir piedalījies TV ziņu raidījumos („900 sekundes”, „LNT ziņas”, LTV 1, LTV 7, TV 3, vairākos krievu valodā raidītu mediju raidījumos), kā arī analītiskajās TV un radio pārraidēs („Kas notiek Latvijā?”, „Valsts pirmās personas” u.c.). Galvenās tēmas šajās pārraidēs bija saistītas ar Valsts kontroles veikto revīziju rezultātiem, kā arī sociāli ekonomiskajiem procesiem mūsu valstī.

Valsts kontrolieres piedalīšanās konferencēs, diskusijās

Pārskata gadā valsts kontroliere piedalījās dažādās konferencēs un diskusijās:

- 2008.gada 14.janvāris. Valsts kontroliere rīkoja diskusiju, kurā piedalījās Valsts kontroles sadarbības partneri, kas pārstāvēja dažādu jomu profesionālās asociācijas un sabiedriskas organizācijas;
- 2008.gada 7.maijs. Valsts kontroliere piedalījās Latvijas Izglītības vadītāju asociācijas konferencē;
- 2008.gada 21.augusts. Valsts kontroliere piedalījās Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas Vasaras konferencē;
- 2008.gada 10.oktobris. Valsts kontroliere piedalījās Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas Latvija 2030 Forumā.

Valsts kontrolieres svarīgākās tikšanās ar Latvijas Republikas valsts amatpersonām

2008.gadā valsts kontroliere I.Sudraba daudzkārt tikusies ar dažāda līmeņa Latvijas valsts un pašvaldību amatpersonām (Latvijas Valsts prezidentu V.Zatleru, Ministru prezidentu I.Godmani, nozaru ministriem u.c. amatpersonām), lai pārrunātu Valsts kontroles veikto revīziju rezultātus.

Citi pasākumi

2008.gada 16.augustā apritēja 85 gadi, kopš izveidota Latvijas Republikas Valsts kontrole. Par Valsts kontroles dibināšanas brīdi uzskatāms 1923.gada 16.augusts, kad spēkā stājās likums *Par Valsts kontroli*. Likumā precīzi un nepārprotami tika noteiktas jaunās revīzijas iestādes statusa un lēmumu pieņemšanas pamatnostādnes: neatkarība un koleģialitāte. Arī no patlaban spēkā esošā Valsts kontroles likuma šie vārdi nav pazuduši. Neatkarība un koleģialitāte lēmumu pieņemšanā vēl joprojām ir Valsts kontroles veiksmīgas darbības stūrakmeņi.

Atzīmējot Valsts kontroles 85.pastāvēšanas gadadienu, 2008.gada 29.augustā notika svinīga sanāksme, kurā valsts kontroliere I.Sudraba izvērtēja Valsts kontroles padarīto pēdējos gados un iezīmēja galvenos uzdevumus nākotnei. Svinīgajā sanāksmē piedalījās Latvijas Valsts prezidents V.Zatlers, Saeimas priekšsēdētājs G.Daudze, ģenerālprokurors J.Maizītis un Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas priekšsēdētājs A.Bērziņš.

Sadarbība ar Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju un Ministru kabinetu

Valsts kontrole par svarīgāko revīziju ziņojumiem un revīziju laikā atklātajiem pārkāpumiem informē Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju un Ministru kabinetu.

Gada pārskats 2008

2008.gadā valsts kontrolieri un citi atbildīgie Valsts kontroles darbinieki ir piedalījušies Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas sēdēs, kurās izskatīja 28 pārskata gadā veikto revīziju ziņojumus un pārrunāja konstatētos pārkāpumus, kā arī kopīgi ar ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm izskatīja Valsts kontroles sniegto ieteikumu revidējamām vienībām ieviešanas gaitu.

Valsts kontrole informēja Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju par Latvijas Republikas 2007.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; par Nacionālo muzeju krājumu revīziju; par revīziju rezultātiem uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumu un pievienotās vērtības nodokļa samazināto likmju (atvieglojumu) administrēšanā; par profesionālās izglītības sistēmas revīziju; par jau veiktās revīzijas par valsts institūciju darbību, nodrošinot preču pārvietošanu Latvijas - Krievijas robežkontroles punktos ieteikumu izpildi; par izdienas pensiju un pabalstu piešķiršanu lekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem; par tiesu vienotās informatīvās sistēmas izveidošanu, darbību un uzturēšanu; par Labklājības ministrijas darbību, nodrošinot valsts budžeta līdzekļu atgūšanu par ceļu satiksmes negadījumos cietušo personu rehabilitāciju, tehnisko palīgīdzekļu izsniegšanu un pensiju izmaksu; par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu un aprēķināšanu; par neatliekamās medicīniskās palīdzības pieejamību; par revīziju rezultātiem Rīgas rajona Baložu pilsētas pašvaldībā, valsts aģentūrā „Mājokļu aģentūra” u.c. Valsts kontrole informēja arī attiecīgas Saeimas komisijas par atsevišķu revīziju rezultātiem, piemēram, par revīzijām veselības un labklājības jomā – Saeimas Sociālo lietu un darba lietu komisiju.

Pēc revīzijas ziņojumu iesniegšanas Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisija uzdeva ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm ziņot par revīzijās sniegto ieteikumu izpildi.

Valsts kontrole iepazīstināja arī Saeimu un Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju ar nākamā gada revīziju virzieniem un jaunumiem revīziju darbā.

Par būtiskiem revīziju ziņojumiem Valsts kontrole informēja arī Ministru kabinetu un Valsts prezidentu.

▪ Valsts kontrolē ieviests starptautiskais projekts

2008.gada nogalē tika pabeigts 18 mēnešus ilgušais Pārejas programmas finansētais mērķsadarbības projekts „Eiropas Savienības un valsts budžeta līdzekļu aizsardzība”, kura ieviešana Valsts kontrolē notika sadarbībā ar Lielbritānijas Valsts kontroli.

Projekta, kurš aizsākās 2007.gada maijā, vispārējais mērķis bija stiprināt Valsts kontroles spējas sagatavot kvalitatīvu informāciju Saeimai un sabiedrībai par valsts budžeta un Eiropas Savienības līdzekļu izmantošanu, un tā sasniegšanai tika izvirzīti divi pamatuzdevumi:

- izveidot un ieviest kvalitātes vadības sistēmu Valsts kontrolē;
- pilnveidot revīzijas personāla specifiskās iemaņas finanšu un lietderības revīziju veikšanā un Eiropas Savienības fondu pārbaudē.

Projekta gaitā Valsts kontrolē ir ieviesta kvalitātes kontrole – izstrādāti darba procesa apraksti, sagatavota kvalitātes vadības rokasgrāmata, kā arī pilnveidota revīziju kvalitātes kontrole. Ar projekta ekspertu palīdzību ir pilnveidota mācību sistēma Valsts kontrolē, izstrādājot mācību programmas dažādu līmeņu darbiniekiem un apmācot Valsts kontroles mācībspēkus. Darbinieki ir papildinājuši zināšanas par risku noteikšanu revidējamās jomās, par revīzijas pieejas izvēli, revidējot Eiropas Savienības līdzekļu

Gada pārskats 2008

izmantošanu, un ir pilnveidota saimnieciskā gada pārskata par valsts budžeta un pašvaldību budžetu izpildi revīzijas pieeja. 2008.gadā notika vairākas ekspertu vizītes, lai sniegtu konsultācijas arī lietderības jautājumu izvērtēšanā četrās likumības revīzijās un revīzijas ziņojuma sagatavošanā.

4. Valsts kontroles revīziju darba rezultāti

Likumības revīzijas

2008.gadā Valsts kontroles revidenti pabeidza 32 likumības revīzijas. Šajās revīzijās revidenti atbilstoši Valsts kontroles prioritātēm pārbaudīja valsts un pašvaldību sniegto pakalpojumu pieejamību un kvalitāti; nozaru politikas plānošanas dokumentos izvirzīto mērķu sasniegšanu; valsts un pašvaldību ieņēmumu administrēšanu un uzskaiti; kā arī valsts un pašvaldību institūciju likumīgu un efektīvu rīcību ar valsts un pašvaldību budžetu līdzekļiem un mantu.

Atbilstoši ekonomiskajai situācijai valstī Valsts kontroles revidenti revīzijās īpašu vērību veltīja valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu efektīvai pārvaldībai. Dažas Valsts kontroles pārskata gadā veiktās revīzijas radīja lielu sabiedrības interesi, jo tajās izskatītie jautājumi skāra dažādu iedzīvotāju grupu intereses un konstatētie trūkumi liecināja par dažu institūciju nespēju sasniegt nozarei izvirzītos mērķus un racionāli izlietot tām atvēlētos resursus, kā arī par to, ka netika veiktas pietiekamas darbības, lai atgūtu valsts budžeta līdzekļus.

Valsts kontroles revīzijas ir aptvērušas tādas būtiskas jomas kā valsts un pašvaldību budžetu ieņēmumu administrēšana un uzskaitē, pakalpojumu kvalitāte un pieejamība iedzīvotājiem tik svarīgajā sociālajā, veselības aizsardzības un izglītības jomā, tāpat ir veiktas revīzijas gan valsts finansētās institūcijās, gan pašvaldībās, pievēršot īpašu uzmanību to likumīgas un efektīvas rīcības ar valsts un pašvaldību budžetu līdzekļiem un mantu izvērtējumam un atbilstībai valsts un pašvaldību politikas mērķiem. Valsts kontrole pārskata posmā ir veikusi arī atkārtotas pārbaudes par iepriekš veiktajās revīzijās sniegto ieteikumu izpildi.

Tālāk dots ieskats konkrētās šajās jomās veiktajās revīzijās.

Valsts un pašvaldību ieņēmumi

Revīzija „Par pievienotās vērtības nodokļa samazināto likmju administrēšanu” un revīzija „Par uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumu administrēšanu”

Revīziju mērķis - gūt pārliecību par Latvijā ieviesto nodokļu atvieglojumu atbilstību Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem, sniegto ieguvumu sabiedrībai un atvieglojumu administrējošo institūciju darbībā, lai nodrošinātu pilnīgu, savlaicīgu un patiesu pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) samazināto likmju un uzņēmumu ienākuma nodokļa (turpmāk – UIN) atvieglojumu uzskaiti, analīzi un norādīšanu pārskatos.

Revīzijas ir veiktas EUROSAI koordinēto paralēlo revīziju ietvaros, to apjoms un revīzijās izskatāmie jautājumi tika pielāgoti paralēlo revīziju mērķiem un izskatāmajiem jautājumiem.

Revīzijā tika atklātas nepilnības Finanšu ministrijas darbībā, nodrošinot nodokļu politikas izstrādi un īstenošanu, un Valsts ieņēmumu dienesta darbībā, nodrošinot uzņēmumu

Gada pārskats 2008

ienākuma nodokļa atvieglojumu administrēšanu un pievienotās vērtības nodokļa samazinātās likmes administrēšanu.

Revīzijā konstatēts, ka Finanšu ministrija, ieviešot PVN samazināto likmi un UIN atvieglojumus, nav izvērtējusi ne sabiedrības ieguvumu, ne sagaidāmo ekonomisko vai sociālo labumu. Finanšu ministrija normatīvo aktu nepilnību dēļ arī neapkopo un neiesniedz Ministru kabinetā informāciju par valsts budžetā iespējami nesaņemtajām PVN un UIN summām, tāpēc Ministru kabinets nesaņem pilnīgu informāciju par valsts budžeta ieņēmumiem.

Valsts kontrole konstatējusi neatbilstību starp Latvijas Republikas likumu *Par pievienotās vērtības nodokli* un Eiropas Padomes Direktīvu 77/388/EEK - Latvijas nodokļu maksātājiem noteiktās tiesības piemērot PVN samazinātās likmes ir plašākas, nekā to pieļauj konkrētā direktīva.

Likumā *Par pievienotās vērtības nodokli* ir noteikts, ka PVN samazinātā likme medikamentiem jāpiemēro saskaņā ar Ministru kabineta apstiprināto sarakstu. Tā kā medikamentu saraksts netiek iesniegts Ministru kabinetā apstiprināšanai un par to nav pieņemts arī kāds cits ārējs normatīvais akts, PVN 5% likme medikamentiem netiek piemērota atbilstoši likumā *Par pievienotās vērtības nodokli* noteiktajai kārtībai.

Valsts ieņēmumu dienestam un PVN un UIN administrēšanā netieši iesaistītajām institūcijām ir nepilnīga sadarbība un informācijas apmaiņa. Tāpēc revīzijās netika gūta pārliecība, ka Valsts ieņēmumu dienests spēj nodrošināt pilnīgu kontroli pār PVN samazinātās likmes pamatotu piemērošanu un UIN administrēšanu.

Valsts ieņēmumu dienests nenodrošina pilnīgu kontroli pār PVN 12% kompensāciju saņēmēju atbilstību likumā *Par pievienotās vērtības nodokli* noteiktajiem kritērijiem, tāpēc pastāv iespēja, ka kompensācijas var saņemt arī personas, kurām nav paredzētas šādas tiesības.

Revīzija „Dabas resursu nodokļa administrēšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis – gūt pietiekamu pārliecību, vai institūciju darbība, nodrošinot dabas resursu nodokļa administrēšanu, atbilst normatīvo aktu prasībām.

Revīzija tika veikta Vides ministrijā un tās padotības iestādēs, Valsts ieņēmumu dienestā un vairākās pašvaldībās, pārbaudot šo valsts institūciju un pašvaldību kompetencē esošos jautājumus.

Revīzijā tika konstatēts, ka Vides ministrija nenodrošina izsekojamu un pamatotu dabas resursu nodokļa atbrīvojumu piešķiršanas procesu un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem uzņēmumiem, kuri iesniedz iesniegumus par atbrīvojumu piešķiršanu, tāpēc pastāv korupcijas risks.

Lai gan starp Valsts vides dienestu un Valsts ieņēmumu dienestu ir noslēgta vienošanās par informācijas apmaiņu dabas resursu nodokļa administrēšanas jomā, Valsts ieņēmumu dienestā nav savlaicīgas un pilnas informācijas par dabas resursu nodokļa maksātājiem, līdz ar to Valsts ieņēmumu dienests nevar nodrošināt kvalitatīvu un savlaicīgu kontroli dabas resursu nodokļa iekasēšanas jomā. Valsts vides dienesta rīcībā nav arī pilnas informācijas par dabas resursu nodokļa iepriekšējo periodu ieņēmumiem, tāpēc Valsts vides dienests nespēj pildīt savas funkcijas dabas resursu nodokļa nomaksas kontrolē un savlaicīgi plānot veicamās pārbaudes.

Gada pārskats 2008

Dabas resursu nodokļa likumā ir noteikts, ka pašvaldības vides aizsardzības speciālā budžeta līdzekļi ir izmantojami tikai vides aizsardzības pasākumu un projektu finansēšanai, bet saņemtā informācija no 426 pašvaldībām liecina, ka dabas resursu nodokļa ieņēmumi faktiski tiek izlietoti pašvaldību komunālo pakalpojumu organizēšanai – ielu un ceļu tīrīšanai, atkritumu savākšanai, kanalizācijas sistēmu izveidei un uzturēšanai –, kā arī no šiem ieņēmumiem pašvaldības veic tām aprēķinātā dabas resursu nodokļa nomaksu par dabas piesārņojumiem vai derīgo izrakteņu ieguvu.

Revīzija „Valsts pamatbudžetā iemaksājamo valsts nodevu, kuras attiecas uz darbībām tiesu iestādēs, administrēšana”

Revīzijas mērķis - gūt pārliecību, ka valsts pamatbudžetā iemaksājamo valsts nodevu, kuras attiecas uz darbībām tiesu iestādēs, administrēšana atbilst normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Tieslietu ministrijas izveidotā valsts pamatbudžetā iemaksājamo valsts nodevu uzraudzības un kontroles sistēma nenodrošina pilnīgu un savlaicīgu valsts nodevu ieskaitīšanu valsts pamatbudžetā.

Tiesu informatīvajā sistēmā iekļautie dati par samaksātajām valsts nodevām ir nepilnīgi, kā arī tiesu iestādēs iesniegto maksājumu dokumentu pārbaude ne vienmēr nodrošina kļūdu identificēšanu.

Tieslietu ministrijā nav izveidota iekšējās kontroles sistēma kļūdaini ieskaitīto valsts nodevu identificēšanai, kā arī nav nodrošināta ministrijas norēķinu kontos identificēto kļūdaini ieskaitīto valsts nodevu regulāra pārskaitīšana valsts pamatbudžetā.

Sociālā un veselības aizsardzība

Revīzija „Bezdarbnieka pabalsta piešķiršanas un aprēķināšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis – gūt pārliecību, ka Labklājības ministrijas un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras darbība nodrošina bezdarbnieka pabalsta aprēķināšanas un piešķiršanas atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka normatīvo aktu nepilnības labklājības sfērā ir veicinājušas neefektīvu un nepamatotu valsts budžeta līdzekļu izlietojumu.

Labklājības ministrija, veidojot valsts sociālās apdrošināšanas politiku un izstrādājot normatīvos aktus, nepietiekami uzrauga un izvērtē to piemērošanu, tādējādi revidējamā laika posmā pieļaujot valsts budžeta līdzekļu Ls 4,6 milj. apmērā neefektīvu un nepamatotu izlietojumu. Pēc veiktās revīzijas Valsts kontrole ir ierosinājusi Labklājības ministrijai izdarīt grozījumus likumā *Par valsts sociālo apdrošināšanu*, likumā *Par maternitātes un slimības apdrošināšanu* un likumā *Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam*.

Valsts kontrole atklāja, ka valsts budžeta līdzekļu Ls 3,7 milj. apmērā izlietojums iemaksām par personām, kuras ir nodarbinātas un vienlaikus saņem pabalstu par bērna kopšanu, neatbilst pašas ministrijas izstrādātā likuma *Par valsts sociālo apdrošināšanu* mērķim – nodrošināt personai apdrošināšanas stāžu laika posmā, kad persona nav nodarbināta sakarā ar bērna kopšanu.

Arī likuma *Par maternitātes un slimības apdrošināšanu* normas ir pretrunā ar valsts sociālās apdrošināšanas principiem, jo tās pieļauj, ka persona vienlaikus var saņemt gan

Gada pārskats 2008

bezdarbnieka pabalstu, gan slimības pabalstu. Tādējādi valsts budžeta līdzekļi Ls 0,9 milj. apmērā ir izlietoti neefektīvi un neatbilstoši valsts sociālās apdrošināšanas mērķiem, sniedzot materiālo nodrošinājumu ne tikai zaudēto darba ienākumu apjomā, bet nodrošinot papildu ienākumus arī slimības pabalsta veidā.

Revīzijā konstatēts, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra nav pareizi aprēķinājusi bezdarbnieka pabalstu personām, kuras to pieprasa atkārtoti gada laikā, līdz ar to 24 revīzijas izlasē iekļautajām personām kopumā izmaksāts par Ls 5182 lielāks bezdarbnieku pabalsts, nekā to paredz likuma *Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam* norma atbilstoši tās mērķim.

Revīzijā arī tika konstatēts, ka Labklājības ministrijas padotības iestāde Nodarbinātības valsts aģentūra, piešķirot bezdarbnieka statusu, nav pārbaudījusi personu atbilstību Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā noteiktajiem kritērijiem bezdarbnieka statusa piešķiršanai, līdz ar to Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra ir izmaksājusi pabalstus arī personām, kurām nav tiesību iegūt bezdarbnieka statusu un saņemt bezdarbnieka pabalstu.

Revīzija „Labklājības ministrijas padotības iestāžu darbība, nodrošinot valsts budžeta izdevumu atgūšanu par ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas sociālo un profesionālo rehabilitāciju, tehnisko palīgīdzekļu izsniegšanu un pensiju un pabalstu izmaksu”

Revīzijas mērķis – gūt pārliecību, ka Labklājības ministrijas padotības iestāžu darbība nodrošina valsts budžeta izdevumu atgūšanu par ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas sociālo un profesionālo rehabilitāciju, tehnisko palīgīdzekļu izsniegšanu un pensiju un pabalstu izmaksu.

Revīzijā tika konstatēts, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra nav veikusi darbības, lai atgūtu valsts budžeta līdzekļus Ls 2,6 milj. apmērā par 3562 ceļu satiksmes negadījumā cietušām personām, kurām pabalsti un pensijas tika piešķirti ceļu satiksmes negadījumos gūto traumu dēļ.

Valsts kontrole revīzijā konstatējusi, ka valstī izveidotā sistēma un Labklājības ministrijas darbība attiecībā uz ceļu satiksmes negadījumā cietušo personu pensiju un pabalstu, sociālās vai profesionālās rehabilitācijas un tehnisko palīgīdzekļu iegādei izlietoto valsts budžeta līdzekļu atgūšanu no apdrošinātāja ir neefektīva un nepilnīga.

Revīzijā tika konstatēts, ka par šiem jautājumiem atbildīgās Labklājības ministrijas padotības iestādes - Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, valsts aģentūra „Tehnisko palīgīdzekļu centrs” un Sociālās integrācijas valsts aģentūra - nenodrošina Ministru kabineta noteikumu izpildi par valsts budžeta līdzekļu atgūšanu.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izstrādātais iekšējais normatīvais akts, kas nosaka valsts budžeta līdzekļu atgūšanas kārtību, ir nepilnīgs un nenodrošina ārējo normatīvo aktu prasību ievērošanu, savukārt valsts aģentūra „Tehnisko palīgīdzekļu centrs” pat nav izstrādājusi iekšējo normatīvo aktu, kas noteiktu valsts budžeta līdzekļu atgūšanas kārtību.

Valsts aģentūra „Tehnisko palīgīdzekļu centrs” nav veikusi darbības, lai atgūtu valsts budžeta līdzekļus Ls 34,6 tūkst. par 212 ceļu satiksmes negadījumā cietušām personām, kurām tehniskie palīgīdzekļi izsniegti ceļu satiksmes negadījumā gūto traumu dēļ.

Savukārt Sociālās integrācijas valsts aģentūra nav veikusi darbības, lai atgūtu valsts budžeta līdzekļus Ls 1178 apmērā par trīs ceļu satiksmes negadījumā cietušām

Gada pārskats 2008

personām, kurām profesionālās rehabilitācijas pakalpojumi sniegti ceļu satiksmes negadījumā gūto traumu dēļ.

Revīzijā tika konstatēts arī tas, ka vienu un to pašu funkciju – ceļu satiksmes negadījumā cietušo personu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēmēju uzskaiti – veic gan Sociālo pakalpojumu pārvalde, gan Sociālās integrācijas valsts aģentūra, tādējādi valsts budžeta līdzekļu atgūšanas procesa administrēšanai nelietderīgi tērējot finanšu resursus.

Revīzija „Stacionārajās ārstniecības iestādēs pastāvošās atalgojuma sistēmas atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis – pārbaudīt stacionāro iestāžu darbinieku – ārstniecības personu - amatu kvalifikācijas kategoriju un darba samaksas noteikšanas, aprēķināšanas, izmaksas un uzskaites atbilstību spēkā esošajiem tiesību aktiem.

Veicot revīziju deviņās Latvijas slimnīcās, konstatēta darba samaksas sistēmas neatbilstība normatīvo aktu prasībām.

Vairāku revīzijas izlasē iekļauto ārstniecības personu mēneša darba alga 2006.gadā veidoja tikai 29% no kopējās darba samaksas, savukārt 2007.gada četros mēnešos – 30%, pārējo darba samaksas daļu veidoja dažādas piemaksas, tai skaitā piemaksas, kas nav noteiktas ārējos normatīvajos aktos.

Pārbaudot mēneša darba algas noteikšanu, konstatēts, ka divas slimnīcas nav noteikušas ārstniecības personām amatu kvalifikācijas kategorijas un amatu kvalifikācijas kategorijām atbilstošas mēneša darba algas. Divās slimnīcās vairākām ārstniecības personu amatu grupām mēneša darba alga bija noteikta zemākā apmērā, nekā paredzēts ārējā normatīvajā aktā.

Pārbaudot piemaksu noteikšanas sistēmu, konstatēts, ka sešās slimnīcās piemaksas par virsstundu darbu nav noteiktas saskaņā ar Darba likumu. Virsstundu darbs šajās slimnīcās ir apmaksāts tikai ārstniecības personu pamatslodzes darba algas likmes apmērā.

Trijās slimnīcās piemaksas par darba stāžu noteiktas, neievērojot ārējā normatīvā akta prasības, vēl trijās slimnīcās minētās piemaksas nav ne noteiktas, ne izmaksātas.

Trijās slimnīcās konstatēts lielāks nostrādāto virsstundu skaits, nekā to pieļauj Darba likums, piemēram, viena no revīzijas izlasē iekļautajām ārstniecības personām četru mēnešu laikā virs normālā darba laika ir nostrādājusi 734 stundas, kas ir par 590 stundām vairāk, nekā noteikts Darba likumā. Šāda ārstniecības personu darba slodze, iespējams, traucē nodrošināt kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu.

Atklāti vairāki gadījumi, ka darba laika uzskaitē uzrādītais kopējais ārstniecības personu nostrādāto stundu skaits pie vairākiem darba devējiem pārsniedz 24 stundas diennaktī. Dažās no revidētajām slimnīcām ārstniecības personas saskaņā ar noslēgtajiem darba/uzņēmuma līgumiem vienlaikus bijušas nodarbinātas pat pie deviņiem darba devējiem.

Revīzija „Neatliekamās medicīniskās palīdzības pieejamība un tās nodrošināšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis – pārbaudīt neatliekamās medicīniskās palīdzības pieejamību un nodrošināšanas atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Gada pārskats 2008

Revīzijā tika konstatētas nepilnības neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanā.

Veselības ministrija nav izvērtējusi un novērsusi politikas plānošanas dokumentu neatbilstības un normatīvo aktu nepilnības neatliekamās medicīniskās palīdzības jomā. Tā, piemēram, lai arī politikas plānošanas dokumentā ir noteikts, ka vienots neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests tiks izveidots, apvienojot Katastrofu medicīnas centru ar pašvaldību līdzšinējā īpašumā esošajām neatliekamās medicīniskās palīdzības struktūrām, tomēr ministrija veidos jaunu tiešās pārvaldes iestādi.

Konstatēts, ka Katastrofu medicīnas centra un jaunizveidojamā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta funkcijas un uzdevumi neatliekamās medicīniskās palīdzības jomā pārklājas.

Atsevišķās administratīvajās teritorijās neatliekamās medicīniskās palīdzības ārstniecības iestāžu brigādes nav izvietotas tā, lai nodrošinātu savlaicīgu un tiesību aktu normām atbilstošu neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu.

Normatīvajos aktos nav noteikts detalizēts skaidrojums, kādi izsaukumi ir klasificējami kā nepamatoti, kas rada situāciju, ka neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaucējiem ir sarežģīti novērtēt savu veselības stāvokli un noteikt pamatotas neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukšanas nepieciešamību. Normatīvajos aktos noteiktā prasība, ka atbildīgā dežurējošā ārstniecības persona atsaka nepamatotus izsaukumus, faktiski nav izpildāma, jo telefoniski dažkārt nav iespējams noteikt, vai izsaukums būs nepamatots.

Revīzijā arī tika atklāts, ka tiesību aktos nav noteiktas neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāžu personāla un pacienta tiesības un pienākumi gadījumos, kad rodas domstarpības par neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukšanas pamatotību un pacients atsakās veikt apmaksu par nepamatotu izsaukumu.

Lai gan *Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtībā* ir noteikts, ka nepamatotie izsaukumi ir maksas pakalpojumi, kas sniedzami saskaņā ar ārstniecības iestādes cenrādi, tomēr šo ieņēmumu iekasēšanas process nav efektīvs un ir izraisījis situāciju, ka 61% no izsaukumiem, kas izpildes brīdī nav dzīvībai un veselībai kritiski, nav apmaksāti.

Revīzijas gaitā tika arī noskaidrots, ka saņemtie neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukumi ārstniecības iestādēs tiek reģistrēti atšķirīgi, tāpēc šo iestāžu sniegtie dati nav precīzi un nav iespējams izvērtēt, vai ierašanās laiks izsaukumos dzīvībai un veselībai kritiskos gadījumos tiek nodrošināts atbilstoši tiesību aktu nosacījumiem.

Revīzija „Izdienas pensiju un pabalstu piešķiršanas un izmaksas atbilstība normatīvo aktu prasībām lekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm”

Revīzijas mērķis – iegūt pārlicību, ka lekšlietu ministrijā un Veselības un sociālo lietu aģentūrā ir izveidota un ieviesta sistēma, kas nodrošina normatīvo aktu prasībām atbilstošu izdienas pensiju un pabalstu aprēķināšanu, piešķiršanu un izmaksu lekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm.

Revīzijā tika konstatēts, ka lekšlietu ministrija un tās pārziņā esošā Veselības un sociālo lietu aģentūra nav izveidojusi pietiekamu kontroles un uzraudzības sistēmu, kas nodrošinātu pareizu lekšlietu ministrijas sistēmas darbinieku ar speciālajām dienesta pakāpēm izdienas pensiju aprēķināšanu, piešķiršanu un izmaksu.

Gada pārskats 2008

Iekšlietu ministrija nebija izstrādājusi iekšējo normatīvo aktu, kas noteiktu vidējās izpeļņas, pamatojoties uz ko tiek piešķirta izdienas pensija, aprēķināšanas kārtību, tāpēc tās padotības iestāžu sagatavotās izziņas bija nepareizas: no pārbaudītajām 19 izziņām 17 bija kļūdainas.

Revīzijas laikā, salīdzinot Veselības un sociālo lietu aģentūras un ledzīvotāju reģistra datubāzes revidējamā laika posmā, Valsts kontrole konstatēja, ka 28 mirušām personām vēl nākamajā mēnesī pēc to nāves ir veiktas izdienas pensijas izmaksas. Divdesmit piecos revīzijā konstatētajos gadījumos pārākuma notikusi par vienu mēnesi, trīs gadījumos Veselības un sociālo lietu aģentūra pensijas izmaksas veikusi vēl sešus, 12 un 13 mēnešus pēc pensijas saņēmēja nāves.

Revīzijā arī tika noskaidrots, ka normatīvajos aktos noteiktais pārvaldes līgums starp iekšlietu ministru un Veselības un sociālo lietu aģentūras direktoru 2008.gadam ir noslēgts tikai 2008.gada 28.augustā, tātad aģentūra šo laiku ir strādājusi bez pārvaldes līguma, kurš nosaka sasniedzamos rezultātus un materiālās stimulēšanas kārtību. Tomēr par 2008.gada pirmā pusgada darba rezultātiem tika izmaksātas prēmijas kopsummā Ls 8827 apmērā.

Līgumā nebija iekļauts finansējums un sasniedzamie kvantitatīvie rādītāji, kuri saistīti ar pensiju un pabalstu izmaksu no Labklājības ministrijas speciālā budžeta līdzekļiem, kas 2008.gadā veidoja Ls 6,9 milj. Tātad Veselības un sociālo lietu aģentūra ir veikusi izdienas pensiju izmaksu no Labklājības ministrijas speciālā budžeta līdzekļiem bez atbilstoša pilnvarojuma.

Revīzija „Palīdzības iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā nodrošināšana Rīgas pilsētas pašvaldībā”

Revīzijas mērķis - gūt pārliecību, ka Rīgas pilsētas pašvaldība palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā organizē un sniedz, ievērojot normatīvo aktu prasības.

Revīzijā tika konstatēts, ka Rīgas pašvaldība, nodrošinot palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā, ir pieļāvusi daudz likumpārkāpumu.

Rīgas pašvaldība saistošajos noteikumos nav norādījusi dokumentu kopumu, kas jāiesniedz, lai tā lemtu par palīdzības sniegšanu personai, kura ar savu darbu devusi sevišķu ieguldījumu valsts vai pašvaldības labā. Līdz ar to pašvaldība nav ievērojusi Valsts pārvaldes iekārtas likuma prasības par atklātību pret privātpersonu un sabiedrību.

Revīzijā arī konstatēts, ka personas, kuras vēlas un ir tiesīgas saņemt palīdzību, īrējot pašvaldības dzīvojamo telpu, tiek iedalītas grupās un reģistrētas atsevišķos reģistros, veidojot vairākas rindas. Līdz ar to nebija iespējams iegūt informāciju par personas faktisko vietu kopējā rindā.

Pieņemot lēmumus par dzīvojamo telpu izīrēšanas piedāvājumiem ārpus kārtas personām, kurām palīdzība nodrošināma vispārējā kārtībā, pašvaldība nav ievērojusi likumā *Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā* noteikto izīrējamo dzīvojamo telpu piedāvāšanas secību. Šī likuma prasības Rīgas pašvaldība ir pārkāpusi, arī nosakot atšķirīgus kritērijus reģistrēto personu grupām, kurām piedāvāts saņemt palīdzību dzīvojamo telpu izīrēšanai.

Slēdzot beztermiņa īres līgumus par sociālo dzīvokļu īri, pašvaldība nav ievērojusi likuma *Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām* prasības, kas nosaka, ka sociālā dzīvokļa īres līgumu noslēdz uz laiku, kas nav ilgāks par sešiem

Gada pārskats 2008

mēnešiem, un to atjauno, ja pēc līguma termiņa beigām īrnieks un viņa ģimenes locekļi nav zaudējuši tiesības īrēt sociālo dzīvokli.

Pašvaldībā nebija arī izstrādātas procedūras, kas ļautu iegūt savlaicīgu un pilnīgu informāciju par Rīgas pašvaldības rīcībā esošajām brīvajām dzīvojamajām telpām, kuras būtu iespējams izmantot palīdzības sniegšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai

Izglītība

Revīzija „Pirmsskolas izglītības īstenošanas atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis – iegūt pārlicību, ka pirmsskolas izglītība tiek organizēta, realizēta un vadīta atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka, lai gan Izglītības un zinātnes ministrija ir atbildīga par vienotas valsts politikas un attīstības stratēģijas pirmsskolas izglītībā izstrādi un īstenošanu, tā nav nodrošinājusi pirmsskolas izglītības sistēmas organizāciju un darbību tā, lai noteiktos mērķus sasniegtu plānotajā apjomā un kvalitātē.

Izglītības un zinātnes ministrija kā vadošā valsts pārvaldes iestāde izglītības nozarē nenodrošina pirmsskolas izglītības sistēmas darbību atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Pastāv risks, ka netiek īstenoti pirmsskolas izglītības uzdevumi – netiek panākta apmācāmā garīgā, fiziskā un sociālā attīstība un individualitātes veidošana, iniciatīvas, zinātkāres, patstāvības un radošās darbības attīstība, psiholoģiskā sagatavošana pamatzglītības ieguves uzsākšanai un valsts valodas lietošanas pamatiemaņu apguve.

Vienlaikus ar *Izglītības attīstības pamatnostādņēm 2007.–2013.gadam* netika laikus izstrādāts rīcības plāns pirmsskolas izglītībai noteikto uzdevumu izpildei. Plāns tika apstiprināts tikai 2007.gada 30.novembrī, turklāt tajā nav paredzēti noteikto uzdevumu izpildes termiņi.

Vispārējās izglītības likums nosaka, ka Valsts pirmsskolas izglītības centrs ir Izglītības un zinātnes ministrijai pakļauta iestāde, kas izstrādā pirmsskolas izglītības programmu saturu, pirmsskolas izglītības programmu paraugus, kā arī metodiskus ieteikumus pirmsskolas izglītībā pedagogiem un vecākiem, kuri īsteno piecgadīgo un sešgadīgo bērnu obligāto sagatavošanu skolai. Izglītības un zinātnes ministrija nav izveidojusi Valsts pirmsskolas izglītības centru, kā arī nav noteikusi Izglītības un zinātnes ministrijas struktūrvienību vai pakļautības iestādi, kurai jāpilda Valsts pirmsskolas izglītības centram paredzētās funkcijas.

Pretēji normatīvo aktu prasībām Izglītības un zinātnes ministrija nav izstrādājusi vienotas valsts politikas un attīstības stratēģijas īstenošanai pirmsskolas izglītībā nepieciešamos normatīvos aktus, kas nosaka valsts pirmsskolas izglītības standartu, pirmsskolas izglītības saturu, pirmsskolas izglītības programmu paraugus un kārtību, kādā veicama pirmsskolas izglītības programmu un pirmsskolas izglītības iestāžu akreditācija.

Lai gan normatīvajā aktā ir noteikts, ka Izglītības un zinātnes ministrija organizē pedagogu profesionālās kvalifikācijas vērtēšanu, Izglītības un zinātnes ministrija to neveic, tāpēc pastāv risks, ka pirmsskolas izglītības iestādēs strādā pedagogi, kam nav atbilstošas profesionālās kvalifikācijas.

Pretēji Izglītības likumā un Vispārējās izglītības likumā paredzētajam, ka pedagogu darba samaksa valsts vai pašvaldību izglītības iestādēs piecgadīgo un sešgadīgo bērnu apmācībai tiek nodrošināta no valsts budžeta līdzekļiem (mērķdotācijām), 2006.gada 1.septembrī tādā veidā tika finansēti tikai 75% no piecgadīgo un sešgadīgo bērnu

Gada pārskats 2008

apmācībā iesaistīto pedagogu darba samaksas, savukārt 2007.gada 1.septembrī – 76 procenti.

Pretēji Ministru kabineta noteikumiem *Kārtība, kādā veicama obligāto izglītības vecumu sasniegušo bērnu uzskaitē* Izglītības un zinātnes ministrija 2007.gadā nav sniegusi pašvaldību izglītības pārvaldēm informāciju par obligāto izglītības vecumu sasniegušajiem bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes. Pastāv risks, ka nav apzināti visi noteikto vecumu sasniegušie bērni, kuri neapmeklē pirmsskolas izglītības iestādes, un ka viņiem netiek nodrošināta iespēja sagatavoties pamatzglītības apguvei.

Revīzija „Profesionālās izglītības sistēmas realizācija atbilstīgi izvirzītajiem mērķiem”

Revīzijas mērķis – iegūt pārlicību, ka profesionālās izglītības sistēma tiek organizēta un realizēta atbilstoši likumos izvirzītajiem mērķiem un profesionālās vidējās izglītības un arodizglītības programmu stratēģiskajiem mērķiem.

Revīzijā tika konstatēts, ka Izglītības un zinātnes ministrija nenodrošina profesionālās izglītības sistēmas darbību atbilstoši normatīvo aktu prasībām un izvirzītajiem mērķiem.

Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādātie plānošanas dokumenti profesionālās izglītības politikas īstenošanai ir pretrunīgi, tajos noteiktie pasākumi un izpildes termiņi nav saskaņoti, kā arī nesekmē Profesionālās izglītības likumā noteikto mērķu sasniegšanu.

Lai gan Profesionālās izglītības likumā ir noteikts, ka profesionālās izglītības programma ir jāveido atbilstoši attiecīgās izglītības pakāpes valsts profesionālās izglītības standartam, Izglītības un zinātnes ministrija nav izstrādājusi standartu vairākiem ministrijas licencēto profesionālās izglītības programmu veidiem.

Izglītības un zinātnes ministrija neveic profesionālo skolu ilgtermiņa attīstības plānošanu, kā arī skolu izstrādāto attīstības plānu izpildes uzraudzību. Netiek veikts arī profesionālo skolu absolventu – bezdarbnieku skaita izvērtējums un analīze pa profesionālās izglītības programmu grupām.

Profesionālo skolu un vispārējās izglītības iestāžu audzēkņiem netiek nodrošinātas vienādas iespējas izglītības turpināšanai profesionālās augstākās izglītības pakāpē.

Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošā Profesionālās izglītības administrācija laikā no 2004.gada līdz 2007.gadam nebija apstiprinājusi neviena mācību līdzekļa atbilstību valsts profesionālās izglītības standartam, tāpēc pastāv risks, ka mācību līdzekļi profesionālajās skolās tiek iegādāti neatbilstoši Ministru kabineta noteikumu prasībām.

Izglītības un zinātnes ministrijas rīcībā nebija aktuālas informācijas par profesionālās izglītības programmu grupas nepieciešamajām īstenošanas izmaksām atbilstoši faktiskajai situācijai.

Finansējums profesionālās izglītības programmu īstenošanai vēl joprojām tiek aprēķināts, pamatojoties uz 1997.gadā izstrādātu zinātniski pētniecisko darbu *Profesionālās izglītības sistēmas finansēšanas normatīvu noteikšanas metodika*.

Izglītības un zinātnes ministrija profesionālajās skolās nenodrošina visus izglītības programmas īstenošanai nepieciešamos mācību līdzekļus, konstatēti arī vairāki gadījumi, ka audzēkņu apmācībā tiek izmantoti norakstīti un grāmatvedības uzskaitē neesoši mācību līdzekļi.

Gada pārskats 2008

Profesionālo skolu audzēkņiem netiek nodrošināti vienlīdzīgi apstākļi profesionālās izglītības iegūšanai vienas profesionālās izglītības programmu grupas ietvaros. Izdevumi mācību līdzekļu iegādei uz vienu audzēkni atšķiras pat 26 reizes – 2005.gadā no Ls 7,05 līdz Ls 139,88 un 2006.gadā no Ls 10,02 līdz Ls 264,58.

Valstī netiek veikta profesionālās izglītības pedagoģiskā personāla skaita plānošana, izglītības un zinātnes ministrija neapkopo šo pedagogu mācību vajadzības un nenodrošina atbilstošu iespēju apmeklēt tālākizglītības kursus.

Izglītības un zinātnes ministrijai piešķirtais finansējums profesionālās meistarības pilnveidei un tālākizglītības kursu organizēšanai uz vienu pedagogu laika posmā no 2004.gada līdz 2006.gadam bija aptuveni Ls 1 gadā, kas ir nepietiekams, lai nodrošinātu aptuveni 4875 profesionālās izglītības pedagogu tālākizglītību.

Valsts kontrole būtiskus trūkumus konstatējusi arī kvalifikācijas prakses kontrolē. 52% no Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošo profesionālo skolu audzēkņiem kvalifikācijas praksi nav apguvuši pilnā apjomā, kā arī kvalifikācijas prakses laikā ir veikuši ar profesijas specifiku nesaistītus uzdevumus.

Rīcība ar valsts un pašvaldību budžeta līdzekļiem un mantu

Revīzija „Rīcības ar Nacionālo muzeju krājumu atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis – iegūt pārliecību, ka Kultūras ministrijas, Muzeju valsts pārvaldes un muzeju rīcība ar Nacionālo muzeju krājumu atbilst normatīvajos aktos noteiktajam.

Revīzijā tika konstatēts, ka pēdējo 17 gadu laikā neviena no atbildīgajām iestādēm nav veikusi pārbaudes par rīcību ar Nacionālo muzeju krājumu un, kopumā vērtējot, tā neatbilst normatīvo aktu prasībām, kā arī konstatētas būtiskas nepilnības.

Kultūras ministrija nav ievērojusi Ministru kabineta noteikumos *Kultūras ministrijas nolikums* noteikto, ka ministrijai jāveic funkciju izpildes un citas pārbaudes tās padotības iestādēs. Ministrija arī nenodrošina muzeju pilnīgu funkcionālo pārraudzību, jo ne ministrijas Iekšējā audita nodaļa, ne citas nodaļas vai padotības iestādes neveic pārbaudes muzejos par rīcības ar Nacionālo muzeju krājumu atbilstību normatīvajiem aktiem.

Vairākos muzejos pastāv krāpšanas, muzeja priekšmetu pazušanas, sabojāšanas un saglabātības pakāpes pasliktināšanās risks, jo muzeji neievēro normatīvo aktu prasības attiecībā uz muzeju krājuma uzskaiti, esības pārbaudi, deponēšanu un saglabāšanu.

Tā kā muzeju krājuma priekšmeti netiek uzskaitīti finanšu grāmatvedības uzskaitē, normatīvie akti nosaka stingras prasības attiecībā uz muzeju krājuma uzskaiti krājuma inventāra grāmatās, uzskaites dokumentācijas sagatavošanu un glabāšanu. Tomēr revīzijā tika konstatēts, ka vairākos muzejos šīs prasības netiek ievērotas.

Revīzijas laikā netika atrasti 6% no izlases apjomā iekļautajiem Nacionālā muzeju krājuma priekšmetiem.

Revīzijā tika konstatēti gadījumi, ka muzeja krājuma priekšmeti tiek deponēti (izdoti uz laiku citam muzejam vai institūcijai), nesagatavojot atbilstošu dokumentāciju. Nav izstrādāta muzeju krājuma priekšmetu vērtēšanas kārtība un kritēriji, tāpēc pastāv risks, ka deponētie muzeju krājuma priekšmeti netiks novērtēti to patiesajā vērtībā un

Gada pārskats 2008

priekšmeta sabojāšanas vai zuduma gadījumā muzejam tiks nodarīti materiāli zaudējumi.

Ministru kabineta noteikumi *Par Nacionālo muzeju krājumu* neparedz, cik regulāri jāveic muzeju krājuma esības pārbaude, tāpēc pastāv risks, ka inventāra grāmatās uzrādītais muzeju krājumu skaits neatbilst to daudzumam dabā un muzeju krājuma priekšmeta trūkums netiek laikus konstatēts.

Tā kā revīzijas laikā netika atrasti vairāki muzeju krājuma priekšmeti un Kultūras ministrija nav izstrādājusi un muzeju vadība nav ieviesusi tādu kontroles sistēmu, kas nodrošina normatīvo aktu ievērošanu, muzejos pastāv krāpšanas risks.

Vairākos muzejos krātuves nebija atbilstošas krājumu uzglabāšanai, netika nodrošināti nepieciešamie uzglabāšanas apstākļi un mikroklimats, lai nepieļautu muzeja priekšmetu saglabātības pakāpes pasliktināšanos. Muzeju krājuma priekšmeti tika glabāti muzeja darbinieku darba kabinetos, gaitenēs, palīgtelpās un citās nepiemērotās vietās, nevis krātuvēs.

Vairāku muzeju ēkas un telpas nav aprīkotas ar signalizāciju, kas garantē diennakts apsardzi un ugunsdrošību, tāpat Kultūras ministrija nenodrošina pietiekamu Muzeju valsts pārvaldes uzraudzību, kā arī nepieprasa nepieciešamo informāciju par nozares aktualitātēm un problēmām.

Revīzijā konstatēts, ka arī muzejos kontroles vide ir vāja - muzeju direktori paļaujas uz galvenā krājumu glabātāja darbu, to nepārbaudot, kā arī netiek veikti citi uzraudzības pasākumi.

Revīzija „Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansēto vides projektu plānošanas, uzraudzības un izmaksu efektivitātes nodrošināšanas atbilstība Eiropas Savienības fondu plānošanas dokumentu un normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis - pārliecināties, ka Eiropas Reģionālās attīstības fonda (turpmāk – ERAF) līdzfinansēto vides projektu plānošana, uzraudzība un izmaksu efektivitāte atbilst Eiropas Savienības (turpmāk – ES) fondu plānošanas dokumentu un normatīvo aktu prasībām.

Revīzija tika veikta ES augstāko revīzijas iestāžu Kontaktu komitejas Struktūrfondu trešās darba grupas koordinētās paralēlās revīzijas ietvaros. Revīzijas apjoms un revīzijā izskatāmie jautājumi ir pielāgoti paralēlās revīzijas mērķiem un izskatāmajiem jautājumiem.

Revīzijā tika konstatēts, ka ES struktūrfondu 2004.–2006.gada plānošanas posmā izveidotā vides projektu plānošanas un uzraudzības sistēma nenodrošina plānoto mērķu sasniegšanu ar iespējami zemām izmaksām un īsos termiņos, kā arī dažos gadījumos - projektu atbilstošu atlasī un to īstenošanas uzraudzību.

Politikas plānošanas dokumentos struktūrfondu mērķu sasniegšanas rādītāji ir noteikti pretrunīgi vai nav noteikti vispār, līdz ar to apgrūtinot un dažos gadījumos padarot neiespējamu rezultātu sasniegšanas un politikas īstenošanas efektivitātes izvērtējumu.

Lai gan normatīvie akti paredz, ka Finanšu ministrija atbild par struktūrfondu atbalsta politikas plānošanas un īstenošanas dokumentu izstrādi, bet Vides ministrija nodrošina minēto dokumentu attiecīgo sadaļu sagatavošanu, nebija noteikta iestāžu nepārprotama atbildība par politikas plānošanas un īstenošanas dokumentu gala versiju atbilstību struktūrfondu ieviešanas sistēmas prasībām.

Gada pārskats 2008

Vides nacionālo programmu projektu plānošanai un ieviešanai ES struktūrfondu 2004.–2006.gada plānošanas posmā Vides ministrija bija izstrādājusi komplicētas procedūras, kuras piemēro tikai daļēji, piemēram, tika konstatēti gadījumi, ka struktūrfondu atbalsts piešķirts vides projektiem, kas neatbilst ne Vides ministrijas sākotnēji noteiktajām prasībām, ne vērtēšanas kritērijiem.

Izstrādājot projektu vērtēšanas kritērijus piecām ES struktūrfondu nākamā - 2007.–2013.gada plānošanas perioda aktivitātēm, Vides ministrija nebija novērsusi ES struktūrfondu 2004.–2006.gada plānošanas posma nepilnības.

Revīzijā tika konstatēts, ka, lai gan ES struktūrfondu 2007.–2013.gada plānošanas posma finansējumu bija iespējams apgūt jau no 2006.gada 24.oktobra, daļa politikas plānošanas un īstenošanas dokumentu ir saskaņošanas procesā un projektu īstenošana nav uzsākta, tāpēc nebija iespējams sniegt pilnīgu viedokli par ES struktūrfondu 2007.–2013.gada plānošanas posma dokumentu atbilstību.

Revīzija „Tiesu vienotās informatīvās sistēmas izveidošana, darbība un uzturēšana”

Revīzijas mērķis – iegūt pārliecību, ka Tiesu vienotās informatīvās sistēmas izveidošana, darbība un uzturēšana atbilst normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Tieslietu ministrija nav nodrošinājusi kontroli pār laiku no 1998.gada līdz 2007.gadam īstenotā projekta *Tiesu informatīvā sistēma* realizāciju un noslēgto līgumu atsevišķu nosacījumu izpildi.

Revīzijā konstatēts, ka 2000.gada 16.maijā, kā arī 2005.gada 18.februārī valsts akciju sabiedrības „Tiesu namu aģentūra” slēgtie līgumi ir devuši tiesības komercsabiedrībai izmantot par valsts līdzekļiem izveidotajā datubāzē esošos datus komerciāliem mērķiem bez saskaņošanas ar Tieslietu ministriju.

Valsts akciju sabiedrība „Tiesu namu aģentūra” un komercsabiedrības kopīgi izveidotajā Tiesiskās informācijas datubāzē, kas tika apkalpota un izmantota paralēli Tiesu informatīvās sistēmas realizācijai, revidējamā laika posmā bija publiski pieejami tiesu administratīvo lietu, civillietu un krimināllietu tiesu nolēmumi, kuri saturēja tiesvedībā iesaistīto pušu personu datus, tādējādi netika ievēroti likuma *Par tiesu varu* un Fizisko personu datu aizsardzības likuma nosacījumi.

2006.gada decembrī Tieslietu ministrija ir veikusi norēķinus ar piegādātāju par datortehnikas piegādi un uzstādīšanu par Ls 368 tūkst., taču līdz 2007.gada 1.oktobrim Latvijas tiesām iegādātā datortehnika Ls 217 tūkst. vērtībā vēl nebija piegādāta un uzstādīta. Šādi rīkojoties, Tieslietu ministrija nebija ievērojusi Likuma par budžetu un finanšu vadību prasības un tās rīcība ar budžeta līdzekļiem Ls 217 tūkst. apjomā nav bijusi ekonomiska un efektīva, jo deviņus mēnešus datortehnika tika uzglabāta noliktavā pie viena no piegādātājiem.

Laikā no 2002. līdz 2004.gadam Tieslietu ministrija bija veikusi pasūtījumus un samaksu par Tiesu informatīvās sistēmas datu apmaiņas moduļu ar citām valsts institūcijām izstrādi, taču šie moduļi praksē nav izmantojami, jo 2007.gada beigās vēl arvien nebija panākta starpresoru vienošanās par datu apmaiņu. Neefektīvi ir izlietoti valsts budžeta līdzekļi vismaz Ls 151 tūkst. apjomā.

Lai gan Tiesu informatīvā sistēma nodrošina valstij būtiskas informācijas apstrādi un ir valsts informācijas sistēma, tā, neievērojot Ministru kabineta *Valsts informācijas sistēmu reģistrācijas noteikumu* prasības, nav reģistrēta valsts informācijas sistēmu reģistrā.

Gada pārskats 2008

Tieslietu ministrija, neizstrādājot Tiesu informatīvās sistēmas drošības politiku, drošības noteikumus un drošības riska pārvaldības plānus, nebija ievērojusi Ministru kabineta noteikumu *Valsts informācijas sistēmu vispārējās drošības prasības* nosacījumus, tā apdraudot Tiesu informatīvās sistēmas drošību.

Revīzija „Valsts aģentūras „Mājokļu aģentūra” valdījumā esošo valsts dzīvojamo māju, to domājamo daļu vai dzīvokļu īpašumu atsavināšana un apsaimniekošana pēc 2006.gada 1.septembra”

Revīzijas mērķis - iegūt pārliecību, ka valsts aģentūras „Mājokļu aģentūra” (turpmāk - Mājokļu aģentūra) valdījumā esošo valsts dzīvojamo māju, to domājamo daļu vai dzīvokļu īpašumu atsavināšana un apsaimniekošana pēc 2006.gada 1.septembra atbilst normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Mājokļu aģentūra nenodrošina tai uzticēto funkciju izpildi.

Lai gan Mājokļu aģentūras nolikumā ir noteikta funkcija pabeigt valsts dzīvojamo māju privatizāciju un organizēt valsts dzīvojamā fonda nodošanu pašvaldībām saskaņā ar likumu *Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju*, laikā no 2006.gada 1.septembra līdz 2007.gada 31.augustam tā nav piedāvājusi pašvaldībām valsts dzīvojamās mājas pārņemt savā valdījumā, kā arī nav ierosinājusi atsavināt tās valdījumā esošos brīvos dzīvokļus.

Revidējamā laika posmā Mājokļu aģentūras valdījumā bija 4090 dzīvokļi, kuru īrnieki atteikušies tos privatizēt, taču Mājokļu aģentūra revidējamā laika posmā nav piedāvājusi pašvaldībām pārņemt savā īpašumā nevienu no šiem neprivatizētajiem dzīvokļiem.

Gadījumos, kad ir saņemts īrnieku atsavināšanas ierosinājums, Mājokļu aģentūra nav laikus sagatavojusi Ministru kabineta rīkojumu projektus par dzīvokļu atsavināšanu vai atteikumu atsavināt.

Līdz 2007.gada 31.augustam Mājokļu aģentūras valdījumā bija 18 brīvi dzīvokļi, kuri atsavināmi saskaņā ar Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likumu, taču laikā no 2006.gada 1.septembra līdz 2007.gada 31.augustam Mājokļu aģentūras direktors nav pieņēmis nevienu lēmumu par brīvo dzīvokļu atsavināšanas ierosināšanu.

Ministru kabineta noteikumos ir noteikts, ka Mājokļu aģentūras pienākums ir pārvaldīt un apsaimniekot privatizējamo dzīvojamo māju, līdz dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu savā ziņā pārņem privatizēto objektu īpašnieki.

Mājokļu aģentūra tās valdījumā esošo valsts dzīvojamo māju apsaimniekošanu un pārvaldīšanu ir organizējusi, slēdzot līgumus ar fiziskām un juridiskām personām, taču nebija noteikusi dzīvojamo māju apsaimniekotāju atlases kritērijus, kā arī nav pievērsusi pietiekamu uzmanību tās valdījumā esošo māju apsaimniekošanas kvalitātei, jo nav kontrolējusi ēku uzturēšanu, kā arī nav pieprasījusi no apsaimniekotājiem informāciju par to faktisko stāvokli.

Revīzija „Publisko iepirkumu likuma prasību un valsts līdzekļu efektīvas izmantošanas principa ievērošana autoceļu atjaunošanai un Satiksmes ministrijas darbības nodrošināšanai”

Revīzijas mērķis - izvērtēt Publisko iepirkumu likuma prasību un valsts līdzekļu efektīvas izmantošanas principa ievērošanu autoceļu atjaunošanai un Satiksmes ministrijas darbības nodrošināšanai.

Gada pārskats 2008

Revīzijā tika konstatēts, ka Satiksmes ministrija ir neefektīvi izlietojusi valsts budžeta līdzekļus.

Valsts autoceļu atjaunošanai piešķirtais finansējums ir pastāvīgi palielināts. Salīdzinājumā ar 2004.gadu 2007.gadā finansējums bija pieaudzis 2,7 reizes, bet valsts autoceļu finansējuma izlietojuma galvenā virziena - melno segumu atjaunošanas - apjoms šajā laika posmā bija pieaudzis tikai 2,1 reizi. Tas norādīja uz valsts autoceļu atjaunošanas darbu līgumcenu būtisku pieaugumu.

Valsts autoceļu atjaunošanas darbu līgumcenas ietekmē nepietiekama konkurence starp būvniecības firmām – 39,6% gadījumu no visiem revidējamajā laika posmā veiktajiem valsts autoceļu atjaunošanas, projektēšanas un būvuzraudzības iepirkumiem piedāvājumu iepirkumu konkursā bija iesniedzis tikai viens pretendents.

Izlasē iekļauto valsts autoceļu atjaunošanas un uzturēšanas iepirkumu gadījumā valsts akciju sabiedrība „Latvijas Valsts ceļi” (turpmāk – Latvijas Valsts ceļi) publisko iepirkumu ir veikusi atbilstoši Publisko iepirkumu likumā noteiktajām procedūrām, tomēr nepietiekamas konkurences apstākļos likumā noteikto procedūru piemērošana nenodrošināja šajā likumā noteiktā mērķa – efektīvi izmantot valsts līdzekļus – sasniegšanu.

Konkurenci ietekmēja arī atsevišķu būvniecības firmu dominējošais stāvoklis tirgū dažādās autoceļu apsaimniekošanas apakšnozarēs – revidējamajā laika posmā līgumi par 84,3% apjoma izpildi tika noslēgti ar 11 kapitālsabiedrībām, līgumi par 65,8% apjoma izpildi noslēgti ar piecām kapitālsabiedrībām, savukārt 52,4% no valsts autoceļu atjaunošanas darbiem veica viena kapitālsabiedrība. Finansējuma valsts autoceļu atjaunošanai būtiskais pieaugums un būvdarbu koncentrēšana dažu izpildītāju kompetencē devusi iespēju izpildītājiem izmantot situāciju, nepamatoti paaugstinot pakalpojumu cenas, piemēram, atkārtotu atklātu konkursu gadījumā pretendenti spējuši piedāvāt pat par 24% zemāku cenu nekā sākotnēji.

Valsts autoceļu uzturēšanas jomā konkurence bija faktiski likvidēta, jo 2004. – 2006.gadā, apvienojot četras kapitālsabiedrības, Satiksmes ministrija ir izveidojusi vienu uzņēmumu – valsts akciju sabiedrību „Latvijas autoceļu uzturētājs” (turpmāk – Latvijas autoceļu uzturētājs) -, kas vienīgais ir veicis valsts autoceļu ikdienas uzturēšanas darbus.

2007.gadā rīkotajā atklātajā konkursā par valsts autoceļu uzturēšanu uz nākamajiem septiņiem gadiem konkursa piedāvājumu iesniedza tikai Latvijas autoceļu uzturētājs, ar kuru tika noslēgti līgumi par Ls 328,6 milj. Latvijas autoceļu uzturētāja piedāvātā cena par Ls 45,3 milj. pārsniedza paredzamo līgumcenu, tomēr līgums par piedāvāto cenu tika noslēgts.

Revīzijas laikā tika konstatēts, ka Latvijas Valsts ceļi nav veikuši līgumcenu plānošanu atbilstoši *Vadlīniju valsts autoceļu finansēšanas programmu izstrādāšanai* prasībām un nav nodrošinājuši vienotu pieeju līgumcenu aprēķiniem.

Pieņemot lēmumus par finansējuma palielināšanu plānoto un pretendentu piedāvāto līgumcenu neatbilstības gadījumos, Satiksmes ministrijas amatpersonas, kurām nebija attiecīga pilnvarojuma, atļāvušas Latvijas Valsts ceļiem palielināt finansējumu atsevišķiem autoceļu atjaunošanas iepirkumiem Ls 5,6 milj. apmērā.

Satiksmes ministrija nav veikusi valsts budžeta finansēto autoceļu atjaunošanas būvdarbu pārbaudes un uzraudzību to izpildes vietās, tādējādi nenodrošinot uzticēto funkciju izpildi, tāpat ministrija nebija nodrošinājusi publiskā iepirkuma veikšanu atbilstoši

Gada pārskats 2008

normatīvo aktu prasībām un ir radījusi situāciju, ka valsts budžeta līdzekļi iepirkumu veikšanā tiek izlietoti neefektīvi.

Pārbaudot iepirkumu veikšanas atbilstību Publisko iepirkumu likumam, revīzijā konstatēts, ka trīs iepirkumu gadījumā Ls 110 tūkst. apmērā Satiksmes ministrija ir pārkāpusi Publisko iepirkumu likumā noteiktās procedūras, kas nodrošina lēmumu pieņemšanas izsekojamību.

Izvērtējot iepirkumu veikšanas lietderību un valsts budžeta līdzekļu izlietošanas efektivitāti, revīzijā izlases veidā revidenti analizēja 12 iepirkumus Ls 242 tūkst. vērtībā jeb 37% no visiem revidējamajā laika posmā veiktajiem iepirkumiem. Tika konstatēts, ka Ls 104 tūkst. izlietoti pasākumiem, kas neatbilst Satiksmes ministrijas nolikumā noteiktajām funkcijām, Ls 100 tūkst. izlietojums atbilst Satiksmes ministrijas nolikumā noteiktajām funkcijām, uzdevumiem un kompetencei, bet ir atzīstami par dārgu, Ls 3870 izlietoti nenotikuša darījuma apmaksai, kas norāda uz krāpšanu valsts budžeta līdzekļu izlietošanā.

Revīzija „Valsts aģentūras „Maksātnespējas administrācija” noteikto funkciju un uzdevumu izpilde”

Revīzijas mērķis - gūt pārlicību par valsts aģentūras „Maksātnespējas administrācija” (turpmāk – Maksātnespējas administrācija) noteikto funkciju un uzdevumu izpildi.

Revīzijā tika konstatēts, ka Maksātnespējas administrācija nepietiekami uzrauga administratoru darbību un tās atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Analizējot vairākus maksātnespējas procesus, tika konstatēts, ka lietās nav pamatojošo dokumentu kopiju, kas apliecinātu maksātnespējīgo uzņēmumu darbinieku prasījumu aprēķinu atbilstību un ticamību.

Revīzijā arī tika konstatēts, ka no izlasē iekļauto maksātnespējīgo uzņēmumu darbinieku prasījumiem 91% gadījumu administratoriem ir pieprasīts iesniegt precizējumus un labojumus kopsummā par Ls 17 tūkst., tai skaitā par Ls 9797 summas ir samazinātas un par Ls 7348 - palielinātas.

Maksātnespējas likums nosaka, ka maksātnespējas administrators var būt fiziska persona, kuras kvalifikāciju apliecina sertifikāts. Revīzijā tika konstatēti maksātnespējas procesi, kuri uzsākti pirms Maksātnespējas likuma spēkā stāšanās un kuros administrators ir fiziska persona bez sertifikāta vai arī juridiska persona.

Revīzijā tika konstatēti arī vairāki maksātnespējas procesi, par kuru gaitu ne Maksātnespējas administrācijā, ne Tieslietu ministrijas arhīvā, ne Latvijas Valsts arhīvā, ne apgabaltiesās nav informācijas, līdz ar to šo procesu virzība nav uzraudzīta.

Lai gan Administratoru uzraudzības plānā bija noteikts veikt dažādas administratoru darbības uzraudzības pārbaudes, tās tika veiktas nepilnīgi vai arī iekšējo normatīvo aktu nepilnību dēļ netika dokumentētas, tāpēc nav identificējamās un, iespējams, vispār netiek veiktas.

Maksātnespējas administrācijā nebija arī noteikta kārtība, kādā tiek veikta maksātnespējīgo uzņēmumu uzraudzības lietu, kas glabājamās īslaicīgi, uzglabāšana. Šāda situācija ir sekmējusi to, ka lietās ietvertā dokumentācija ir bijusi nepilnīga un kļūdaina.

Gada pārskats 2008

Revīzija „Valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” saimnieciskās darbības ieņēmumu atbilstības darbības nodrošināšanai un valsts budžeta dotācijas aviācijas drošības, glābšanas un medicīniskās palīdzības nodrošināšanas nepieciešamības izvērtējums”

Revīzijas mērķis – izvērtēt valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” (turpmāk – lidosta „Rīga”) saimnieciskās darbības ieņēmumu atbilstību darbības nodrošināšanai un valsts budžeta dotācijas aviācijas drošības, glābšanas un medicīniskās palīdzības nodrošināšanai nepieciešamību.

Revīzijā tika konstatēts, ka lidosta „Rīga” saimnieciskās darbības rentabilitāti veicina ar valsts budžeta dotācijas palīdzību

Ievērojot lidostas „Rīga” lūgumu un pamatojoties uz Informācijas atklātības likumā un Komerclikumā paredzēto komercnoslēpuma aizsardzību, Valsts kontrole noteica informācijas pieejamības ierobežojumus būtiskam revīzijas ziņojumā iekļautās informācijas apjomam. Noteiktie informācijas pieejamības ierobežojumi liedz atklāt sabiedrībai pilnīgu lidostas „Rīga” saimnieciskās darbības ainu, bet ļāva sniegt vien vispārīgu priekšstatu par revīzijas rezultātiem.

Revīzijā tika konstatēti riski, kas saistīti ar 2004. – 2007. gadā pārvadāto pasažieru skaita pieaugumu un pastāvīgu lidostas „Rīga” aviācijas ieņēmumu par vienu pārvadāto pasažieri samazināšanos, kas kā vienu no saimnieciskās darbības rentabilitātes veicināšanas iespējām liek pieprasīt valsts budžeta dotāciju pastāvīgi pieaugošā apmērā.

Lidostas „Rīga” peļņa bez valsts budžeta dotācijas 2007. gadā būtu bijusi Ls 607 tūkst. jeb 24,7% no gada pārskatā uzrādītās peļņas.

Lidostas „Rīga” saimniecisko darbību būtiski ir ietekmējusi Satiksmes ministrijas un lidostas „Rīga” noteiktā un piemērotā tarifu politika.

Aviosabiedrībām par lidostas pakalpojumiem ir piešķirtas būtiska apjoma atlaides, tāpēc lidostas „Rīga” ieņēmumi 2007. gadā bija samazinājušies vairāk nekā par Ls 11 milj.

Ja minētās apjoma atlaides aviosabiedrībām tika piešķirtas ar mērķi palielināt pasažieru skaitu un šo atlaižu piešķiršana varēja dot ieguldījumu Latvijas tautsaimniecības attīstībā, tad revīzijā tika konstatēti arī vairāki citi satiksmes ministrijas un lidostas „Rīga” lēmumi un rīcība, kas liedza lidostai gūt būtiskus papildu ieņēmumus vai arī radīja zaudējumus.

Valsts kontrole secināja, ka valsts budžeta dotācija lidostas „Rīga” drošības pasākumu finansēšanai nepilnu Ls 8 milj. apmērā 2007. un 2008. gadā tika pieprasīta nepamatoti, jo aviācijas nozari regulējošajos Latvijas Republikas normatīvajos aktos lidostas „Rīga” drošības pasākumi netiek definēti kā valsts uzdevumi un valsts uzdevuma izpilde tai netiek deleģēta. Drošības prasības lidlaukam nosakošie normatīvie akti paredz, ka lidlauks pakalpojumus sniedz par maksu. Savukārt Eiropas Savienības regula, kas paredz dalībvalstīm iespēju noteikt, kādos apstākļos un apmērā drošības pasākumu izmaksas būtu jāsedz valstij, lidostām, aviosabiedrībām, citām atbildīgām aģentūrām vai lietotājiem, tika pieņemta tikai 2008. gadā, bet Latvijas normatīvie akti šādu regulējumu joprojām neparedz.

Valsts kontrole ir konstatējusi, ka Latvijai tuvākā reģiona valstīs – Igaunijā, Lietuvā, Somijā, Zviedrijā, Polijā, kā arī Čehijā un Ungārijā – lidostu drošības pasākumu nodrošināšanai valsts budžeta dotācijas nav piešķirtas.

Gada pārskats 2008

Revīzijā tika atklāts, ka lidosta „Rīga” valsts budžeta dotāciju drošības pasākumu finansēšanai ir pieprasījusi nepamatoti lielā apmērā. Tā, piemēram, 2007.gadā Ls 500 tūkst. ir pieprasīti „putnu draudu” novēršanai, bet līdz 2008.gada 1.oktobrim atbilstoši pieprasītajam mērķim bija izlietoti vien Ls 5000 jeb 1% no piešķirtajiem līdzekļiem. 2008.gadā kapitālajiem izdevumiem pieprasīti Ls 2 milj., taču 2008.gada deviņos mēnešos izlietoti vien Ls 61 tūkst. jeb 3,1% no piešķirtajiem līdzekļiem. Savukārt darbinieku apģērbu tīrīšanai 2008.gadam pieprasīti par Ls 44 tūkst. vai 16 reizes vairāk līdzekļu, nekā izlietots 2007.gadā, bet 2008.gada pirmajā pusgadā izlietoti Ls 1352 jeb 2,8% no piešķirtajiem līdzekļiem.

Valsts kontrole konstatējusi arī gadījumus, ka valsts budžeta dotācija izlietota neatbilstoši pieprasījuma mērķiem. Piemēram, ar drošības nodrošināšanu nesaistītiem mērķiem izlietots Ls 261 tūkst., novirzot tos tranzīta pasažieru gaitēņa izbūvei, kas sākotnēji nebija iekļauts Ziemeļu termināļa izbūves projektā, bet atzīts par nepieciešamu pēc termināļa pabeigšanas.

Revīzijā arī tika atklāts, ka 2007.gadā, apturot toreizējo lidostas „Rīga” attīstības plānu, nosakot ar būtiski lielāka pasažieru skaita apkalpošanu saistītus plānus un veicot līdz tam uzsākto projektēšanas darbu grozījumus, lidosta „Rīga” ir cietusi zaudējumus aptuveni Ls 1 milj. apmērā.

Revīzija „Aizsardzības ministrijas un tās padotības iestāžu darbības likumā, nodrošinot valsts militāro objektu atbilstību vides aizsardzības prasībām”

Revīzijas mērķis – iegūt pārlicību, ka Aizsardzības ministrijas izstrādātie normatīvie akti un to piemērošana nodrošina caurskatāmu vides aizsardzības sistēmu valsts militārajos objektos.

Revīzijā tika konstatēti trūkumi bīstamo atkritumu apsaimniekošanas uzraudzībā Nacionālajos bruņotajos spēkos.

Aizsardzības ministrija, veidojot un izstrādājot valsts aizsardzības sektora vides politiku, nav nodrošinājusi politikas ieviešanas uzraudzību un ir pieļāvusi, ka Nacionālajos bruņotajos spēkos nav ieviesta 2005.gadā plānošanas dokumentos paredzētā vides pārvaldības sistēma, kā arī nav izveidota Nacionālo bruņoto spēku bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēma.

Revīzijā tika konstatēts, ka Nacionālo bruņoto spēku vienībās nav nodrošināta savlaicīga bīstamo atkritumu nodošana pārstrādes uzņēmumiem un ir pieļauta to uzglabāšana Nacionālo bruņoto spēku vienību teritorijās ilgāk par 12 mēnešiem, tādējādi neievērojot vairāku normatīvo aktu prasības.

Nacionālo bruņoto spēku vienībās esošās bīstamo atkritumu uzglabāšanas vietas nav aprīkotas atbilstoši Aizsardzības ministrijas reglamentā *Bīstamo vielu glabāšana* noteiktajai kārtībai, piemēram, tikai vienā no revīzijas izlasē iekļautajām vienībām bija izvietots personīgais aizsargaprīkojums, kā arī uz konteineriem nebija norādīts ne to saturs, ne glabāšanas uzsākšanas laiks.

Vairākas Nacionālo bruņoto spēku vienības nebija saņēmušas normatīvajos aktos noteiktās atļaujas bīstamo atkritumu apsaimniekošanai un piesārņojošās darbības veikšanai.

Revīzijā arī konstatēts, ka nav izdots Aizsardzības ministrijas normatīvais akts, kas noteiktu vienotu ministrijas un tās padotības iestāžu rīcībā esošo nolietoto un nederīgo materiāli tehnisko līdzekļu un bīstamo atkritumu iznīcināšanas un utilizācijas kārtību,

Gada pārskats 2008

informācijas apriti un sadarbību starp Aizsardzības ministrijas padotības iestādēm atkritumu apsaimniekošanas jomā.

Aizsardzības ministrija un tās padotības iestāde - Aizsardzības īpašumu valsts aģentūra -, laikus nepieņemot lēmumu par tālāku rīcību ar nolietotajiem metāllūžņiem, bīstamām ķīmiskām vielām un lielu daudzumu nederīgu transportlīdzekļu, ir pieļāvusi to nepamatotu uzkrāšanu Nacionālo bruņoto spēku vienību teritorijās. Piemēram, divu Nacionālo bruņoto spēku vienību teritorijās ir uzkrāti kopumā 987 transportlīdzekļi, kas revidējamā laika posmā netika izmantoti Nacionālo bruņoto spēku uzdevumu izpildei.

Revīzija „Valsts īpašuma objektu privatizācijas procesā iegūto un valsts īpašuma privatizācijas fondā iemaksāto līdzekļu uzkrāšanas, pārvaldīšanas un izlietošanas atbilstība spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem”

Revīzijas mērķis – pārlicināties, vai valsts īpašuma privatizācijas procesā iegūtie naudas līdzekļi un valsts īpašuma privatizācijas fondā ieskaitītie līdzekļi tiek uzkrāti, pārvaldīti un izlietoti atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Revīzijā tika konstatēts, ka valsts īpašuma privatizācijas fonda izveidošanas mērķi nav sasniegti.

Lai gan normatīvie akti paredz, ka valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizācijas rezultātā iegūtie līdzekļi ieskaitāmi privatizācijas fondā, kas izlietojams konkrētu, precīzi formulētu mērķu sasniegšanai (piemēram, uzņēmējdarbības atbalstam, ilgtermiņa kredītresursu un ilgtermiņa stabilizācijas rezerves veidošanai), tomēr vairāk nekā 80% jeb Ls 78,5 milj. līdzekļu ir novirzīti tādu darbību finansēšanai, kas ir plānojamas un iekļaujamas ikgadējā valsts budžetā.

Izmantojot normatīvajos aktos sniegto iespēju atskaitīt Ministru kabineta noteiktus izdevumus pirms privatizācijas procesā iegūto līdzekļu ieskaitīšanas valsts īpašuma privatizācijas fondā, trīs gadu un sešu mēnešu laikā fondā faktiski ir ieskaitīti tikai aptuveni 16% jeb Ls 14,9 milj. no valsts īpašumu privatizācijā iegūtajiem naudas līdzekļiem.

Tā, piemēram, 2005.gadā, pamatojoties uz Ministru kabineta rīkojumiem, vairāk nekā Ls 200 tūkst. ir novirzīti sabiedrības integrācijas nozaru projektu īstenošanai, kā arī Ls 250 tūkst. ir novirzīti lekšlietu ministrijas sporta kompleksa būvniecībai. 2006.gadā Ls 4,6 milj. ar Ministru kabineta rīkojumu ir piešķirti Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldei Liepājas ostas padziļināšanai, savukārt Ventspils brīvdostas pārvaldei ir piešķirts Ls 1 milj. Ventspils ostas padziļināšanai. 2007.gadā ar Ministru kabineta rīkojumu Ls 1,5 milj. ir piešķirti valsts aģentūrai „Materiālās rezerves” administratīvo pārkāpumu lietās izņemto transportlīdzekļu nogādāšanai un glabāšanai, bet 2008.gadā ar Ministru kabineta rīkojumu dažādām iestādēm ir piešķirti kopsummā Ls 1,9 milj. Latvijas Republikas proklamēšanas 90.gadadienas pasākumu īstenošanai.

Lai gan jau kopš 2004.gada 22.oktobra valsts akciju sabiedrība „Privatizācijas aģentūra” ir mainījusi statusu no bezpeļņas organizācijas uz valsts akciju sabiedrību, revidējamā laika posmā tā ir piemērojusi bezpeļņas organizācijas ieņēmumu – izdevumu uzskaitē raksturīgu grāmatvedības uzskaites politiku, kā rezultātā tika mākslīgi samazināts neto apgrozījuma un uzņēmuma ienākuma nodokļa apmērs. Neiekļaujot neto apgrozījumā visus ieņēmumus no pamatdarbības un neievērojot Ministru kabineta noteikumus, 2007.gadā valsts akciju sabiedrība „Privatizācijas aģentūra” nebija nodrošinājusi dividenžu Ls 566 tūkst. apmērā ieskaitīšanu Valsts kasē.

Gada pārskats 2008

Revīzijā arī konstatēts, ka valsts akciju sabiedrības „Privatizācijas aģentūra” norēķinu kontā bez kustības ilgstoši atrodas naudas līdzekļi – 2005. un 2006.gadā vairāk nekā Ls 4 milj., 2007.gadā vairāk nekā Ls 27,6 milj. un 2008.gada pirmajā pusgadā vairāk nekā Ls 26,1 milj., kas neradīja pārliecību par šāda apjoma līdzekļu nepieciešamību aģentūras regulāro darbību nodrošināšanai.

Revīzija „Ekonomikas ministrijas un valsts aģentūras „Latvijas investīciju un attīstības aģentūra” darbības izvērtējums uzņēmējdarbības (komercdarbības) attīstības veicināšanai”

Revīzijas mērķis – iegūt pārliecību, ka Ekonomikas ministrijas noteiktie un valsts aģentūras „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra” īstenotie pasākumi un atbalstītie projekti sekmē uzņēmējdarbības attīstību, lai nodrošinātu politikas dokumentos noteikto mērķu sasniegšanu.

Revīzijā konstatēts, ka valsts aģentūras „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra” izveidotā valsts budžeta dotācijas un Eiropas Savienības struktūrfondu administrēšanas sistēma pilnībā nenodrošina politikas plānošanas dokumentos noteikto mērķu sasniegšanu.

Pieļaujot atšķirības starp *Vienotajā programmdokumentā* un *Programmas papildinājumā* noteiktajām uzraudzības rādītāju vērtībām un politikas plānošanas dokumentā noteiktajām darbības rādītāju vērtībām, nav nosakāmi patiesie politikas mērķu sasniegšanas rādītāji.

Tautsaimniecības izvērtēšana prioritāro nozaru noteikšanai tiek plānota tikai 2009.gadā, tāpēc nebija iespējams izpildīt plānošanas dokumentos paredzētos pasākumus prioritāro nozaru attīstībai un atbalsts lielā mērā tika piešķirts, pamatojoties uz dažādu nozaru komersantu pašiniciatīvu.

Revīzijā tika konstatēts, ka arī tiešo ārvalstu investīciju mērķtiecīga piesaiste ir apgrūtināta, jo nebija noteikti mērķi un darbības virzieni to novirzīšanai. Tiešo ārvalstu investīciju piesaistes pamatnostādnes bija plānots apstiprināt tikai 2008.gada nogalē.

Revīzija „Akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” rīcības ar tai valdījumā un pārvaldībā nodoto valsts īpašumu atbilstība normatīvo aktu prasībām un Zemkopības ministrijas darbības izvērtējums akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” uzraudzībā”

Revīzijas mērķis - iegūt pārliecību, ka akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži” (turpmāk – Latvijas valsts meži), īstenojot valsts meža īpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, nodrošina valsts meža vērtības saglabāšanu, vairošanu un ienākumus meža īpašniekam – valstij, kā arī Zemkopības ministrija nodrošina Latvijas valsts mežu uzraudzību un ieņēmumus valsts budžetā.

Revīzijā tika konstatēts, ka Zemkopības ministrija nav pietiekami uzraudzījusi Latvijas valsts mežu darbību attiecībā uz valsts budžetā veicamajiem maksājumiem, pamatkapitāla izmaiņām un noteikto mērķu sasniegšanu.

Nosakot valsts budžetā ieskaitāmā maksājuma apjomu, Zemkopības ministrija nav izvērtējusi un pamatojusi ne valstij pienākošos līdzekļu no valsts mežu produkcijas atsavināšanas apmēru, ne dividendēs izmaksājamās peļņas daļas lielumu, tajā skaitā nav ņēmusi vērā arī tiesību aktā noteiktos faktoros - mežaudžu platību, kvalitāti, produktivitāti un meža infrastruktūru.

Gada pārskats 2008

Tā rezultātā, sākot ar 2004.gadu, minēto valsts budžetā veikto maksājumu apmērs būtiski atpalika no peļņas pieauguma dinamikas - 2004. – 2005.gadā maksājumi pat samazinājās, bet Latvijas valsts mežu rīcībā tika atstāti ievērojami naudas līdzekļi.

2007.gadā Latvijas valsts mežu peļņa bija Ls 92,7 milj., tai skaitā valsts budžetā tika iemaksāti Ls 28,7 milj., bet Ls 64 milj. tika izmantoti Latvijas valsts mežu pamatkapitāla palielināšanai. Savukārt līdz 2007.gada beigām Latvijas valsts meži depozītos un vērtspapīros bija ieguldījuši Ls 79 milj., no kuriem līdz 2007.gadam uzkrāti Ls 24,3 milj., bet 2007.gada laikā depozītos un vērtspapīros papildus tika ieguldīti Ls 54,7 milj.

Nosakot nepamatoti mazus Latvijas valsts mežu valsts budžetā veicamos maksājumus, Zemkopības ministrija nav aizstāvējusi valsts intereses, lai valsts gūtu tai pienākošos labumu no sava īpašuma lietošanas un pārdošanas, savukārt Latvijas valsts mežu pamatkapitāls no dibināšanas brīža ir palielināts no Ls 1 milj. līdz Ls 132 milj., neizvērtējot Latvijas valsts mežu pamatkapitāla izmaiņu nepieciešamību.

Zemkopības ministrija arī nav noteikusi Latvijas valsts mežu ekonomisko, vides un sociālo mērķu sasniegšanu raksturojošos rādītājus un nav uzraudzījusi kapitālsabiedrībai noteikto mērķu sasniegšanu, tāpēc nebija iespējams pārliecināties par Latvijas Meža politikas īstenošanu attiecībā uz valsts mežiem un meža zemēm.

Latvijas valsts mežu padomes locekļus Zemkopības ministrija bija iecēlusi, pamatojoties uz politiskiem apsvērumiem un neizvērtējot pretendentu profesionālo kvalifikāciju, tādējādi veicinot valsts interesēm neatbilstošu lēmumu pieņemšanu attiecībā uz kapitālsabiedrības peļņas sadali.

Atlīdzību Latvijas valsts mežu padomes locekļiem Zemkopības ministrija bija noteikusi procentuāli no Latvijas valsts mežu valdes priekšsēdētāja atlīdzības, tā radot situāciju, ka padomes locekļi lēmumu par valdes atlīdzības noteikšanu, iespējams, ir pieņēmuši, pastāvot amatpersonu interešu konfliktam, turklāt padomes locekļiem mēneša atlīdzība ir izmaksāta neatkarīgi no tā, vai padomes loceklis ir piedalījies kapitālsabiedrības padomes sēdē.

Revīzijā tika atklātas arī Latvijas valsts mežu iekšējās kontroles nepilnības. Tā, piemēram, Latvijas valsts mežu saimnieciskās darbības datu informācijas sistēmā tika konstatētas būtiskas neatbilstības starp faktiski izcirsto un sākotnēji novērtēto apaļo kokmateriālu apjomu, analizējot katru cirstu atsevišķi, – līdz 76 reizēm. Konstatētas arī neatbilstības starp informācijas sistēmu datiem par 2006.gada un 2007.gada kokmateriālu pārdošanas apjomiem attiecīgi 112 902 m³ un 219 879 m³ apmērā.

Revīzija „Rīgas pilsētas attīstības fonda darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis - gūt pārliecību, ka Rīgas domes izveidotais Rīgas pilsētas attīstības fonds un tā darbība atbilst normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Rīgas domes rīcība ar Rīgas pilsētas attīstības fondu neatbilst normatīvo aktu prasībām.

Rīgas dome, nosakot Rīgas pilsētas attīstības fondu kā speciālā budžeta līdzekļus, nav ievērojusi Likuma par budžetu un finanšu vadību nosacījumus, kas noteic, ka speciālais budžets ir budžeta daļa, kuru veido ar likumu īpašiem mērķiem iezīmēti ieņēmumu avoti. Fondu veidojošie ieņēmumu avoti 2006.gadā nebija noteikti likumā paredzētajā kārtībā

Gada pārskats 2008

un līdz ar to fondā ieskaitītajiem līdzekļiem – vienreizējai maksai pilsētas infrastruktūras attīstībai un nomas maksai – nebija likumīga pamata.

Rīgas dome, izdodot *Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus*, kuros noteica vienreizējo maksu infrastruktūras attīstībai kā obligātu maksājumu ikvienai personai, kura pilsētas teritorijā ir paredzējusi īstenot būvniecības ieceri, nav ievērojusi Valsts pārvaldes iekārtas likumu, kas noteica, ka iestādes rīcībai jāatbilst tiesību normām un tā darbojas noteikto pilnvaru ietvaros. Minētie noteikumi nebija izdoti, pamatojoties uz normatīvo aktu, kas reglamentē pašvaldības tiesības noteikt maksas pakalpojumu.

Pārbaudot, kā iekasēti *Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos* paredzētie obligātie maksājumi, tika konstatēts, ka Rīgas dome nav ievērojusi likuma *Par nodokļiem un nodevām* prasību, kas paredzēja, ka šādus maksājumus var iekasēt tikai tad, ja tas ir paredzēts konkrētajā likumā. Tādējādi 2006.gadā Rīgas dome nelikumīgi ir iekasējusi vienreizējo maksu infrastruktūras attīstībai Ls 1 milj. apmērā.

Rīgas domē nebija izstrādāta vienota kontroles sistēma, kas noteiktu atbildīgo institūciju kompetenču sadali Rīgas pilsētas attīstības fonda līdzekļu izlietojuma kontroles jomā. Tāpēc Rīgas domes prezidijs 2006.gadā, pieņemot lēmumus par Rīgas pilsētas attīstības fonda līdzekļu izlietojumu, ir piešķīris līdzekļus dažādiem projektiem, kas neatbilst Rīgas pilsētas attīstības fonda nolikumā noteiktajiem mērķiem

Revīzija „Rīgas rajona Baložu pilsētas pašvaldības zemes īpašumu ieguldīšanas komercsabiedrībās atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis – iegūt pietiekamu pārliecību par Rīgas rajona Baložu pilsētas pašvaldības zemes īpašumu ieguldīšanas kapitālsabiedrībās atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Baložu pilsētas pašvaldība, ieguldot tai piederošos nekustamos īpašumus 101,1 ha platībā ar kopējo vērtību Ls 839 tūkst. privātās kapitālsabiedrībās, ir pārkāpusi normatīvajos aktos noteikto par publiskās personas iesaistīšanos komercdarbībā, par pašvaldības īpašuma izmantošanas mērķiem un lēmumu pieņemšanas kārtību.

Lemjot par 26 pašvaldības zemes īpašumu ieguldīšanu 11 privāto kapitālsabiedrību pamatkapitālā un iesaistoties komercdarbībā, Baložu pilsētas pašvaldība nav ievērojusi likuma *Par pašvaldībām* nosacījumus.

Revīzijā konstatēts, ka, iesaistoties komercdarbībā, kuras mērķis ir peļņas gūšana no dzīvojamo māju un dzīvokļu pārdošanas, Baložu pilsētas pašvaldība nav ievērojusi Valsts pārvaldes iekārtas likuma nosacījumus.

Pieņemot lēmumus par divu nekustamo īpašumu ieguldīšanu komercsabiedrību pamatkapitālā, Baložu pilsētas pašvaldība nav ievērojusi Komerclikuma noteikumus par to, ka ieguldījums jānovērtē tā parastajā vērtībā un ka pašvaldības manta jāatsavina par iespējami augstāku cenu.

Baložu pilsētas pašvaldības priekšsēdētājs, apsaimniekojot nekustamo īpašumu ieguldīšanas rezultātā iegūtās kapitāla daļas, nav ievērojis likuma *Par pašvaldībām* nosacījumus, kas noteic, ka lēmumu par nekustamā īpašuma pirmpirkuma tiesību izmantošanu var pieņemt tikai pašvaldības dome.

Gada pārskats 2008

Apsaimniekojot nekustamo īpašumu ieguldīšanas rezultātā iegūtās kapitāla daļas, Baložu pilsētas pašvaldības priekšsēdētājs ir pārkāpis arī likuma *Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām* prasības, kas noteic, ka lēmumu par kapitāla daļu pārdošanu pieņem pašvaldības dome un ka pirms kapitāla daļu pārdošanas likumā noteiktajā kārtībā ir jāveic to novērtēšana.

Revidējamā laika posmā četru kapitālsabiedrību dzīvojamo māju celtniecības projektu, kuru īstenošanai Baložu pilsētas pašvaldība ir veikusi ieguldījumus pamatkapitālā Ls 135 tūkst. vērtībā, realizācija – 454 dzīvokļu celtniecība un pārdošana – pašvaldībai nav devusi ienākumus.

No vienas kapitālsabiedrības projekta, kura īstenošanai ieguldīti īpašumi Ls 307 tūkst. vērtībā, realizācijas – četru dzīvokļu dzīvojamo māju un 54 vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo māju celtniecības un pārdošanas – Baložu pilsētas pašvaldība ir saņēmusi dividendēs vien Ls 5664.

Revīzija „Limbažu pilsētas pašvaldības rīcības, iznomājot pašvaldības nekustamos īpašumus, likumība un lietderība”

Revīzijas mērķis – gūt pārliecību, ka Limbažu pilsētas pašvaldības rīcība, iznomājot pašvaldības nekustamos īpašumus, ir bijusi likumīga un lietderīga.

Revīzijā tika konstatēts, ka Limbažu pilsētas dome nelikumīgi ir nodevusi privatizācijai vairākus nekustamos īpašumus.

Pieņemot lēmumus par zemesgabalu nodošanu nomā ar apbūves tiesībām un pēc tam – par to pašu zemesgabalu nodošanu privatizācijai, pašvaldība ir rīkojusies pretrunā ar ārējos un pašvaldības pieņemtajos iekšējos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un veikusi prettiesisku pašvaldības īpašuma nodošanu īpašumā privātpersonām par pazeminātu cenu.

Revīzijā tika konstatēts, ka šādu lēmumu rezultātā Limbažu pašvaldība ir atsavinājusi tai piederošus astoņus zemesgabalus ar kopējo platību 50 784 m² par cenu, kas ir vismaz par Ls 38 tūkst. jeb par 35% mazāka nekā iespējamā minimālā cena, privatizējot tos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Savukārt, pieņemot lēmumu par kāda neapbūvēta pašvaldības zemesgabala nodošanu privatizācijai un norādot, ka minētais īpašums nav nepieciešams Valsts pārvaldes iekārtas likumā un likumā *Par pašvaldībām* noteikto pašvaldības funkciju veikšanai, pašvaldība ir rīkojusies pretēji Limbažu pilsētas teritorijas plānojumā noteiktajam, ka šis zemesgabals ir nepieciešams pašvaldības funkciju veikšanai.

Minētais zemesgabals 21 184 m² platībā, neievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību par tiesībām mainīt teritorijas atļauto lietošanas veidu no neapbūvētas uz apbūvētu, ir privatizēts par cenu Ls 2167 (0,10 Ls/m²), kas ir no 17 līdz 100 reišu mazāka nekā salīdzināmu zemesgabalu pārdošanas cena.

Revīzija „Zilupes novada pašvaldības rīcības ar nekustamajiem īpašumiem atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis – iegūt pārliecību, ka Zilupes novada pašvaldības rīcība ar nekustamajiem īpašumiem atbilst normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Zilupes novada pašvaldības rīcība ar tās teritorijā esošo zemi neatbilst normatīvo aktu prasībām.

Gada pārskats 2008

Zilupes novada dome, pieņemot lēmumus par 31 brīvā, valstij piekrītošā zemesgabala ar kopējo platību 156,33 ha piešķiršanu pašvaldībai ar mērķi realizēt to novada iedzīvotājiem, ir rīkojusies pretēji likumā *Par zemes lietošanu un zemes ierīcību* noteiktajam, turklāt, pamatojoties uz šiem lēmumiem, septiņām personām ir liegusi likumā noteiktās tiesības saņemt zemi pastāvīgā lietošanā.

Revidējamā laika posmā Zilupes novada dome ir pieņēmusi lēmumus par 53 zemesgabalu ar kopējo platību 29,82 ha iznomāšanu fiziskām personām, taču nav noteikusi zemesgabalu nomas maksas apmēru un nav noslēgusi līgumus par minēto zemesgabalu nomu.

Par 40 no 53 minētajiem zemesgabaliem revīzijas gaitā Zilupes novada pašvaldība nevarēja iesniegt apliecinājumus dokumentus, kas apstiprinātu, ka personas, kurām piešķirtas nomas tiesības, šos zemesgabalus lieto, par 13 zemesgabaliem ar kopējo platību 5,78 ha pašvaldība nav noteikusi ne nomas maksas apmēru, ne noslēgusi nomas līgumus, kā arī nav iekasējusi nomas maksu no personām, kuras faktiski lieto minētos zemesgabalus.

Viens Zilupes novada pašvaldībai piederošs zemesgabals ar kopējo platību 2,5 ha pretēji likumā *Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu* noteiktajam ir piešķirts pastāvīgā bezatlīdzības lietošanā fiziskai personai.

Revidējamā laika posmā, nepieņemot lēmumus par noteiktajā laikā nenomaksātā nekustamā īpašuma nodokļa un nokavējuma naudas piedziņu bezstrīda kārtībā Ls 5178 apmērā atbilstoši likumam *Par nodokļiem un nodevām*, pašvaldība nav ievērojusi likumā *Par pašvaldībām* noteikto pienākumu iekasēt nodokļus un nodevas.

Tika atklāts arī gadījums, ka pašvaldība nav nodrošinājusi likumā *Par zemes privatizāciju lauku apvidos* noteiktās personu tiesības saņemt īpašumā līdzvērtīgu zemi, ja mantojamo zemi vai tās daļu dabā nevar atdot, nepiedāvājot līdzvērtīgu lauku apvidus zemesgabalu gadījumā, kad zemes mantinieks to ir pieprasījis.

Revīzija „Rīcības ar pašvaldības nekustamajiem īpašumiem atbilstība normatīvo aktu prasībām Jūrmalas pilsētas pašvaldībā”

Revīzijas mērķis – iegūt pārliecību, ka Jūrmalas pilsētas pašvaldības rīcība ar nekustamajiem īpašumiem atbilst normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Jūrmalas pilsētas pašvaldība nepilda savu pienākumu – racionāli un lietderīgi apsaimniekot pašvaldības nekustamo īpašumu.

Revīzijas laikā, izvērtējot Jūrmalas domes rīcību ar nekustamajiem īpašumiem, tika konstatēti vairāki normatīvo aktu pārkāpumi.

Neņemot vērā likumā *Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu* noteikto, ka pašvaldības nekustamais īpašums nododams citai personai par iespējami augstāku cenu, vairākos gadījumos nav izmantotas tiesības koriģēt nomas maksu, ja gada inflācijas likme pārsniedz 10% vai mainās zemes kadastrālā vērtība.

Lai gan Centrālās statistikas pārvaldes aprēķinātā 2007.gada inflācijas koeficienta likme bija 14%, Jūrmalas pašvaldība nav palielinājusi iznomāto zemesgabalu nomas maksu. 27 neapbūvētiem zemesgabaliem netika koriģēta nomas maksa atbilstoši Valsts zemes dienesta noteiktajai kadastrālajai vērtībai, līdz ar to pašvaldības ieņēmumi 2008.gadā bija par Ls 186 400 mazāki.

Gada pārskats 2008

Pretēji likuma *Par pašvaldībām* prasībām iepriekšējos gados ir noslēgti trīs nomas līgumi, nosakot nomas maksu, kas neatbilst domes lēmumos paredzētajai, tādējādi katru gadu šo līgumu darbības laikā pašvaldības neieņētie ieņēmumi ir Ls 6730.

Revīzijā tika konstatēts, ka Jūrmalas domes rīcība, organizējot pašvaldības zemesgabalu iznomāšanu, nenodrošina korupcijas risku novēršanu. Pašvaldībā nav reglamentēta nomas maksas apmēra noteikšanas kārtība un, izskatot lēmumu projektus, netiek dokumentēts šīs maksas pamatojums. Revīzijā tika konstatēts, ka Jūrmalas pilsētas dome nomas maksas apmēru ir noteikusi no 2 līdz 2800 reizēm mazāku, nekā ir neatkarīgu vērtētāju noteiktā zemākā iespējamā nomas maksa.

Pretēji Ministru kabineta noteikumu nosacījumiem Jūrmalas dome nav nodrošinājusi informācijas sagatavošanu par pašvaldības iznomājamiem neapbūvētiem zemesgabaliem, kas izliekama redzamā vietā domes ēkā.

Revīzijā tika konstatēts, ka Jūrmalas pilsētas pašvaldībā nav arī nodrošināta iekšējā kontrole pār iznomāto nekustamo īpašumu nomas maksas administrēšanu - pieļauti gadījumi, ka vairāk nekā deviņus mēnešus pēc zemesgabala nomas līguma noslēgšanas nebija nosūtīti rēķini un netika iekasēta nomas maksa, kā arī nomniekiem, kas par diviem ceturkšņiem nebija laikā samaksājuši nomas maksu, netika nosūtīti brīdinājumi par nomas līgumu darbības iespējamo pārtraukšanu.

Ieteikumu ieviešanas pārbaudes revīzijas

Revīzijā „Valsts institūciju darbība, nodrošinot preču un citu priekšmetu pārvietošanu Latvijas – Krievijas robežkontroles punktos” sniegto ieteikumu ieviešana

Revīzijas mērķis - iegūt pietiekamu pārliecību par Latvijas Republikas Valsts kontroles un Krievijas Revīzijas palātas 2007.gada 28.novembrī slēgtajā paralēlajā revīzijā „Valsts institūciju darbība, nodrošinot preču un citu priekšmetu pārvietošanu Latvijas – Krievijas robežkontroles punktos” konstatēto trūkumu novēršanu un veikto pasākumu pietiekamību.

Veicot ieteikumu ieviešanas pārbaudes revīziju, konstatēts, ka Valsts ieņēmumu dienests ir ieviesis četrus no astoņiem 2008.gadā ieviešamajiem ieteikumiem un Valsts robežsardze – 13 no 15 ieteikumiem.

Kopējās revīzijas laikā 2007.gadā Latvijas Republikas Valsts kontrole un Krievijas Revīzijas palāta konstatēja, ka būtiskākais trūkums abu valstu robežkontroles institūciju darbībā ir tas, ka nav izveidota pastāvīga informācijas apmaiņas sistēma starp Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas atbildīgajām institūcijām.

Lai veicinātu ātrāku robežšķērsošanu, Latvijas Republikas Valsts kontrole un Krievijas Revīzijas palāta aicināja izvērtēt iespēju nodrošināt informācijas apmaiņu starp abu valstu atbildīgajām institūcijām. Revīzijā konstatēts, ka, lai gan gada laikā tika veikti pasākumi tās uzlabošanai, tomēr savstarpējās sadarbības līmenis joprojām ir nepietiekams. Tā, piemēram, Krievijas Federācija un Latvijas Republika joprojām nenodrošina, ka laikus tiek identificētas kravas svara, kā arī robežu šķērsojošo kravas transportlīdzekļu skaita atšķirības.

Būtisks uzlabojums, lai nodrošinātu robežsardzes iestāžu informācijas apmaiņu un darbības koordināciju, ir 2008.gadā noslēgtā vienošanās starp Latvijas Republikas Valsts robežsardzi un Krievijas Federācijas Federālā drošības dienesta Robežsardzes

Gada pārskats 2008

dienestu par sadarbību robežšķērsošanas problēmu risināšanā, kā arī apstiprinātais pasākumu plāns, kas nosaka veicamās darbības gadījumos, kad ir izveidojušās lielas transportlīdzekļu rindas pie robežas caurlaides punktiem, kā arī noteikta rīcība gadījumos, ja tiek saņemta informācija par nelikumīgu kravu pārvietošanu pāri robežai.

Kaut gan ir veikti pasākumi, lai harmonizētu prasības starptautisko pārvadājumu un kravu muitas noformēšanas jomā, prasības kravu pārvadājumiem un transportlīdzekļiem Eiropas Savienībā un Krievijas Federācijā vēl arvien ir atšķirīgas.

Lai gan Latvijas Republikas muitas iestādes amatpersonas bija informētas par Krievijas Federācijas prasībām, tomēr tās nebija tiesīgas nelaist pāri robežai kravu, kas atbilst Eiropas Savienības tiesību aktiem, bet neatbilst Krievijas Federācijas prasībām, tāpēc šādas kravas tika sūtītas atpakaļ uz Latvijas Republiku, to atkārtotai muitas procedūru noformēšanai nevajadzīgi tērējot papildu resursus.

Kaut arī Valsts kontrole un Revīzijas palāta jau pērn norādīja, ka saskaņotu darbību trūkums, plānojot robežkontroles punktu modernizāciju un izbūvi, var radīt nelietderīgu un neefektīvu budžeta līdzekļu izlietojumu, vēl arvien nav saskaņoti plānotās kontroles punktu jaudas un projektu ieviešanas grafiki, un abu valstu robežkontroles punktu modernizācijas plānos paredzētās jaudas ir atšķirīgas.

Lai gan gada laikā ir pilnveidota atpakaļ nosūtīto kravu uzskaitē un atšķirības uzrādītajos datos būtiski ir samazinājušās, tomēr izveidotās kontroles procedūras un savstarpējā sadarbība bija nepilnīga. Dati par autotransporta līdzekļu reeksportu no Krievijas robežkontroles punktiem Krievijas un Latvijas pusei nesakrīt par 20 procentiem.

Revīzijā tika salīdzināta arī Latvijas Republikas muitas iestādes informācija par muitas dokumentos norādīto preces svaru ar Krievijas Federācijas muitas iestādes iesniegto informāciju. Tika konstatēts, ka Latvijas Republikas muitas iestādes informācijas sistēmās norādītais svars atšķiras no Krievijas Federācijas muitas iestādes informācijas sistēmā norādītā. 79% no izlases veidā pārbaudītās Latvijas Republikas muitas iestādes dokumentācijas norādītais kravas svars atšķīrās par vairāk nekā 1000 kg no Krievijas Federācijas muitas iestādē reģistrētā kravas svara.

Revīzijā „Valsts bezpeļņas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Radio” 2005.gada saimnieciskās darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām” konstatēto nepilnību novēršana un turpmāka saimniecisko darījumu veikšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām

Revīzijas mērķis – iegūt pietiekamu pārliecību par Valsts kontroles 2006.gadā veiktās likumības revīzijas „VB SIA „Latvijas Radio” 2005.gada saimnieciskās darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām” ziņojumā ietvertu ieteikumu ieviešanu un veikto pasākumu pietiekamību trūkumu novēršanai.

Veicot atkārtotu pārbaudes revīziju, konstatēts, ka valsts bezpeļņas sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvijas Radio” (turpmāk – Latvijas Radio) ir ieviesusi deviņus no 17 ieteikumiem.

Latvijas Radio joprojām netika nodrošināti pietiekami iekšējās kontroles pasākumi attiecībā uz maiņas darījumu reģistrēšanu, atlaižu piešķiršanu atbilstoši noslēgtajiem līgumiem, līgumu izpildi un reklāmas pārraidīšanu atbilstoši Radio un Televīzijas likuma prasībām.

Latvijas Radio darbinieku vidējā mēnešalga veidoja no 26% līdz 72% no kopējā atalgojuma mēnesī, pārējo atalgojuma daļu veidoja piemaksas, prēmijas un atlīdzības

Gada pārskats 2008

par uzņēmuma līgumos ietverto uzdevumu izpildi. Revīzijā tika konstatēti gadījumi, ka Reklāmas daļas darbiniekiem noteiktās piemaksas pārsniedza noteikto darba algu par 336 procentiem.

Latvijas Radio uzņēmuma līgumos ar darbiniekiem bija noteikti pienākumi, kas iekļauti vai pilnībā sakrīt ar darbinieku amatu aprakstos noteiktajiem, tādējādi netika nodrošināta caurskatāma darba samaksas sistēma, un Latvijas Radio darbiniekiem noteiktā mēneša darba alga neatklāj patieso mēneša darba samaksas apmēru.

Ņemot vērā Valsts kontroles ieteikumus, Latvijas Radio ir izstrādājis iekšējo normatīvo aktu bāzi attiecībā uz saimnieciskās darbības nodrošināšanu. Latvijas Radio ir ieviesis ieteikumus attiecībā uz reklāmas izvietojumu un kontroli, reklāmas pakalpojumu pašizmaksu, kā arī nodrošinājis precīzu reklāmas apjoma uzskaiti.

Nosakot, ka Reklāmas grāmatvedības nodaļa ir atsevišķa struktūrvienība, Latvijas Radio ir veicis izmaiņas struktūrā un nodrošinājis savlaicīgu kļūdu atklāšanu un novēršanu, kā arī patiesu ieņēmumu uzrādīšanu finanšu atskaitē.

Valsts kontroles noteiktajos termiņos Latvijas Radio bija ieviesis divus ieteikumus attiecībā uz piemaksu piešķiršanas pamatotību un prēmijas izmaksu ģenerāldirektoram, atbilstoši normatīvo aktu prasībām bija izstrādāti vairāki iekšējie normatīvie akti, kas pilnveidoja darba samaksas sistēmu.

Revīzijā „Valsts bezpeļņas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Televīzija” 2005.gada saimnieciskās darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām” konstatēto nepilnību novēršana un turpmāka saimniecisko darījumu veikšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām

Revīzijas mērķis - iegūt pietiekamu pārliecību par Valsts kontroles 2006.gadā veiktās likumības revīzijas „VB SIA „Latvijas Televīzija” 2005.gada saimnieciskās darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām” ziņojumā ietverto ieteikumu ieviešanu un veikto pasākumu pietiekamību trūkumu novēršanai.

Veicot atkārtotu pārbaudes revīziju, tika konstatēts, ka valsts bezpeļņas sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvijas Televīzija” (turpmāk – Latvijas Televīzija) noteiktajā termiņā ir ieviesusi tikai četrus no 14 ieteikumiem.

Atkārtoti konstatētās nepilnības līgumu slēgšanā, reģistrācijā, grāmatvedības uzskaitē un izpildes kontrolē neradīja pārliecību par Latvijas Televīzijas izveidotās iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti.

Latvijas Televīzijas iekšējās kontroles sistēma nav nodrošinājusi likuma *Par pievienotās vērtības nodokli* un Ministru kabineta noteikumu *Par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju* prasību ievērošanu attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa uzskaiti un savlaicīgu ierakstu izdarīšanu grāmatvedības reģistros, kā arī kļūdu atklāšanu un novēršanu attiecībā uz darījumu uzskaiti.

Tika konstatēti vairāki gadījumi, ka ieraksti grāmatvedības reģistros par preču vai pakalpojumu saņemšanu ir veikti vēlāk nekā 15 dienu laikā no preču faktiskā saņemšanas brīža, kā arī viena darījuma ietvaros pieci saņemtie rēķini ir iegrāmatoti, neievērojot izdevumu atzīšanu atbilstošajos periodos.

Tika atklāts arī, ka divos gadījumos Latvijas Televīzijā ir saņemtas un iegrāmatotas preču pavadzīmes par saņemtajiem pakalpojumiem, kuru pievienotās vērtības nodoklis

Gada pārskats 2008

aprēķināts 21% apmērā, lai gan likums *Par pievienotās vērtības nodokli* nosaka apliekamiem darījumiem pievienotās vērtības nodokļa likmi 18, 5 un 0 procentu apmērā.

Latvijas Televīzija bija ieviesusi divus ieteikumus attiecībā uz vienotu darba samaksas nolikumu, kurā tika regulēta autoratlīdzības apmaksas sistēma, ir noteikta vienota kārtība autoru līgumu slēgšanai, taču joprojām nebija novērstas nepilnības Latvijas Televīzijas noslēgtajos darba līgumos, darbinieku nostrādātā laika uzskaitē un organizācijā un darbinieku atalgojuma aprēķināšanā.

Latvijas Televīzija ir izstrādājusi un apstiprinājusi vairākus iekšējos normatīvos aktus, kas nosaka cenu noteikšanas un atlaižu piemērošanas politiku, taču lielākā daļa no tiem neatbilda Ministru kabineta *Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumu* prasībām.

Divus no Valsts kontroles izlasē iekļautajiem maiņas darījumu līgumiem Latvijas Televīzija ir noslēgusi, neievērojot iekšējo normatīvo aktu nosacījumus, proti, ir piemērotas atlaides 50% un 75% apmērā, tādējādi līguma kopsummu Ls 438 tūkst. apmērā bez pievienotās vērtības nodokļa samazinot par Ls 274 tūkst.

Revīzijā „Eiropas Savienības līdzfinansēto projektu plānošanas, uzraudzības un izmaksu efektivitātes nodrošināšanas atbilstība Eiropas Savienības fondu plānošanas dokumentu un normatīvo aktu prasībām” identificēto trūkumu novēršana, izstrādājot 2007.-2013.gada plānošanas perioda normatīvos aktus

Revīzijas mērķis – iegūt pārlicību, ka 2004.-2006.gada plānošanas posmā konstatētās nepilnības ir novērstas, izstrādājot un apstiprinot Eiropas Savienības (turpmāk – ES) fondu 2007.-2013.gada plānošanas posma politikas īstenošanas dokumentus.

Revīzija tika veikta ES augstāko revīzijas iestāžu Kontaktu komitejas darba grupas koordinētās paralēlās revīzijas „Struktūrfondu atbalstīto vides un/vai nodarbinātības programmu lietderības izvērtējums” ietvaros.

Revīzijas laikā nebija iespējams gūt pietiekamus pierādījumus par 2004.-2006.gada plānošanas posmā konstatēto nepilnību novēršanu, izstrādājot un apstiprinot ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas posma politikas īstenošanas dokumentus, jo Vides ministrija nebija izstrādājusi kārtību, kādā tiks sagatavoti ziņojumi par ES fondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu, kā arī kārtību, kādā tiks nodrošināta piecu ES aktivitāšu vides projektu atlase.

4.2. Finanšu revīzijas

Revīzija par Latvijas Republikas 2007.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi

Revīzijas mērķis – pārbaudīt, vai Latvijas Republikas 2007.gada pārskats par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem (turpmāk - Saimnieciskā gada pārskats) sniedz skaidru un patiesu priekšstatu atbilstoši likumam par budžetu un finanšu vadību un likumam *Par valsts budžetu 2007.gadam* un visos būtiskajos aspektos atbilst finanšu pārskatiem, no kuriem tas ir atvasināts.

Revīzijā tika konstatētas būtiskas nepilnības valsts un pašvaldību 2007.gada budžetu izpildē, un jau trešo gadu pēc kārtas Valsts kontrole sniedz atzinumu ar iebildēm, jo revīzijā konstatēts:

Gada pārskats 2008

- ministrijas, centrālās valsts iestādes un pašvaldības nav nodrošinājušas vienotas grāmatvedības politikas izmantošanu un pamatlīdzekļu uzskaiti, tāpēc bilances postenis „Pamatlīdzekļi” ir uzrādīts neatbilstošā vērtībā un nesniedz pilnīgu informāciju par pamatlīdzekļu apjomu;
- uz 2007.gada 31.decembri nav novērtēti un uzskaitīti visi valstij un pašvaldībām piederošie nekustamie īpašumi - zeme, mežaudzes, dzīvojamās ēkas - vai arī tie ir uzrādīti nepareizi;
- kļūdas pamatlīdzekļu uzskaitē un uzrādīšanā ministriju un citu centrālo valsts iestāžu finanšu pārskatos Ls 490 milj. apmērā;
- Saimnieciskā gada pārskatā ir konsolidēts Veselības ministrijas 2007.gada finanšu pārskats. Valsts kontrole ir sniegusi negatīvu atzinumu par Veselības ministrijas 2007.gada finanšu pārskatu, jo revīzijā konstatētas būtiskas neatbilstības.

Revīzijā tika konstatētas vairākas nepilnības attiecībā uz Saimnieciskā gada pārskata izdevumu daļu.

Kopumā 2007.gadā netika nodrošināta caurskatāma valsts pārvaldē nodarbināto atalgojuma sistēma.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem *Noteikumi par budžeta pieprasījumu izstrādāšanas un iesniegšanas pamatprincipiem* ministrijas un citas centrālās valsts iestādes, sagatavojot budžeta pieprasījumu, ņem vērā štatu sarakstus, bet nevērtē vakanto amatu skaitu, līdz ar to finansējums tiek piešķirts arī vakantajām amata vietām. Tādējādi ir iespējami ievērojami atalgojuma fonda ietaupījumi, kurus izmaksā prēmijās.

Ministriņās un citās centrālajās valsts iestādēs atalgojuma fonda ietaupītie līdzekļi veido pat līdz 14,16% un prēmijās kopumā tiek izmaksāti līdz 29,16% no plānotā atalgojuma fonda, kas liecināja par nepilnībām atalgojuma fonda plānošanas pamatprincipos.

Revīzijā konstatēts, ka prēmijas ir izmaksātas līdz pat 14 reizēm gadā, kā arī vairākos gadījumos mēnešalga veido mazāko daļu no personas kopējā atalgojuma.

Vienpadsmit ministrijās un to padotībā esošajās iestādēs un trijās centrālajās valsts iestādēs iekšējos normatīvajos aktos nebija skaidri noteikta piemaksu, prēmiju un pabalstu piešķiršanas kārtība un detalizēti kritēriji piemaksu, prēmiju un pabalstu apmēra noteikšanai.

Vairāku valsts pārvaldes iestāžu vadības līgumu uzdevumi bija līdzīgi ar darbinieku amata aprakstos esošajiem pienākumiem un to summu apmēri sasniedza līdz pat 125% no gada mēnešalgas, tāpēc var secināt, ka vadības līgumi tiek izmantoti tikai kā līdzeklis darba samaksas palielināšanai.

Revīzijā konstatēts arī, ka valsts pārvaldes iestādēm vēl arvien nav vienādu principu attiecībā uz izdevumiem iestādes reprezentācijas pasākumiem, transporta un sakaru pakalpojumiem, tāpēc pastāv budžeta līdzekļu necaurskatāmas un nepamatotas izlietošanas risks.

Attiecībā uz Saimnieciskā gada pārskata ieņēmumu daļu revīzijā konstatēts, ka Valsts ieņēmumu dienests nenodrošina vienādu attieksmi pret visiem nodokļu maksātājiem un ir jomas, kurās netiek iekasēti nodokļi.

Nav uzrādīta svarīga informācija par valsts un pašvaldību nodokļu un nodevu aprēķinātajiem ieņēmumiem, nodokļu parādiem, kā arī nesaņemtajām nodokļu summām, kas izveidojušās, piemērojot likumos noteiktos nodokļu atvieglojumus.

Gada pārskats 2008

Būtiski trūkumi tika konstatēti Valsts ieņēmumu dienesta iekšējās kontroles sistēmā. To dēļ ir izveidojušās vairākas nepilnības nodokļu ieņēmumu administrēšanā un netiek nodrošināta valsts budžetam piekritīgo nodokļu iekasēšana pilnā apmērā, kā arī tiek nodarīti zaudējumi valsts budžetam.

Revīzijā tika konstatēts, ka Valsts ieņēmumu dienests nav nodrošinājis kontroli pār pievienotās vērtības nodokļa samaksu par jauna transportlīdzekļa iegādi. Tātad šāda samaksas sistēma ir neefektīva un nenodrošina budžeta ieņēmumu iekasēšanu pilnā apmērā, kā arī nenodrošina valsts pārvaldes principu ievērošanu, kas nosaka, ka valsts pārvaldes institucionālā sistēma ir pastāvīgi jāpārbauda un, ja nepieciešams, jāpilnveido.

Valsts ieņēmumu dienests nav arī nodrošinājis kontroli pār ienākumu nodokļa nomaksu un deklarēšanu, nerezidentiem atsavinot nekustamo īpašumu Latvijā, tā nodarot zaudējumus valsts budžetam, kā arī radot iespēju izvairīties no nodokļu nomaksas.

Izsoles veidā pārbaudot nodokļu aprēķinus un veicot 64 darījumu nodokļu pārrēķinu, konstatēts, ka Valsts ieņēmumu dienests 2007.gadā nav nodrošinājis nodokļu ieņēmumu iekasēšanu Ls 653 tūkst. apmērā.

Revīzijā konstatēts, ka iekšējo normatīvo aktu nepilnību dēļ Valsts ieņēmumu dienests nav nodrošinājis vienotu pieeju nodokļu maksātāju muitas kontrolei un radījis krāpšanas risku.

Daļai nodokļu maksātāju samazinot soda naudas pēc savas iniciatīvas un daļai nodokļu maksātāju tās nesamazinot, kā arī izvirzot papildu formālus priekšnoteikumus, piemēram, nodokļa maksātāja iesniegumu, Valsts ieņēmumu dienests nav nodrošinājis vienlīdzīgu attieksmi pret visiem nodokļu maksātājiem un nav ievērojis likuma *Par nodokļiem un nodevām* nosacījumus un labas pārvaldības principu.

Valsts ieņēmumu dienests arī nekontrolē nodokļu parādu savlaicīgu dzēšanu un citas nodokļu administrēšanas darbības, kas ietekmē pilnīgu nodokļu aprēķināšanu un iekasēšanu valsts budžetā.

Revīzijas par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu 2007.gada finanšu pārskatiem

2008.gadā Valsts kontrole veica 27 revīzijas par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu 2007.gada finanšu pārskatu sagatavošanas pareizību.

Šo revīziju mērķis – pārbaudīt, vai 2007.gada finanšu pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz patiesu priekšstatu par iestādes finansiālo stāvokli uz 2007.gada 31.decembri (finansiālo stāvokli un darbības rezultātiem) un vai tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

5.attēls. Ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm sniegtie atzinumi par 2007.gada finanšu pārskatiem

Atzinumi bez iebildēm	Atzinumi ar iebildēm	Negatīvs atzinums	Atzinumi kopā
19	7	1	27

Gada pārskats 2008

Valsts kontrole kopumā ir izteikusi atzinumus par 27 ministriju un citu centrālo valsts iestāžu gada pārskatiem, tai skaitā par 19 ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm – atzinumus bez iebildēm, par septiņām – atzinumus ar iebildēm, bet vienā gadījumā sniegusi negatīvu atzinumu.

Pēc 2007.gada finanšu pārskatu revīzijām Valsts kontrole ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm ir sniegusi 576 ieteikumus, no kuriem 63 ir ar augstu prioritāti, 410 ar vidēju un 103 ar zemu prioritāti. Augstas prioritātes ieteikumu gadījumā revidējamai vienībai īsā laikā jānovērš atklātie trūkumi, bet vidējas prioritātes ieteikumu gadījumā - jautājumi jāatrisina, pirms tiks sagatavots nākamais finanšu pārskats. Ieteikumi sniegti galvenokārt par grāmatvedības organizācijas un uzskaites sakārtošanu, nekustamā īpašuma uzskaiti, interešu konflikta novēršanu, kā arī par prēmiju un piemaksu jautājumu sakārtošanu.

Negatīvs atzinums

Valsts kontrole pēc finanšu revīzijas par Veselības ministrijas 2007.gada finanšu pārskatu ir sniegusi negatīvu atzinumu, jo finanšu pārskats nesniedz skaidru un patiesu priekšstatu par ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un Veselības ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu gada darbības rezultātiem, kas noslēdzās 2007.gada 31.decembrī, kā arī pārskats nebija sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Veselības ministrija nav nodrošinājusi 2007.gada konsolidētā pārskata kvalitāti un nodrošinātību tā lietotājiem, nav noteikusi vienotus grāmatvedības uzskaites principus, nav piemērojusi grāmatvedības politiku ministrijas un tās padotības iestāžu saimnieciskajai darbībai, kā arī nav izstrādājusi konsolidācijas pārskata sagatavošanas un iesniegšanas kārtību, turklāt gada pārskatā esošā informācija nav salīdzināma.

2007.gada pārskats nesniedza patiesu priekšstatu arī par ilgtermiņa ieguldījumiem, apgrozāmajiem līdzekļiem un pārskata gada izpildes rezultātu uz 2007.gada 31.decembri, jo Rīgas Stradiņa universitāte, sagatavojot 2007.gada finanšu pārskatu, kura aktīvu kopsummu veido Ls 9 milj. jeb 8% no konsolidētajiem Veselības ministrijas 2007.gada bilances aktīviem, nebija ievērojusi uzkrāšanas principu debitoru un norēķinu ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem uzskaitē.

Atzinumi ar iebildēm

Atzinumi ar iebildēm tika sniegti par septiņu ministriju un citu centrālo valsts iestāžu – Izglītības un zinātnes, Labklājības, Satiksmes, Tieslietu, Vides un Ekonomikas ministrijas un Ministru kabineta – 2007.gada finanšu pārskatiem.

Izglītības un zinātnes ministrijā veiktajā revīzijā tika konstatēts, ka centrālā aparāta nekustamo īpašumu vērtības uzraudzīšanai nebija nodrošināta konsekventa grāmatvedības politika. Valsts kontrole neguva pārliecību par 2007.gada finanšu pārskata bilances posteni „Zemes, ēkas, būves”.

Izglītības un zinātnes ministrijas padotības iestādē Ventpils 20.rodvidusskolā tika konstatēts krāpšanās risks attiecībā uz Eiropas Savienības piešķirto finanšu līdzekļu izlietojumu, kā arī netika nodrošināta saimniecisko darījumu apkopošana grāmatvedības uzskaites reģistros.

Gada pārskats 2008

Izglītības un zinātnes ministrijas centrālais aparāts un Latvijas Zinātnes padome izdevumu posteņa „Maksa par zinātniski pētniecisko darbu izpildi ”uzskaiti nebija nodrošinājuši atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Turklāt revīzijā tika konstatēts, ka Izglītības un zinātnes ministrija nekontrolē, kā tiek tērēts zinātniskajiem pētījumiem paredzētais finansējums. Izglītības un zinātnes ministrijas izdevumiem par Tirgus orientētajiem pētījumiem Ls 718 tūkst. apmērā nebija attaisnojuma dokumentu.

Netika kontrolēts arī fundamentālajiem un lietišķajiem pētījumiem, kā arī valsts pētījumu programmām piešķirtā finansējuma Ls 10 milj. apmērā izlietojums. Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektiem piešķirtais finansējums tika tērēts automašīnas portatīvās navigācijas sistēmas iegādei, autovadītāju kursiem un sadzīves tehnikas iegādei.

Labklājības ministrijā veiktajā revīzijā netika gūta pietiekama pārlicība, ka izvēlētā grāmatvedības politika nodrošina informācijas atklāšanas pietiekamību finanšu pārskatā, jo pārskata daļā „Zemes, ēkas un būves” aktīvu sastāvā nebija uzskaitīti visi aktīvi Ls 4,2 milj. apmērā, tai skaitā nekustamie īpašumi, kas tika izmantoti ministrijas un tās padotības iestāžu funkciju izpildei ar kopējo kadastrālo vērtību Ls 3,3 milj. apmērā un Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta „Sociālo pakalpojumu infrastruktūras un pakalpojumu attīstīšana klientu rehabilitācijai, integrācijai sabiedrībā un darba tirgū Rīgas reģionā” ietvaros veiktie rekonstrukcijas darbi un izveidotie aktīvi sociālās aprūpes centros „Allaži” un „Ropaži” par kopējo summu Ls 0,9 milj.

Satiksmes ministrijā veiktajā revīzijā konstatēts, ka 2007.gada konsolidētajā finanšu pārskatā nebija uzrādīti ilgtermiņa ieguldījumi Ls 66,9 milj. vērtībā, tai skaitā pēc ministrijas aptuvenām aplēsēm nav uzrādīti 3365 zemesgrāmatā neregistrēti zemesgabali ar kadastrālo vērtību Ls 7,3 milj., 420 ēkas un būves ar kadastrālo vērtību Ls 41,2 milj., kā arī ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā nav iekļauti kapitālie izdevumi autoceļu atjaunošanai Ls 15,2 milj. apmērā un valsts akciju sabiedrības „Latvijas autoceļu uzturētājs” pamatkapitālā nav ieguldīts 2006.gadā reorganizēto kapitālsabiedrību īpašums Ls 3,2 milj. apmērā.

Tieslietu ministrijā veiktajā revīzijā revīzijas apjoma ierobežojuma dēļ Valsts kontrole neguva pārlicību par Uzņēmumu reģistra ilgtermiņa ieguldījumiem finanšu pārskata perioda beigās, par Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālās nodaļas un Tiesu administrācijas debitoriem un kreditoriem pārskata perioda beigās. Valsts kontrole arī nevarēja noteikt starpkontu atlikumu un atsevišķu kontu starpību uz 2005.gada 31.decembri un 2006.gadā izdevumos bez attaisnojuma dokumentiem iekļautās summas ietekmi uz Tiesu administrācijas pārskata perioda sākuma atlikumiem.

Vides ministrijā veiktajā revīzijā Valsts kontrole neguva pārlicību par Latvijas Vides aizsardzības fonda faktiskajiem izdevumiem pārskata periodā, jo subsīdijas un dotācijas Ls 3,7 milj. apmērā tika uzskaitītas pēc naudas plūsmas, nevis pēc uzkrāšanas principa.

Revīzijā tika konstatēts, ka Vides ministrijas konsolidētajā pārskatā nav uzrādīti nekustamie īpašumi Ls 395 tūkst. apmērā.

Vides ministrijas konsolidētais pārskats nesniedz patiesu priekšstatu par pamatlīdzekļu izmaiņām pārskata periodā, jo ministrija bija uzrādījusi zemes īpašumu Ls 139 tūkst. vērtībā kā bezatlīdzības ceļā iegūtu pamatlīdzekli, lai gan par to ir veikta samaksa no valsts budžeta līdzekļiem.

Ekonomikas ministrijā veiktajā revīzijā netika gūta pietiekama pārlicība, ka ministrijas 2007.gada pārskatā ir uzrādīti visi tai piekritīgie nekustamie īpašumi. Pārskatā uzrādīto

Gada pārskats 2008

Īpašumu uzskaites vērtība bija Ls 35 milj., bet Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā Ekonomikas ministrijas un tās padotības iestādei - Būvniecības, enerģētikas un mājokļu aģentūrai - kā piekritīgi ir norādīti vēl citi nekustamie īpašumi ar kopējo kadastrālo vērtību Ls 418 milj.

Ministru kabinetā veiktajā revīzijā konstatēts, ka pakalpojumu izdevumos ir iekļauti darījumi, kuri pēc savas būtības ir ilgtermiņa noguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos par kopējo summu Ls 156 tūkst., kā rezultātā pārskata daļas „Ilgtermiņa ieguldījumi” un „Izdevumi” nesniedz patiesu priekšstatu.

Atzinumi bez iebildēm

Atzinumi bez iebildēm sniegti par 19 ministriju un citu centrālo valsts iestāžu 2007.gada finanšu pārskatu pareizību. Piecām ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm revīzijās tika konstatēti vairāki tiesību normu pārkāpumi, no kuriem būtiskākie ir akcentēti atzinumā.

Augstākajā tiesā veiktajā revīzijā konstatēts, ka pastāv risks, ka Augstākās tiesas priekšsēdētājs, ar rīkojumu apstiprinot savu prēmēšanas kārtību, var nonākt interešu konflikta situācijā. Augstākās tiesas priekšsēdētājs bija izdevis rīkojumu, ar kuru apstiprināta viņa paša prēmēšanas kārtība. Tā paredzēja, ka lēmumus par Augstākās tiesas priekšsēdētāja prēmēšanu pieņem Augstākās tiesas vadības sanāksmēs un rīkojumu par prēmiju izmaksu Augstākās tiesas priekšsēdētājam paraksta viņa vietnieks. Likums *Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonas darbā* paredz, ka valsts amatpersonai ir aizliegts sagatavot vai izdot administratīvos aktus, veikt uzraudzības, kontroles, izziņas vai sodīšanas funkcijas, slēgt līgumus vai veikt citas darbības, kurās šī amatpersona ir personiski vai mantiski ieinteresēta.

Revīzijā konstatēts, ka Augstākās tiesas priekšsēdētāja vietnieki rīkojumus par Augstākās tiesas priekšsēdētāja prēmēšanu ir parakstījuši laikā, kad viņš nav atradies prombūtnē un ar rīkojumu nav noteicis sevi aizstāt, tādējādi nav ievērotas likuma *Par tiesu varu* prasības.

Kultūras ministrijā revīzijas laikā tika konstatēts, ka ministrijas atsevišķu padotības iestāžu vadītājiem piemaksas tiek piešķirtas saskaņā ar pašu izdotiem rīkojumiem, kas norāda uz iespējamu likuma *Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā* noteiktā aizlieguma valsts amatpersonai pārkāpumu.

Satversmes tiesā veiktajā revīzijā konstatēts, ka pastāv risks, ka Satversmes tiesas priekšsēdētājs, parakstot rīkojumus par prēmiju piešķiršanu, tai skaitā pats par savu prēmēšanu, var nonākt interešu konfliktā, jo likums *Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonas darbā* paredz, ka valsts amatpersonai ir aizliegts sagatavot vai izdot administratīvos aktus, veikt uzraudzības, kontroles, izziņas vai sodīšanas funkcijas, slēgt līgumus vai veikt citas darbības, kurās šī amatpersona ir personiski vai mantiski ieinteresēta.

Tiesībsarga birojā veiktajā revīzijā konstatēts, ka tiesībsargs, parakstot rīkojumu par piemaksas piešķiršanu, kur darbinieku sarakstā ir iekļauts pats tiesībsargs, nav ievērojis *Tiesībsarga likumu*, kā arī ir iespējams likuma *Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonas darbā* normu pārkāpums.

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijā veiktajā revīzijā konstatēts, ka Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētājs ar rīkojumu ir noteicis

Gada pārskats 2008

sev vienreizēju atlīdzību, savukārt viņa vietnieks sevi ir prēmējis, kas norāda uz likuma *Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonas darbā* normu pārkāpumu.

5. Prioritārie darbības virzieni nākamajā gadā

2008.gada nogalē valsts kontroliera amatā uz turpmākajiem četriem gadiem Saeimas deputāti vēlreiz apstiprināja līdzšinējo valsts kontrolieri I.Sudrabu. Saeimas deputātu pārliecinošais balsojums un fakts, ka šim amatam viņu izvirzījušas septiņas politiskās partijas, liecina par uzticēšanos valsts kontrolierei un pozitīvo vērtējumu Valsts kontroles darbam kopumā.

2009.gadā, kaut gan tika samazināti finanšu resursi, Valsts kontrole turpina pilnveidot darba kvalitāti, nodrošinot revīziju veikšanu par sabiedrībai īpaši aktuālām tēmām, norādot uz pieļautajiem trūkumiem un līdzekļu izšķērdēšanu un sekmējot valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu efektīvu pārvaldību.

Pašreizējās valsts ekonomiskās situācijas apstākļos Valsts kontrole kā svarīgākos uzdevumus 2009.gadam izvirza sekmēt nozarē noteikto mērķu un rezultātu sasniegšanu ar maksimāli racionāli un efektīvi organizētu institūciju darbu un lietderīgu un efektīvu finanšu līdzekļu izlietojumu. 2009.gadā Valsts kontrole plāno pievērst īpašu uzmanību finanšu ietekmes noteikšanai revīzijās, tas ir, kur iespējams, revīzijās tiks aprēķināts valsts un pašvaldību budžeta institūciju ietaupījums un (vai) ieņēmumu pieaugums.

Ņemot vērā gada nogalē valdības izstrādāto Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmu, Starptautiskā Valūtas fonda direktoram nosūtīto Latvijas nodomu protokolu, Saprašanās memorandu starp Eiropas Kopienu un Latvijas Republiku, kā arī to, ka Latvijas valdība izstrādā pasākumus, lai īstenotu ekonomikas stabilizācijas dokumentos noteikto, tai skaitā valsts pārvaldes, izglītības, un veselības sistēmas reformas, Valsts kontrole pārskata darba plānu 2009.gadam, lai pēc finanšu revīziju pabeigšanas varētu precizēt likumības revīziju tēmas, kā arī finanšu revīzijās tiktu izvērtēti jautājumi, kas ieguvuši aktualitāti kontekstā ar valstī notiekošajiem procesiem. Tā, uzsākot revīziju par valsts un pašvaldību budžeta izpildi 2008.gadā, Valsts kontrole ir pievērsusies arī akciju sabiedrības „Parex banka” pārņemšanas darījumam un pieprasījusi sniegt visu informāciju, kas saistīta ar šo darījumu.

Valsts kontrole aktīvi iesaistās Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas (turpmāk – Komisija) darbā, tai pildot ekonomikas stabilizācijas procesa uzraudzības funkciju.

Komisijas darbības mērķis ir uzraudzīt ne tikai finanšu aizdevumu izlietojumu, bet Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas procesu kopumā. Komisija ir apstiprinājusi darba plānu 2009.gada I pusgamam, saskaņā ar kuru ir noteikts laika grafiks, izskatāmās tēmas, atbildīgās institūcijas un Komisijai iesniedzamā informācija, kas liecina par ekonomikas stabilizācijas dokumentos noteikto uzdevumu izpildi un plānoto rezultātu sasniegšanu.

Valsts kontrole sniedz atbalstu Komisijai, gan sagatavojot materiālus izskatīšanai tās organizētajās sēdēs, gan vērtējot atbildīgo institūciju izstrādātos un Komisijai iesniegtos dokumentu projektus un citu informāciju. Izsakot savu viedokli, Valsts kontrole pamatojas uz informāciju un secinājumiem, kas iegūti veiktajās revīzijās.

2009.gadā Valsts kontrole plāno izstrādāt jaunu darbības stratēģiju turpmākajiem četriem gadiem, kurā noteiks jaunus stratēģiskos mērķus, revīziju prioritātes,

Gada pārskats 2008

sasniedzamos rezultātus, rezultātu rādītājus un to sasniegšanai nepieciešamos resursus.

Stratēģija tiks izstrādāta, ņemot vērā valstī notiekošos ekonomiskos procesus un attīstības virzienus, sabiedrības intereses, starptautisko organizāciju ieteikumus Valsts kontroles darbības pilnveidošanai, kā arī nozaru analīzēs un revīzijās gūto pieredzi.

Valsts kontrole turpinās aktīvi darboties starptautiskās sadarbības jomā – gan iesaistoties starptautiskajā revīziju darbā, gan piedaloties starptautisko organizāciju darba grupās, gan sniedzot savu pieredzi un profesionālu atbalstu citām augstākajām revīzijas institūcijām, tādējādi stiprinot savu atpazīstamību un autoritāti ārvalstu institūciju vidū.

Gada pārskats 2008

1.pielikums. Valsts kontroles budžets

	Rādītāji	Faktiskā izpilde 2007.gads (Ls)	2008.gads	
			Plāns (Ls)	Faktiskā izpilde (Ls)
1.	RESURSI IZDEVUMU SEGŠANAI	4 655 790	4 834 763	4 796 742
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	4 386 335	4 620 748	4 620 748
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība	269 455	214 015	175 994
2.	IZDEVUMI - KOPĀ	4 494 565	4 834 763	4 498 832
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	3 718 072	4 712 865	4 378 481
2.1.1.	Atalgojumi	1 883 704	2 486 309	2 312 924
2.1.2.	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas	926 733	1 166 360	1 106 946
2.1.3.	Komandējumu un dienesta braucienu izdevumi	37 864	38 531	34 326
2.1.4.	Pārējie ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie uzturēšanas un kārtējie izdevumi	599 548	806 600	747 454
2.1.5.	Izdevumi, kas segti no ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem	269 455	214 015	175 994
2.1.6.	Subsīdijas un dotācijas (dalības maksa sabiedriskajās organizācijās)	200	250	220
2.1.7.	Starptautiskā sadarbība (dalības maksa starptautiskajās organizācijās)	568	800	617
2.2.	Pamatkapitāla veidošana	776 493	121 898	120 351
2.2.1.	Pamatlīdzekļi	619 767	76 580	75 033
2.2.2.	Nemateriālie ieguldījumi	156 726	45 318	45 318

Gada pārskats 2008

2.pielikums. Valsts kontrolē 2008.gadā veiktie auditi

Nr. p.k.	Iekšējā audita nosaukums, konsultācijas, pārbaudes, izmeklēšanas vai uzdevuma joma	Pārskata gadā veiktie iekšējie auditi, konsultācijas, pārbaudes, izmeklēšanas un citi uzdevumi			
		noslēgti		nenoslēgti	
		Dienu skaits		Dienu skaits	
		Plānots	Faktiski	Plānots	Faktiski
Iekšējie auditi atbilstoši gada plānam					
1.	Pārskata gada inventarizācijas gaitas novērošana	12	12		
2.	Dokumentu reģistrācija, aprīte un izpildes kontrole	35	22		
3.	Darbinieku pārbaudes laika organizēšanas kārtība	20	15		
4.	Sabiedriskās attiecības, publicitāte, prese	20	20		
5.	Valsts kontroles darba organizācija un attīstības stratēģija	35	35		
6.	Personas datu apstrāde	15	15		
7.	Pārskata gada inventarizācijas gaitas novērošana			15	15
Kopā		137	119	15	15